

A Mentrópia
átalakult!

A világpolgár lapja

III. évfolyam – 2009/7. – havonta
megjelenő elektronikus kiadvány

M
e
n
t
r
ó
p
i
a

Pató Pál- fordulás

Sebtében a sebek ellen:
Budai Gyermekszakrendelőbe kerül az új,
egyedülálló, magyar orvostechikai eszköz

Itt a magbombák ideje:
Gerillakertészet Magyarországon

„Nincs még veszve
minden”:
100 éves Szindbád, a magyar hajós

Magyarok
a csillagok közt:
2009 A Csillagászat Nemzetközi Éve
Híres a KISAG

Surda,
a pudingcsoda:
Jéponságok a konyhában

Szecesszió és
színpszichológia:
Interjú Mészáros Zsuzsa
grafikus-íróval

Művészet
az utcazajban:
Ünnepi Könyvhétén
voltunk a Ráday utcában

Körmendi János:
Utazás a magyar
„szürkeállomány” körül

Csak nálunk!
Minket ért a megtiszteltetés, hogy
elsőként közölhetünk
Körmendi János
utolsó, most megjelent
novelláskötetéből!

Fotó: Doug Aghassi
(www.sxc.hu)

digitális nyomtatás

www.apress.hu 30/92-44-286 info@jstudio.hu
2030 Érd, Riminyáki út 61.

Akciós ajánlatunk

Digitális nyomtatás 110 cm szélességben,
176 g-os matt fotópapírra

nettó **3.990.- HUF/m²**

Fóliavágás plotterrel

Reklámtáblák tervezése és gyártása
Autódekorációk készítése
Világítós reklámtáblák

nettó **2.990.- HUF/m²**

Roll-up display

Egyedi dekorációval

nettó **29.990.- HUF**

Helyzet

Sebtében a sebek ellen 4-5

> **Híres:** Magyarok

az úrkutatás-fejlesztésben... 6-8

Meghívó

A XIII. Kerületi Közművelődési

Nonprofit Kft. nyári programjai 9

Szüni-Dö-Dő programsorozat 7/8. . . . 9-10

Plácido Domingo énekversenye... . . . 12

Intenzív tánckurzusok 13

Bánító Fesztivál – Tekerj a tóra! 14

Templomot Uránvárosba! 15

Tükörkép

Dobbantó tanévzárás. 16-19

Szecesszió, színpszichológia

és grafika 20-21

Itt a magbombák ideje 22-23

Kultúrcikk

Csillagvizsgáló – 3. rész 24-25

„Nincs még veszve minden” 26-27

> **Könyvjelző:** Ak.C.I.Ó.:

Sinistra körzet – kívülről befelé 28

Művészet az utcazajban. 30-31

> **Etető:** Surda, a pudingsoda 34

„Gyerünk a cukiba be!” 35-37

Játék

Gordiusz 38

A Mentrópia kérdőívez. 38

Különben

Pató Palkó 39

> **Továbbgondolt bölcsességek**

„A szeretet nem szűnik meg...” . . . 40-41

„Mások nevezzék csak...” 41

Tinta

Csak nálunk! Körmendi János:

Utazás a magyar

„szürkeállomány” körül. 42-43

Kártyások a tűzhányón 44-45

Utolsó kívánság 46-47

A csúnya nő. 48

Kisfilm 49

Az eső 50

Háromsorosok 50

Küldetés. 51

Ötperc

> **Képremény.** 52

Kiállítás 53-55

Impresszum 56

Kedves Olvasó!

„Életünk döntések sorozatából áll. Akár egyetlen nap megváltoztathatunk mindent...” – ezzel indítottam előző, *Fej vagy írás* c. lapszámunk előszavát. Már nem először fordul elő, hogy a választott lapcímek különös módon előre vetítik a Mentrópia életének alakulását (mondhatni döbbenetesen önzónak vagyunk!). Ezúttal mi is majdnem annyi idő alatt akartunk fontos kérdésekben dönteni, amennyire a feldobott érmének van szüksége ahhoz, hogy visszahulljék a földre.

Ezért most, amikor a magyar mentalitás a központi témánk, még inkább ügyelek szavaimra. Különösen a megpróbáltatásokkal teli időszakokban – amely e mostani kort is jellemzi – kap még nagyobb hangsúlyt a bizalom, az összefogás és a tolerancia. Hosszú távon csak azok a kezdeményezések maradnak életben és növekszenek, ahol ezek belátásán és gondozásán alapszik az együttműködés. Mindez akkor lehetséges, ha képesek vagyunk az elődeink örökségéből és az önnön múltunkból ránk nehezedő rossz beidegződésektől megszabadulni. Mert nem csak a dohányzás vagy a játékszenvedély lehet rossz szokás. Érzelmi és gondolati rabságunk jóval nagyobb veszélyt rejt magában: mereven ismételt reakcióink egyre áthatolhatatlanabb falakat vonnak körénk. Ráadásul észrevétlenül, ezért nehezebb idejében felismerni és változtatni rajtuk.

Kamasz voltam, amikor egy sportbaleset következtében kificamodott a vállam. Nem tudtam, mi történt, csak az iszonyú fájdalmat éreztem, és hogy nem tudom mozgatni a karomat. Nem szóltam senkinek, nem fordultam segítségért, gondoltam, elmúlik majd... Így szenvedtem hosszú órákon át, értetlenül. Később kiderült: értelmetlenül is. A vállamat végül orvos tette vissza a helyére, ám makacsságom miatt a szalagok annyira szétroncsolódtak, hogy soha többé nem használhatom rendesen a karomat.

S ha elgondolom, hogy mindez nem csupán fizikai, hanem finomabb szinteken is megtörténhet... Belemerevedünk egy kificamodott helyzetbe, próbálunk mindenáron úgy maradni, bármennyire szenvedünk is tőle. Pedig csak annyit kéne tennünk, hogy nyitottak maradunk a lehetőségre: hátha valami nincs a helyén.

Ehhez a „helykereső” mentalitáshoz kívánok gondolkodtató kikapcsolódást!

Gáspár Ildikó
főszerkesztő

Máris olvasná a cikket?
Kattintson az oldalszámbra!

Sebtében a sebek ellen

Budai Gyermekszakrendelőbe kerül
az új, egyedülálló, magyar orvostechnikai eszköz

Új, a nyilvánosságnak pár hete bemutatott, magyar fejlesztésű orvostechnikai eszközt kapott a Fővárosi Önkormányzat Szent János Kórháza és Észak-budai Egyesített Kórházai Bolyai utcai Gyermekszakrendelője az Aprónép Alapítványon keresztül. A szakrendelő a Sensolite polarizáltfény-terápiás rendszer kifejlesztőinek felajánlása alapján, ingyen jut a több mint 15 millió forint értékű, egész testet kezelni képes polarizáltfény-terápiás készülékhez. Az eljárás lényege, hogy a vér polarizált fény általi kezelésével egyedülálló módon képes az emberi sejtműködést regenerálni. A kezelések segítségével számos, akár súlyos betegség gyógyulását lehet elősegíteni, vagy felgyorsítani mellékhatások nélkül.

Az új orvostechnikai eszközt, a Sensolite polarizáltfény-terápiás ágyat Horváth Csaba egészségügyért is felelős főpolgármester-helyettes, Dr. Pintérné dr. Gönczi Ágnes az egyesített kórház főigazgatója és Dr. Madarasi Anna gyermekgyógyász főorvos, az Aprónép Alapítvány kuratóriumának elnöke vette át a készülék feltalálójától, Fenyő Mártától és fejlesztőjétől, Klein Pétertől.

Az új eszköz számos betegség gyógyítása során használható: a kezelési eljárás jelentősen serkenti az immunsejtek aktivitását, fokozza a vörösvérsejtek oxigénmegkötő és -megtartó képességét, ezáltal számos betegség gyógyulását segíti és gyorsítja. A Sensolite alkalmazási területe az általános egészségügyi problémáktól kezdve az egészen súlyos betegségekig terjed. Használható többek között sebek gyors begyógyítására, bőrproblémák kezelésére, égési sérülések gyógyítására, de hatásosan alkalmazható megelőzésként, általános közérzetjavító célokra, valamint az állóképesség növelésére is.

Horváth Csaba a világszerte szabadalmaztatott, magyar fejlesztésű orvostechnikai eszköz átvételkor hangsúlyozta: „Ez a készülék lehetővé teszi, hogy az általa kezelt gyermekek gyógyulása felgyorsuljon – ami sok fájdalmat, gyötrődést csökkenthet le, vagy enyhíthet –, és akár olyan betegségeket is kezeljenek vele, melyekre korábban nem igen volt lehetőség. Külön örömmel tölthet el bennünket, hogy ez a fényterápiás eszköz magyar találmány, amelyet remélhetőleg hamarosan az emberi egészségmegőrzés, betegségmegelőzés és rehabilitáció hatásos eszközeként ismer majd meg a világ.”

Klein Péter, a Sensolite fejlesztője és Fenyő Márta felaláló hozzátette: „Fontosnak tartjuk, hogy a betegek, közülük pedig elsősorban a gyerekek minél hamarabb meggyógyuljanak. Ezért is döntöttünk úgy, hogy a Sensolite világbemutatója után az egyik első készüléket a Bolyai utcai Gyermekszakrendelő számára ajánljuk fel, bízva abban, hogy minél több gyermek gyógyulásában segít majd a polarizáltfény-terápia.”

Dr. Madarasi Anna gyermekgyógyász főorvos a készülék átvételekor elmondta: „Szakrendelőnk már korábban, a klinikai tesztek során is használta a készüléket. Rendkívül pozitív tapasztalataink vannak az eszközzel, ezért nagyon örülünk, hogy most már állandó jelleggel használhatják a hozzánk kezelésre járó beteg gyerekek. Bízom benne, hogy a kezeléseket során az eddigieknél is több betegség kezelésével kapcsolatban derül ki, hogy a teljes testet kezelő polarizált-fény képes a betegség gyógyítására, vagy a többi gyógykezelés pozitív hatásainak a felerősítésére.”

A Sensolite polarizáltfény-terápiás rendszer működése, hatásai

Magyar kutatók fedezték fel a világon elsőként, hogy a polarizált fény segítségével képesek az emberi sejtműködést regenerálni, és bebizonyították, hogy számos betegség gyógyulását lehet elősegíteni, vagy jelentősen felgyorsítani. Az eljárás képes az immunitásért felelős sejtek aktivitását oly mértékben a sokszorosára felerősíteni, hogy azok alkalmassá válnak az emberi szervezet öngyógyító folyamatainak beindítására. A Sensolite különlegessége, hogy rövid idő alatt juttatja el a szervezet minden egyes sejtjéhez a polarizált fény létfontosságú gyógyító információit, miközben a hagyományos terápiák általában a beteg sejtekre, fertőzések esetében a baktériumok, vírusok elpusztítására koncentrálnak. Az egész testfelület kezelésekor a polarizált fény biológiai serkentő hatása – köszönhetően a körülbelül 1 cm-es behatolási mélységnek – a vérkeringés segítségével gyorsan eljut az emberi szervezet összes sejtjébe, létfontosságú szerveibe és így fejti ki globális hatását annak teljes működésére. Az emberi szervezetben percről-percre keletkező több millió hibás – később komoly betegségekért, rosszindulatú elváltozásokért felelős – sejt felismerésében és

leküzdésében főszerepet játszó T-lymphociták a polarizáltfény-kezelés hatására jelentős mértékben aktivizálódnak, és ezzel súlyos és kevésbé súlyos betegségek megelőzését teszik lehetővé, illetve elősegítik, gyorsítják a már kialakult betegségek leküzdését. A vörösvérsejtek megnövekedett oxigénfelvétel és -megtartó képessége által minden egyes sejthez, szervhez és szervrendszerhez több jut az éltető oxigénből, és ez az izomzat, illetve a létfontosságú szervek számára hatékonyabb fejlődést és működést tesz lehetővé.

A kezelés korszakalkotó eredményeit megalapozó klinikai vizsgálatokban kiemelkedő szaktekintélyű magyar orvosok vettek és vesznek részt. Az eljárást lehetővé tevő berendezés, a Sensolite világszerte szabadalmaztatott orvostechnikai eszköz, amelyben 1000 darab speciális fényforrás segítségével előállított polarizált fény gondoskodik a teljes test kezeléséről. Miután a polarizáltfény-kezelés serkenti a természetes védekező mechanizmusokat, ajánlható a rendszeres használat a betegséget megelőző, vagy a gyógyulást gyorsító céllal is. Alkalmazása mindazoknak különösen ajánlott, akik tenni szeretnének valamit egészségük megőrzése, szervezük erősítése, sejtjeik fiatalon tartása vagy – betegség esetén – gyógyulásuk felgyorsítása érdekében. A kezelés nem kötött korhatárhoz – akár kisgyermekkoról is alkalmazható –, veszélytelen és mellékhatások nélküli.

Milyen területeken alkalmazható a Sensolite?

A Sensolite alkalmazási spektruma a közérzetjavítástól a hétköznapi panaszokon és általános egészségügyi problémákon át az egészen súlyos betegségekig terjed. A Sensolite polarizáltfény-terápia hatásosan alkalmazható megelőzőként, az állóképesség növelésére, káros mellékhatások nélkül.

Az elmúlt évek klinikai vizsgálatait során igazolást nyert, hogy a polarizáltfény-terápia kiválóan alkalmas sebek gyors begyógyítására, a teljes testre kiterjedő, vagy lokálisan jelentkező reumatikus fájdalmak enyhítésére, pszoriázis, öregedési foltok és egyéb bőrproblémák kezelésére, továbbá sportsérülések és kiterjedt égési sérülések gyógyítására. Az eddigi tapasztalatok szerint hatására több esetben felszívódtak a zsírdaganatok. A készülék tesztelésében eddig több száz ember vett részt orvosi felügyelet mellett: gyógyulásuk, állapotjavulásuk igazolja az eljárásban rejlő rendkívüli lehetőségeket.

Használata segíthet az embereknek az influenza elkerülésében még járványos időszakban is, csakúgy, mint a sok éven át szenvedést okozó migrének és más eredetű fejfájások megszüntetésében. A Sensolite javítja a koncentrálóképeséget, ezért például vizsgák vagy tárgyalás előtt is ajánlható a használata, mivel serkenti az agy vér- illetve oxigénellátását, azaz javítja az agy működését.

További információk
a www.sensolite.hu
oldalon olvashatóak.

Magyarok az űrkutatás-fejlesztésben

A magyar csillagászat sokszínű, hiszen a Naprendszer parányi égitestektől egészen kozmológiai kérdésekig terjednek a hazai és külföldi intézményekben dolgozó magyar kutatók által vizsgált tudományos problémák. Ebben a pontban azokat a cikkeket gyűjtjük össze egy csokorba, melyek magyar csillagászok hozzájárulásával elért eredményekről, illetve magyarországi felfedezésekről számolnak be.

Új ablak az infravörös világegyetemre

2009. május 14-én indult útjára az Európai Űrkutatási Ügynökség (ESA) Herschel űrtávcsöve. A Herschel a távoli infravörös és szubmilliméteres hullámhosszakon végez megfigyeléseket, közöttük

Fantáziakép a Herschel űrteleszkópról (ESA nyomán)

olyan tartományokban is, amelyeken még soha egyetlen más eszköz sem, s amelyeket a légkör miatt a Föld felszínéről egyáltalán nem láthatunk. A Herschel 3,5 méter átmérőjű főtükre nagyobb, mint bármelyik csillagászati távcsőtükör, amit eddig a világűrbe juttattak, beleértve a Hubble 2,4 m-es tükreét is. A nagyobb tükör az eddigiéknél sokkal halványabb objektumok megfigyelését teszi lehetővé, igen jó térbeli felbontással.

Az űrtávcső a nevét William Herschel brit csillagásztól kapta, aki amellett, hogy rátalált a Naprendszer hetedik bolygójára, az Uránuszra, 1800-ban a Nap tanulmányozása közben felfedezte az infravörös sugárzás létezését is.

A Herschel által megfigyelendő hullámhosszakon leginkább a hideg, -170°C foknál alacsonyabb hőmérsékletű égitestek és a hideg csillagközi por sugároz. A megfigyelések fő célja a csillagok és a galaxisok keletkezésének és fejlődésének vizsgálata, amelyet a látható hullámhosszakon elrejt előlünk a csillagközi por. Emellett jelentős eredmények várhatóak a távoli Naprendszer kis égitestjeinek és az óriásbolygók légkörének, valamint azok holdjainak megfigyeléseiből. A mérések várhatóan három éven keresztül folytathatnak a Herschel űrtávcsővel, az előzetes számítások szerint ennyi időre elegendő a be-

rendezések hűtését biztosító, kb. -270°C hőmérsékletű folyékony hélium.

A Herschel űrtávcső fedélzetén három berendezés található. A PACS (Photodetector Array Camera and Spectrometer) egy távoli infravörös kamera és alacsony-közepes felbontású színeképelemző berendezés az 55-210 μm -es hullámhossz-tartományra. Mind a kamera, mind a színeképelemző berendezés egyszerre végez megfigyeléseket egy „kék” ($\sim 100\mu\text{m}$), és egy „vörös” ($\sim 170\mu\text{m}$) hullámhosszon. Ennek a műszernek a fejlesztésében és kalibrálásában az MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézetének munkatársai is részt vállaltak az ESA PECS programja és a Magyar Űrkutatási Iroda támogatásával. A SPIRE (Spectral and Photometric Imaging Receiver) egy olyan kamera és színeképelemző készülék, amit a PACS által elérhető 210 μm -nél hosszabb hullámhosszakra fejlesztettek. Érzékelői párhuzamosan végeznek fotometriát a 250, 350 és 500 μm -es sávokban, valamint Fourier-transzformációs leképező spektrométere alacsony felbontású színeképet készít a 210-670 μm -es tartományban. A HIFI (Heterodyne Instrument for the Far-Infrared) egy nagyon nagy felbontású színeképelemző készülék, ami nagyon részletes információkat tud szolgáltatni a legfényesebb infravörös források kinematikájáról, kémiai összetételéről és fizikai állapotáról.

A Herschellel egy időben, ugyanazon az Ariane rakétán bocsátottak fel egy másik berendezést is, a Planck űrtávcsövet. A két űreszköz fél órával a start után szétvált, majd elindultak a Föld–Hold–Nap rendszer librációs (két vagy három testet összekötő, legjobb statikájú viszonyítási) pontja felé. Ide mintegy kéthónapnyi utazás

A Herschel űrtávcső a fellövés előtt (ESA nyomán)

után érkeznek meg, és majd az ún. L2 Lagrange-pont körüli, égi-mechanikailag stabil pályákon fogják tölteni aktív hónapjaikat. Az L2 pontban minimalizálható a legfényesebb égitestekből (Föld, Hold, Nap) származó zavaró fény, és a távcsövek elegendően távol, mintegy másfél millió kilométerre vannak a Földtől ahhoz, hogy a műszereik működéséhez szükséges, abszolút nulla fok közeli hőmérséklet stabilan biztosítható legyen. A Planck még a Herschel által megfigyelnél is hosszabb hullámhosszakon vizsgálódik majd – ez az első olyan európai készítésű űreszköz, amely a kozmikus mikrohullámú háttérsugárzást, az Ősrobbanás utáni forró világegyetem maradványsugárzását vizsgálja, minden eddiginél jobb térbeli felbontással és érzékenységgel.

A KISAG (Konkoly Infrared Space Astronomy Group)

Az MTA Konkoly Thege Miklós Csillagászati Kutatóintézetének Infravörös Űrkutató Csoportja különleges hangsúlyt fektet az ISOPHOT (Infrared Space Telescope = ISO + fotométer = PHOT) műszerrel végzett megfigyelések kielemezésére és értelmezésére, és az ESA Herschel űrteleszkóp küldetésének előkészítésére. Asztrofizikai kutatásuk kiterjed az infravörös égbolt (állatövi, csillagpor-felhőzeti és extragalaktikus), valamint a csillagképek (T Tau, Herbig Ae/Be, FU Ori csillagok) és a Vega-jelenség* tanulmányozására.

Történet

A csillagformációk és csillagközi tér megfigyelési tanulmány évtizedes hagyományára alapozva, a Konkoly Obszervatórium 1987 óta elemzi az infravörös adatokat. Az ISO fellövése után, 1995-ben a KISAG űrkutató csoport is bekapcsolódott az ISOPHOT adatainak kalibrálásába és kiértékelésébe. A jelenlegi infravörös kutató-csoport két tagja, Ábrahám Péter és Kiss Csaba több évet eltöltött az ISOPHOT Adatközpontban, a heidelbergi Max Planck Űrkutató Intézetben, és első kézből szerezhettek tapasztalatot az ISO küldetéssel és az ISOPHOT műszerrel kapcsolatban. 2001-es hazatérésük után megalapították az ISOPHOT Hungarian Node-ot, az Obszervatórium új projektjeként. Az ISO eredményeket a heidelbergi és a madridi központokkal is egyeztetik. 2004 szeptemberében a csoport csatlakozott a Herschel űrteleszkóp útjának előkészítéséhez, az ISO adatkezelés egyik alfeladatáént.

Feladatok

Az MTA Csillagászati Kutatóintézete és az ELTE Csillagászati Tanszék munkatársaiból és PhD-hallgatóiból alakult csoport a kalibrációs vizsgálatok mellett az infravörös égi háttérrel tanulmányozza. Az ISOPHOT-tal végzett munka eredménye a detektorok fizikájának mélyebb megismeréséhez is elvezet. Az állatövi fény (a

bolygóközi por infravörös sugárzása), a galaktikus háttér (csillagközi porfelhők távoli-infravörös emissziója) leírása után a KISAG-nak lehetősége nyílik a kozmikus eredetű infravörös háttérsugárzás elkülönítésére. Ezzel a tudósok az Univerzumban elsőként keletkezett galaxisok emisszióját mérhetnék.

Célok

A csoport jelenlegi tevékenységének része az ISOPHOT végleges beállítása és a megfigyelések közzététele. Az ISO Adatközponttal való együttműködés keretében, rendszerszinten tökéletesítik az ISOPHOT megfigyelési módok pontosságát, és a finomított adatállományokat visszaküldik az ISO Adatarchívumba magas szinten feldolgozott adatokként (Highly Processed Data). A KISAG célja az, hogy közreműködjön az ISOPHOT-tal kapcsolatos szak tudás hosszú távú megőrzésében.

Ezzel párhuzamosan fejlesztik a konfúziós zaj** kiszámítását a Herschel megfigyelő rendszereihez, és közreműködnek a PACS-műszer működés előtti és alatti kalibrációjában. Tekintettel arra, hogy az archívumba kerülő ISOPHOT-adatok mintegy felére, a kiterjedt forrásokat térképező mérésekre még nem sikerült 30% alá szorítani a kalibráció hibáját, a heidelbergi adatközpontban feszített tempóban dolgoznak az instrumentális hatások pontosabb leírásán. Ugyanakkor a kutatócsoport célja olyan környezet kialakítása, ahol a különböző űrbeli és helyi telepítésű infravörös eszközök adatai gondosan és pontosan összehasonlíthatók és kombinálhatók egymással. Ezek az adatok alakítják a csoport asztrofizikai tanulmányainak alapját az infravörös ég háttere, valamint a csillagközi anyag, a csillagcsoportok és a Vega-jelenség* tekintetében.

Géppark

PC-alapú, Linux operációs rendszerű számítógépcsoporttal dolgoznak a KISAG munkatársai. Elegendő erőforrást biztosítanak az ISOPHOT és a Herschel/PACS adatainak kezeléséhez. Az ISOPHOT és a Herschel/PACS interaktív elemző szoftvereiből számos verzió elérhető. Minden ISOPHOT megfigyelés ERD adatai olyan háttértárolón vannak, amely tömeges adatfeldolgozást tesz lehetővé. Szintén lemezre mentik a fontos DIRBE állományokat (heti űrtérkép, csillagkép-modellezés stb.), hogy megalapozzák az ISOPHOT és a DIRBE napi szintű összehasonlítását.

Támogatás

A Konkoly Infravörös Űrkutató Csoport széleskörűen teljesített munkájához számos szervezet ad és adott támogatást: az ESA PRODEX Programozó Iroda, az ESA PECS Programozó Iroda, a Magyar Űrkutatói Iroda, a Német-Magyar és

Spanyol-Magyar Kölcsonös Egyezmény, és az Országos Tudományos Kutatási Alap. Az ISO Adat Archívumnak küldött magas szinten feldolgozott adatállományok az ISO Központtal kötött szerződés értelmében készülnek el.

Mi van az ISO archívumban?

Benne van mindenkéltől valamennyi ISO-mérés, és a látogató könnyen kiderítheti, hogy kedvenc objektumát észlelte-e a műhold. A mérések eredményét áttekinthetővé teszi egy kis ábra, amelynek tartalma a spektrális energia eloszlása, térkép vagy éppen színekép, a megfigyelés típusától függően. Nem árt azonban észben tartani, hogy az archívum viszonylag inhomogén. Egyrészt a mérések megtervezésének színvonala ingadozott az észlelő tapasztaltságától és gondosságától függően (aki soha nem észlelt még jelet az infravörös hullámhosszokon, az hajlamos elhanyagolni az állatövi fény vagy a csillagpor-felhő, más néven cirrusz hatását). Másrészt nem minden megfigyelési mód kalibrációs pontossága egyforma.

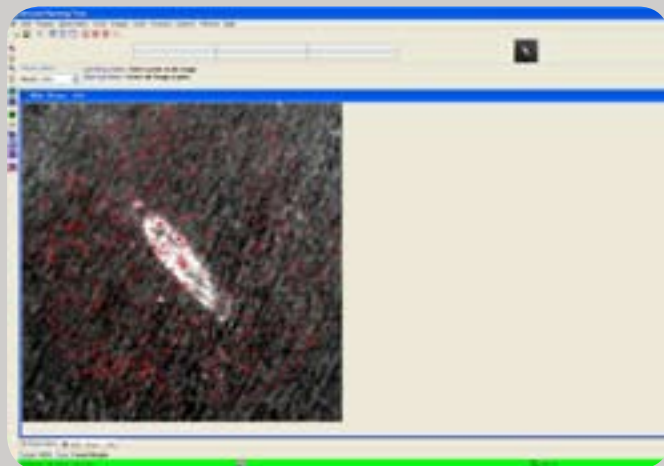
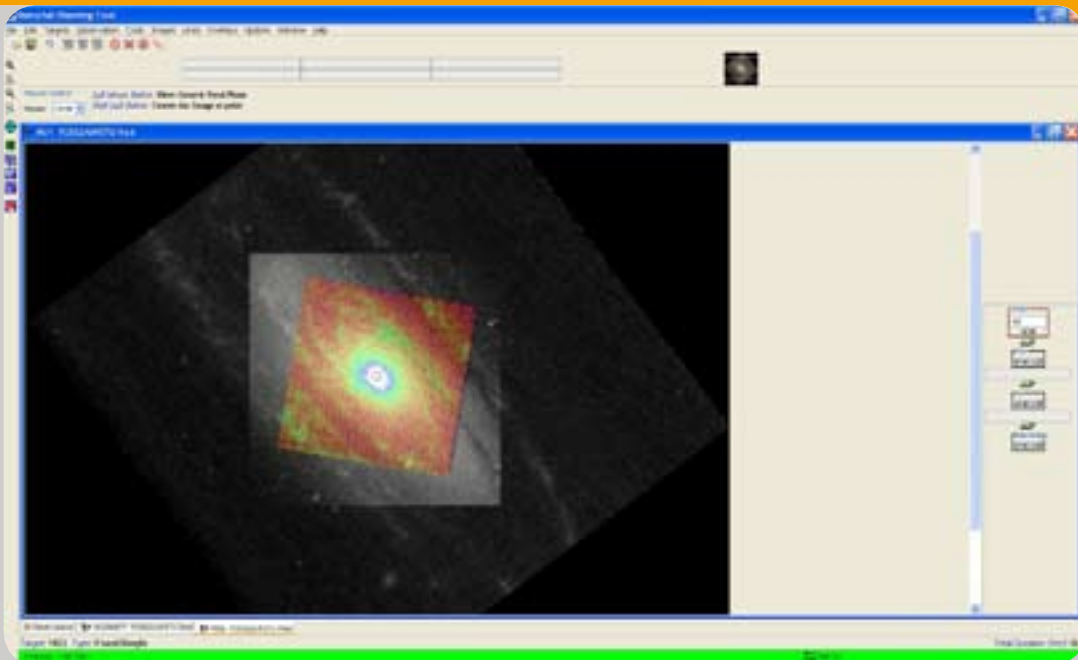
Meg szeretné nézni?

Az ISO archívum – az adatbázis – nyitva. Erről megbizonyosodhat az, aki felkeresi a spanyol ISO-adatközpont honlapját: <http://www.iso.vilspa.esa.es/>. A General user access to ISO data link után javasoljuk a Guided tour of the ISO Data Archive alatti bevezető figyelmes elolvasását: <http://www.iso.vilspa.esa.es/ida/tour.html>. (Angoltudás szükséges. Hiányában ne szégyelljünk segítséget kérni.) Ebből megtudható, miként kereshetünk, regisztrálthatjuk magunkat és tölthetünk le adatokat. Itt olvasható az is, hogy milyen web-böngésző szoftverre van szükség, hogy az adatbázishoz hozzáférjünk. Találunk továbbá a

feldolgozó programokhoz, illetve a tudományos eredményeket röviden ismertető oldalakhoz irányító linkeket.

Kellemes „vadászatot” kívánunk az infravörös tartományban!

Fotók: internet

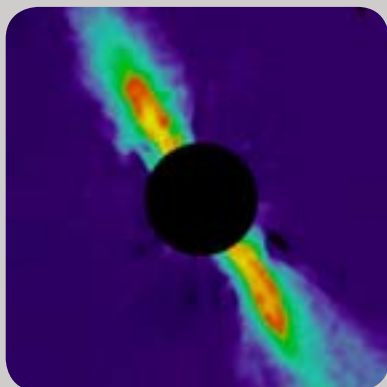
A Herschel űrtávcső honlapja:
<http://www.esa.int/Herschel>

Források:

www.hirek.csillagaszat.hu

<http://kisag.konkoly.hu>

www.konkoly.hu/evkonyv/iso/iso.html

* **Vega-jelenség:** elsőként a Vega csillag körül felfedezett, de más, fiatal csillagokra is jellemző porkorong, amely egy, a miénkhez hasonló bolygórendszer rejthet a kutatók szerint.

** **Konfúziós zaj:** a mérési pontatlanság, amely azért alakul ki, mert a vizsgálat alatt lévő égi forrás vizsgálá-

tának értéke minden pozícióban más és más, és ezt a változást nem lehet a bizonytalan háttérértékek miatt megjósolni. Ha a háttér forrásokból áll, és azok véletlenszerűen oszlanak el az égen, akkor két, általunk kiválasztott területen nem pont ugyanannyi forrást találunk, emellett még az egyes források fényessége sem feltétlenül azonos. Ezért a konfúziós zaj minden hullámhosszon fellép, de az infravörös tartomány az egyik, ahol a legfontosabb a zajbecslés pontossága.

XIII. Kerületi Közművelődési Nonprofit Kft. nyári programjai

Július 14.–28.

„Teljes élet a falakon belül” az angyalföldi mozgássérült alkotók kiállítása

Az Angyalföldön élő vagy alkotó mozgássérült emberek művei a falfestéstől az üvegfestészen át, egészen a gobelin készítésig.

Információ:

Szabó Jánosné – 06-30-931-6279
Ingyenes.

Július 26., 19.00

Nyáresti Koncertek a Szent István Parkban

Pannonia Allstars Ska Orchestra
A belépés díjtalan.

Augusztus 7.,
20.30–22.30

Pedrofon Házibuli
Belépő: 1000 Ft.

Nyáresti Koncertek a Szent István Parkban

Július 26., vasárnap 19.00

Pannonia Allstars Ska Orchestra

Augusztus 9., vasárnap 19.00

Csik zenekar – Közreműködik:
Dresch Mihály, Ferenczi György.

Augusztus 23., vasárnap 19.00

Angyalföldi Vadrózsa, Néptáncgyűttes Kísér a Bekecs Együttes

Cím: XIII. ker. Szent István Park (Pozsonyi út-Rakpart között).
A belépés díjtalan.

Nyári programjainkról, intézményeinkről, felnőttképzésről és teremléti lehetőségekről bővebb információt a www.kult13.hu honlapon találhat!

Szüni-Dö-Dő programsorozat 7/8

Idén is kézműves foglalkozásokra, környezetvédelmi klubokba és közös játékokra várjuk az érdeklődő gyerekeket és hozzátartozóikat egész nyáron. A közkedvelt technikák mellett újdonságokkal is lehetőség van megismerkedni kézműves foglalkozásainkon (henna, termés, gyapjú, papír, textil, filc és természetes anyagok használatának bemutatása). A bábkészítéssel egybekötött kézműves foglalkozáson bábjátékban is részt vehetnek a gyerekek. Társasjátékaink szórakoztatóak kicsiknek és nagyoknak egyaránt: Egészséglabirintus (óriás társasjáték nyereményekkel), Bang! (vadnyugati leszámolás), Aranyásók (aranyásók és szabotőrök versenye az aranyért), Bohnanza, a babszüret (mókás dolog a babkereskedelem).

A programhelyszínek minden esetben megközelíthető mozgáskorlátozottak számára is. Csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk!

A programhelyszínek minden esetben megközelíthető mozgáskorlátozottak számára is.

Csoportoktól előzetes bejelentkezést kérünk!

2009. július 22.

9.00–12.00 Környezetvédelmi klub a Népszigeten

10.00–12.00 Vízafogó lakótelep játszótérén játszótér és kézműves foglalkozás gyapjúból

2009. augusztus 10.

10.00–12.00 Hennás testfestés (sablon használat, játék a mintákkal) az Iránytűben (Pannónia u. 34.)

10.00 - 12.00 Társasjátékos foglalkozások az Iránytűben (Pannónia u. 34.)

2009. augusztus 19.

9.00–12.00 Környezetvédelmi klub a Népszigeten

A programok ingyenesen látogathatók!

2009. július 29.

10.00–13.00 Kézműves foglalkozások a Gyöngyösi utcai Plusz áruház előtti pihenőparkban

10.00–12.00 Angyalföldi Gyermekek és Ifjúsági Ház kertjében játszótér és kézműves foglalkozás természetes anyagokból

2009. augusztus 11.

10.00–12.00 Mécses bűrák készítése (henna használata más alapanyagokon) az Iránytűben (Pannónia u. 34.)

10.00–12.00 Társasjátékos foglalkozások az Iránytűben (Pannónia u. 34.)

2009. augusztus 5.

9.00–12.00 Környezetvédelmi klub a Népszigeten

10.00–12.00 Angyalföldi Gyermekek és Ifjúsági Ház kertjében játszótér és kézműves foglalkozás termésekből

2009. augusztus 12.

10.00–13.00 Kézműves foglalkozások a Gyöngyösi utcai Plusz áruház előtti pihenőparkban

+ Környezetvédelmi játszótér

Jelentkezés és bővebb információ:

Nagy Gyula (Gyöngyösi utca és Népsziget):
nagygyula@kult13.hu,
06-30-691-6412

Kaltenecker Erika (Iránytű):
vizonto@kult13.hu,
kalterika@gmail.com,
06-30-691-6384

Ferencz Zsuzsanna (Vízafogó és Gyermekeház):
ferenczzsuzsanna@kult13.hu, 06-1-330-5357

Környezetvédelmi játszóház

A Nagy Terv Kreatív Egyesület, újrahasznosított anyagokból készített gyermek társasjátékokkal fog programot tartani az alábbi időpontokban:

2009. július 24., 10.00–12.00

Vizafogó lakótelep játszóterén a Vizafogó sétánynál

2009. augusztus 12., 10.00–12.00

a Gyöngyösi utcai Plusz áruház előtti pihenőparkban

A kézműves részben az agyagozással, gyöngyfűzéssel, a fóliafestéssel, mandala és hangszerkészítéssel egyrészt, lehetőség nyílik a szabadidőt tartalmasan eltölteni a gyermekekkel, másrészt az együtt munkálkodás közösség építő erejével szeretnénk szociálisan hátrányos helyzetű gyermekeknek egyfajta valahova tartozást elősegíteni. A környezetvédelmi programunkban az ökológiai világhátrányos főbb elemeinek, nevezetesen:

- a meg nem újuló természeti erőforrások, energiahordozók, nyersanyagok

- a megújuló természeti erőforrások (víz, termőföld), fokozódó szennyeződése
- a biológiai sokféleség veszélyeztetettsége
- az édesvíz-készletek korlátozottsága
- az üvegházgázok növekedése, savas esők kialakulása
- az ózonréteg vékonyodása
- a trópusi erdők gyors fogyatkozása
- a bioszféra hulladékbefogadó képességének korlátozottsága

A boncolgatásával próbálunk válaszokat keresni a fentebb felsorolt problémákra. A programok folyamán Ökológiai lábnyom játékkal próbáljuk kézzelfoghatóvá tenni a földhalmozódott ötleteket, terveket, elképzeléseket. (A játék alapötletét egy statisztikai adat adta: Magyarország öko lábnyoma, számítások szerint 5,01 hektár/fő. Biológiai kapacitása ellenben csak 3,07 hektár/fő. Tehát életvitelünk fenntartásához országunk területének több mint másfélszeresére lenne szükség). A játék folyamán a résztvevő gyermekek személyes motivációt találhatnak a környezetvédelemben, mondanivalójukat megtanulják a hallgatóságukhoz igazítani, a gyermekek megtanulják a csoportba szerveződést és egy cél közös elérésének módjait.

A programok ingyenesen látogathatóak!

A programokat vezeti a Magyar Biológiai Társaság, a Nagy Terv munkatársai.

Július 7–augusztus 4.

„Mesés mókáció”

Kedves Szülők és Gyerekek! Az Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Házban folytatódik a júniusban megkezdett „Mesés mókáció” elnevezésű programsorozat, melynek keretében közös mesénzésre, a rajzfilmekhez kapcsolódó kézműves foglalkozásra, és az élményeket feldolgozó interaktív játékokra invitálunk Beneteket. Továbbra is szeretettel várjuk mindazokat, akik kíváncsiak a „régidők” rajzfilmjeire, és nyáron sem szeretnék barátok nélkül maradni. Gyertek, és töltsük együtt a vakáció egy részét! A program minden esetben délelőtt 10 órakor kezdődik, és kb. 13 óráig tart.

Időpontok:

- **Július 28. Magyar népmesék**
- **Augusztus 4. Ének a csodaszarvasról**

Információ: 06-1-330-5357

Ingyenes.

Helyszín: Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Ház, Dagály u. 15/a.

Nyári Táborok július végén és augusztusban is a Szüni-Dő-Dő programjában!

Július 27–31., 8.00–16.00

Kézműves- és természetjáró tábor

Információ:

Lang Erika: 06-30-491-1670

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.

**Augusztus 10–14.,
8.00–16.00**

Eötvös iskola tábora

Információ: PINTÉRNÉ S. ZSUZSANNA, EÖTVÖS JÓZSEF ÁLT. ISK., FUTÁR U.

Helyszín: Angyalföldi József Attila Művelődési Központ, József Attila tér 4.

**Augusztus 24–28.,
naponta 8.00–17.00**

Vadvirág gyermek néptánc tábor

Kedves leendő első és második osztályosok! Szeretettel várunk a 2009. szeptemberben újonnan induló Kis Vadvirág Néptánc csoport előkészítő táborába. A néptánc mellett tanulhattok énekeket, mondókákat, népi gyermekjátékokat. Részt vehettek hangszerbemutató, kézműves foglalkozásokon (nemezelés, gyöngyfűzés, agyagozás), illetve megismerkedhettek a magyar jeles napokkal, ünnepi szokásokkal. A tábor részletes programja és a jelentkezési lap megtalálható a következő oldalakon: www.vadrozsat.hu, www.kult13.hu

Infó: Moussa Ahmed és Kaszai Lili
kisvadvirag09@gmail.com,
06-30/441-9919 (Kaszai Lili)

Ár: 15.000 Ft/fő

Helyszín: Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Ház, Dagály u. 15/a.

Felkészítés matematika pótvizsgára

**Augusztus 3., 5., 7., 12.,
14.: 10.00–12.00**

A SZÜNI-DŐ-DŐ programsorozat keretében matematika korrepetálásra, pótvizsgára való felkészítésre kapnak lehetőséget az ebben érdekelt fiatalok.

Vezeti: Huszár Zsófia

Információ: Kaltenecker Erika:

kalterika@gmail.com,

06-30-691-6384, 06-1-339-3700

Ingyenes.

Helyszín: Iránytű Ifjúsági Információs és Tanácsadó Iroda, Pannónia u. 34.

Angyalföldi Utcabál

2009. augusztus 30. 10.00–22.00

A rendezvény programja:

Napközben

Gólyalábasok, tűzzsuglőrők, főzőverseny, kirakodóvásár, vidámpark, vendéglátás, felfújható játékok.

GYIÖK- és Gyermekszínpad

Bábos-énekes, mozgásos foglalkozások, gyermekszínházi előadás, interaktív játékok, keverékkutya-szépségszereplés.

Nagyszínpad

A József Attila Művelődési Központ és az Angyalföldi Gyermek- és Ifjúsági Ház

kerületi tánc- és mozgáscsoportjainak bemutatói

Táncházak

Mégiscsak?! zenekar

(Dobbantó tehetségkutató felfedezettje)

MARK

Besh O Drom

Las Vegas Show Band

Sportszínpad

XIII. kerületi egyesületek egész napos bemutatói.

MIÉRT SZOCIÁLIS BOLTHÁLÓZAT?

Az Európai Unió csatlakozását követően a hazai termelők jelentős része elvesztette a hazai piacaik jelentős részét. Az elmúlt évek ágazati válságai pontosan azért erősödtek fel, mert a megtermelt, előállított jó minőségű magyar termékeknek nem volt belső piaca, vagy ha volt, annyira nyomott áron (amely még az önköltségi árat sem érte el) értékesített, hogy a termelés így nem volt gazdaságos. Nem beszélve az egyéb olyan ráakodó költségekről, amely a termelőket terhelte.

Az igazi problémát a 2008-as év jelentette, amikor zöldség-gyümölcs ágazatban és a tejágazatban már olyan értékesítési gondok jelentkeztek, amelyek gazdademónstrációkat eredményeztek.

A MAGOSZ, mint érdekképviselő, látva a problémákat, elkezdte az értékesítés megszervezését. Ennek első állomása a CBA üzletláncsal kötött megállapodás volt, majd ezt követte a MAGOSZ által elindított országos iskola alma akció. **Ezzel egyidőben elindítottuk a budapesti értékesítést a különböző kerületekben, ahol azonban már több termékkel jelentünk meg.** Ezek a budapesti értékesítési akciók olyan jól sikerültek, hogy egyre inkább az az igény fogalmazódott meg, hogy mi lenne, ha állandó jelleggel lehetne vásárolni ezen alapvető termékekből. Ekkor született meg annak az ötlete, hogy már működő kiskereskedelmi üzletekbe lehetne értékesíteni a termelők által direktbe szállított termékeket, kiiktatva a nagykereskedőket, és ezzel folyamatos értékesítési lehetőséget biztosítva a termelőknek. Ezen remek ötlet során **2009. január 21-én megnyílt a szociális bolthálózat első üzlete**, amelyből országos mozgalom bontakozott ki. Jelenleg több mint 500 üzlettulajdonos jelezte csatlakozási szándékát a szociális bolthálózathoz az ország minden részéről. **Jelen pillanatban 9 szociális bolt működik.**

A szociális boltokba a beszállítói termelői kört a MAGOSZ határozza meg, ennek alapján a gazdasági tagok elsőbbséget élveznek. A MAGOSZ határozza meg, egyeztetve a termelőkkel, a beszállítási árat és azt a maximált árat, amelynél többért nem lehet értékesíteni a terméket. Lényegében a MAGOSZ közvetíti a termelőket a hálózat tagjai felé, és biztosítja a folyamatos jó minőségű termékekkel való ellátását az üzleteknek.

Operalia: Plácido Domingo énekversenye

összefogásra serkenti a hazai ellenzéket és a kormánypártot

Kedd délelőtt közös sajtótájékoztatót tartott Páva Zsolt fideszes pécsi polgármester és Horváth Csaba, a kultúráért felelős szocialista főpolgármester-helyettes Budapest és Pécs egyedülálló együttműködéséről, hogy az óriási nemzetközi érdeklődést kiváltó Plácido Domingo Operalia hazánkban példaértékűen sikeres legyen.

Páva Zsolt a tájékoztatón elmondta, hogy a tragikus hirtelenséggel elhunyt elődje Tasnádi Péter mellett ismerte meg annak idején az Operalia programját, mely az utolsó kiemelkedő esemény az 2010-es Európa Kulturális fővárosa programsorozat előtt. A polgármester bejelentette, hogy augusztus 8-án ingyenes gálaestet láthatnak a nézők Pécsen, az Operalia győzteseivel, melyen Domingo is énekelni fog.

Az együttműködés jelentőségét emelte ki Horváth Csaba főpolgármester-helyettes, aki szerint bár Budapest versenytársa volt Pécsnek a Kulturális Fővárosi cím elnyerésében folytatott küzdelemben, de a fővárosnak természetes volt, hogy miután Pécs nyerte meg a párharcot együttműködjön, segítse Pécsen. „Magyarország és nagyvilág között Budapest a híd, Pécs sikere az ország sikere, így Budapest sikere is lesz.”- mondta a Horváth Csaba.

A főpolgármester-helyettes elmondta, hogy az Operalia rendezvény és a 125 éves Operaházban debütáló Plácido Domingo szerepléséhez, Budapest méltó körülményeket képes biztosítani. Ezért költségvetéséből 10 millió forinttal és kedvezményes reklámfelületekkel támogatja a rendezvényt, továbbá az Erzsébet téren és a Hősök téren óriáskivetítőket helyeznek ki, melyen minden fővárosi élőben élvezni tudja a versenyt.

„Pécs és Budapest együttműködése zavartalan és példaértékű.” – mondta Horváth Csaba. Budapest baloldali városvezetése ugyanúgy együtt tud működni a változó pécsi városvezetéssel, függetlenül attól, hogy éppen a bal, vagy a jobboldal vezeti Pécsen. „A célok és polgáraink számítanak, és nem az ideológiai különbségek. Remélhetőleg Pécs és Budapest példáját, Pécs fideszes városvezetőjének, Páva Zsoltnak példáját, nyitottságát az együttműködésre egy baloldali városvezetéssel mások is követendő példának tartják mindkét

oldalon.” – emelte ki a szocialista politikus, aki bejelentette, hogy az Őszi Színháznyitó Fesztiválra meghívják a nagyobb vidéki városok színházait és Pécsnek kiemelt helyet biztosítanak a 2010-es programok bemutatására.

Plácido Domingo az utóbbi két évtizedben a felnövekvő fiatal generáció támogatását is hivatásának tekinti, ezért kezdeményezte az Operalia létrehozását, amelyre először 1993-ban, Bordeaux-ban került sor. Mexikóváros, Madrid, Tokió, Párizs, Los Angeles és a világ más nagyvárosai után igazi szenzációt keltett azzal, hogy 2009-ben Magyarországra hozza a versenyt, melynek elő- és középdöntőjét Pécsen rendezik, míg döntőre augusztus 1-jén Budapesten, a Magyar Állami Operaházban kerül sor: Plácido Domingo még soha nem lépett fel az Operaházban korábban.

Horváth Csaba korábban bejelentette, hogy a főváros különdíjat alapít a 2009-es Operálián. „A Budapest-küldöndij jövődöbéli tulajdonosa a következő évi Budapesti Tavaszi Fesztivál díszvendége lesz. Azt is szeretnénk, ha a versenyt a magyar közönség kitüntetett érdeklődése övezné, ezért a főváros honlapján internetes szavazást indítunk, ahol minden operakedvelő leteheti a voksát a kedvence mellett” – mondta Horváth Csaba.

A világ egyik legrangosabb énekversenyének tekintett Operalia az elmúlt tizenhat évben számtalan későbbi világsztárt indított el pályáján. Ugyancsak kiváló szaktekintélyekből áll a Magyarországra érkező nemzetközi zsűri is: az operavilág krémje érkezik hazánkba, hisz többek között a világ tizenkét legnagyobb operaházának zenei igazgatója is tagja a döntéshozó grémiumnak. Az ő feladatuk lesz, hogy az ezer jelentkező közül kiválasszot, elődöntőbe jutott fiatal énektehetségek közül kiválasszák a jövő új operacsillagait. Magonyi Zsolt főszerző kiemelte, hogy az énekverseny alapításától fogva az ez évi a legerősebb mezőny. Hatalmas nemzetközi

szakmai és sajtóérdeklődés övezi az eseményt, melyen a legnagyobb lemezkiadók vezetői figyelik az énekesek teljesítményét.

Horváth Csaba főpolgármester-helyettes szerint: „Nem kétséges, hogy mindkét város kultúrtörténetébe fényes betűvel íródik majd be a július 25-én kezdődő és augusztus 1-jén végződő 2009. évi Plácido Domingo Operalia. Várjunk minden érdeklődőt Pécsen és Budapesten!”

Fotó: internet

Intenzív tánckurzusok a Mozdulatművészeti Stúdióban egész nyáron

Az Orkesztika Alapítvány munkatársai 1997 óta folytatnak különböző típusú oktatási tevékenységeket fő működési helyükön, a Mozdulatművészeti Stúdióban.

Tanfolyami keretben rendszeres, minden hétköznap a munkaidő utáni órákban amatőr és kezdő profi érdeklődőknek tartunk táncanfolyamokat. Emellett havonta szervezünk hétvégenként intenzív tánckurzusokat és a nyári iskolaszüneti időszakban kísérletező tánckurzusokat. Ezeken képzett tánctanárok tanítanak, egyre több a külföldi közöttük.

Mozdulatművészeti hagyományainkat folytatva biztosítunk speciális oktatási programot a Duncan–Dienes Orkesztika Iskola újraalapításával.

A Magyar Táncművészeti Főiskola, a Kortárástánc Főiskola és minden tanító- és pedagógusképző iskola hallgatói számára tanításgyakorlatot biztosítunk.

2007 őszén új, a Táncszakmát segítő szolgáltatásba kezdtünk. Profi táncosoknak, független művészeknek szervezünk rendszeres tréningezési lehetőséget a Mozdulatművészeti Stúdióban, hétfőtől csütörtökig 10.00-tól 11.30-ig, modern, kortárs vagy klasszikus órák keretében!

Külső helyszíneken is folytatunk oktatási tevékenységet, így az alapítvány munkatársai tanítottak a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Bölcsészettudományi Karán, valamint a SOTE-EFK-n választható kurzusként „művészet és tudomány”, valamint „mozdulattörténet és gyakorlat” témakörben.

A gyermekek tanítása is fontos része az alapítvány munkájának. Így Fenyves Márk és Pálosi István 2008-2009-ben stúdiumot tart Nagykanizsán a VABABA Művészeti Iskolában is, ahol Schilling Árpád rendezése mellett Gyermekek Opera koreográfusai lesznek 2009-ben. Fenyves Márk rendszeresen tanít mozdulatművészetet Waldorf-óvodásoknak Budapesten.

Idén nyáron a Mozdulatművészeti Stúdióban június 15. és augusztus 13. között 27-féle tánckurzuson vehetnek részt az érdeklődők mindenféle táncstílusban, amellett, hogy az alapítvány nyolcnapos Nyári Tánc Akadémiát is szervez Kendlimajor Művésztelepen, ez szintén nyitott minden érdeklődő 18 év feletti számára.

Ezen az oldalon olvasható a programunk.

Az órák részletes leírása megtalálható honlapunkon, a <http://www.mozdulatmuveszet.hu/studio/kurz.htm> oldalon.

Várunk minden érdeklődőt sok szeretettel!

2009. július 26. – augusztus 3.

Nyári Tánc Akadémia – Kendlimajor Művésztelepen

2009. augusztus 3-6. (hétfőtől-csütörtökig)

17.30-19.30 Hucker Kata: Moderntánc
17.30-19.30 Balogh Janka: Kortárs jazz
19.30-21.30 Blaskó Borbála: Kortárs tánc
19.30-21.30 Buday Melinda: Limón alapok

2009. augusztus 10-13. (hétfőtől-csütörtökig)

17.30-19.30 Pálosi István: Graham alapok
17.30-19.30 Máthé Gabriella: Kortárs tánc
19.30-21.30 Pálosi István: Mozdulatművészet
19.30-21.30 Gaál Mariann: Hatha jóga

2009. szeptember 25-27. (péntektől-vasárnapig)

Benjamin Jarret (USA):
Tánc-felfedező út és táncimprovizáció

Bánkitó Fesztivál

– Tekerj a tóra!

2009. augusztus 6-8. között vár mindenkit a Bánkitó Fesztivál, aki szeretne elindítani és alakítani egy új nyári fesztivált, hogy olyan legyen, amelyet közösen szeretnénk: laza és igényes. Nem tömegrendezvény. De nem is egy rétegkultúra beltenyészete. Hanem sok karakteres szubkultúra dinamikus találkozási pontja. Sokszínű, mert különböző stílusok, rétegek, társadalmi csoportok, népek, vallások és korosztályok kultúrája gazdagítja a programot.

Összművészeti, mert átível a műfaji korlátokon. Egymást kiegészítve jelennek meg a különféle művészet ágai: a zene, a tánc, a színház, a fotó, a film, költészet, és mindaz, amit majd ezután fogunk kitalálni - együtt.

Nyitott, mert bevonja közönségét az alkotás folyamatába, átemelve erre fogékony tagjait a „látogató” és a „résztvevő” közötti válaszfalon. A jelenléteddel alakíthatod. És azzal, amit hozzáteszel.

Zöld, mert minden lehetséges eszközzel csökkentjük a rendezvény ökológiai lábnyomát, mert lesznek környezettudatosságot erősítő programok, és mert fogyasztói megoldások helyett az alulról szerveződés és az aktivizmus eszközeivel élünk.

Egy jó fesztivált az emberek teszik azzá, önmagukban és közösségeikben. Meg persze a programok; kultúra, művészet, zene, sport és környezetvédelem. A Bánkitó Fesztivál mindezeket igyekszik a látogatóknak kínálni, s a fesztiválókkal együtt formálni.

Tekerj a tóra!

Bringás Placc – Kerékpáros Központ

A háromnapos fesztiválon sok mindenre használhatod a bringádat, így jelentkezhetsz Budapest – Bánk Alleycat versenyre és falu-Alleycatre, helyszíni versenyekre, bringás számháborúra. Lesznek bemutatók és civil szervezetek (mkk.hu, zofi.hu, recyclemission.hu) is képviseltetik magukat a biciklizés népszerűsítéséért. A gyerekeket pedig külön programok, így biciklis akadályversenyek és kincskereső alleycat is várják.

S*10 koncertek

Bringásoknak (és nem bringásoknak) sokat mondhat az S*10, amely három napon keresztül szórakoztatja majd a fesztiválókat. Csütörtökön bringás est, Buppával az élen. Pénteken a Fixi4 mulattat, míg szombat este a Faktor Labor gyártja majd a zenét.

Workshop

A workshop programjai a fesztiválóok részvételén alapulnak. Az egyes programokra július 20-ig lehet jelentkezni.

Instant VJ

A vizuális élményeket a Don't eat group hozza el. Az Instant VJ workshop neve alatt a véletlen találkozik a kamera lencséjével, rámosolyog és felkoti magát. Egy kamera, kiszámíthatatlan feladatok, az egyén és a közeg ütközete. A kompozíció, a ritmus és a hang egységben gondolkodásának lehetősége. Mindenki számára.

Városi Színház

A Városi Színház szelektorai a TÁP Színház a Tünetegyüttes, a Hoppart Társulat, a Budapesti Zsidó Színház, Pályi János és társulata, illetve Kárpáti István előadásait kínálják a látogatók számára.

Mozgásszínház

Dékány Edit rendező és koreográfus szomorú gondolatokat készül vidáman eltáncolni. Mint egy darab vakolat, ami mindig mindig lepottyan. „Álmodozók, részegesek, sérültek és Down szindrómások között érzed otthon magad. Miért van ez? A nagy művészkedés miatt, amit évek óta csinálunk? Meglehet, hogy ezért jelent néha problémát felszállni még a villamosra is?”

Cigánylabirintus

Szintén mélyebb kérdéseket feszeget a Cigánylabirintus, melynek célja, hogy a résztvevők saját élmény gyakorlatokon keresztül érzékenyebbekké váljanak az egyéni, a csoport és társadalmi szinten is működő előítéletekre, hogy ráirányítsa a figyelmet az ebből fakadó társadalmi sztereotípiákra és előítéletekre. Labirintus vagy útvesztő? Attól függ, megtalálod-e a kijáratot. Ebben kíván segíteni Szabó Mónika és az Interkulturális Pszichológiai és Pedagógiai Központ.

Slam Poetry Budapest – Bank Slam

Vannak, akik inkább szövegelni szeretnek, az ő számukra tesznek kísérletet a Slam Poetry Budapest szervezői Bánkon, hogy még közelebb hozzák egymáshoz a slamet művelő és a kedvelő arcokat három workshop keretében, három napon át. Hogy a szavak ereje ragadjon magával.

További fellépők:

Másfél feat Gaya (Deti Piacasso) * Dresch Mihály és Kardos Négyes * Zuboly * Ágoston Béla és a Gabona * Smárton Trio+I * Pop Ivan * Nomada * Hagescher * Santa Diver * Sio * Rutkai Bori és a Specko Jedno * Bankos és Norba

Jelentkezés a workshop-programokra, minden információ a Bánkitó Fesztivál honlapján:

www.tekerjatora.hu

További infók: www.myspace.com/bankito

<http://www.nogradimagazin.hu/news.php?action=show&id=86>

Bánkitó Fesztivál. Bánk, 2009. augusztus 6-7-8.

Van egy hegedűm, amit évek óta nem használok, de nincs szívem túladni rajta. Kéri valaki?

Igen, én! Nagyon szeretnék megtanulni hegedülni, de nincs pénzem rá... Köszönöm!

www.ad6kap6.hu!

Adhat-kaphat közvetítő nélkül.

Még sosem volt ilyen egyszerű a kapcsolatteremtés adományozók és rászorulóknak között!

Szeretne hirdetni,
de nincs rá „keret”?

Ne feledje,
nálunk a hirdetés ingyenes!

hirdetes@mentropia.hu

A Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület egy különleges kiállítással kíván csatlakozni a 2010-es pécsi programokhoz.

Templomot Urán- városba!

Sokan felvetették az elmúlt évek során, hogy Pécs egyik legnépesebb városrészében – „Uránban” – nincs templom. Az Uránváros történetét ismerve ezen nem is csodálkozhatunk, hiszen amikor létrejött, nem volt „divat” a templomépítkezés. (Az Uránváros egyik tervezőjétől, Tillai Ernőtől származó információ szerint már ki volt jelölve a helye a terveken egy templomnak, de felsőbb utasításra ezt el kellett vetniük.)

Mi úgy gondoljuk, összefogással megvalósítható az, hogy nem is egy templomot, hanem több százat hozunk el Uránvárosba. Arra kérünk mindenkit, aki csatlakozni szeretne a kezdeményezésünkhöz, hogy küldjön nekünk egy képeslapot a saját településén található templomról. Lehet ez bármelyik egyház szent helye, nálunk teljes a vallásszabadság. Köszönetet a lapokért úgy mondunk, hogy a 2010 nyarán, az Uránvárosban nyíló kiállításon egy nagy könyvben megtalálható lesz valamennyi beküldő neve. A két hónapig látogatható tárlat után a képeslapokat szépen becsomagoljuk, és árverésre bocsátjuk. A befolyt pénzt pedig felajánljuk a pécsi Szemem Fénye Alapítványnak, a gyógyíthatatlan beteg gyerekek és szüleik számára létrehozandó hospice ház részére. Így a képeslapot küldők nem csak a kiállítás sikeréhez, de egy jótékonyági akcióhoz is hozzájárulhatnak.

Címünk, ahová
a képeslapokat várjuk:

Nácsa János
elnök

Pécsi Városszépítő és Városvédő Egyesület
7623 Pécs, Csend u. 20.

Fotó: Szabó Borka

Dobbantó tanévzárás

Az első év tapasztalatainak értékelése

A Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány Dobbantó Programirodája az első év tapasztalatait összegző Tanévzáró Konferenciát tartott 2009. június 24-én a Radisson SAS Béke Hotelben. A tizenöt iskolai team, a programban dolgozó munkacsoportok tagjai, érintettek, az iskolákat segítő szakemberek mellett a sajtó képviselői is megjelentek.

A „Dobbantó program” a diákok szempontjából egy tanévre szóló, az oktatási rendszerbe vagy az oktatási rendszeren kívüli (felnőtt oktatásba), a munka világába illeszkedést segítő tevékenység. A lehetséges tanulási, továbbhaladási utak az érintett diákok meglévő tapasztalataitól, előzetes tanulási és/vagy életútjától, életkorától függenek. Lehetséges, hogy valakinek csak korábbi rossz tapasztalatai vannak és ez az év abban segít, hogy utána a szakiskola vagy valamilyen középiskola rendes 9. évfolyamán folytassa a tanulást. Lehet, hogy már idősebb, ekkor választhatja a szakiskola szakképzési évfolyamát, már konkrét szakmát tanulva. Ha a 18. évet is betöltötte, a felnőtt képzésbe integrálódhat, míg menekülő útvonalként még munkába is állhat. – Bognár Mária a program szakmai vezetője így foglalta össze az elrugaszkodáshoz adott segítség lényegét.

Valódi dobbantót kínálnak

Általában is súlyos egyéni és társadalmi kockázatot jelent az alacsony, vagy befejezetlen iskolai végzettség, de a szociálisan hátrányos és a sajátos nevelési igényű diákok esélyei a kudarcokat követően tovább csökkennek, mert számukra az átlagosnál kevesebb lehetőség nyílik az utólagos korrekcióra, a második vagy harmadik esély kihasználására. Az idő előtti iskolaelhagyás és az évismétlések pedig – a felmérések szerint –, leginkább a szakiskolákba járó tanulókat érintik. Az ilyen kátyúban lévő helyzetének megváltoztatásához kell olyan lehetőségeket biztosítani, amelyek növelik az e csoportokba tartozók képzettségi szintjét, társadalmi elfogadottságuknak és integrálásuknak esélyeit. A módosított Köznevelési törvény 126.§ megteremtette a jogi háttérét annak, hogy az ilyen fiatalok újra bekerüljenek a köznevelési rendszerbe.

A változás értelmében a megyei és megyei jogú városi fenntartók által kijelölt szakiskoláknak előkészítő évfolyamot indítanak az oktatásból a tankötelezettség előtt lemorzsolódott, a fejlődés zavarai miatt nevelési, tanulási folyamatban akadályozott, a szakértői bizottság által már nem sajátos nevelési igényűnek nyilvánított diákok számára. A kijelölt intézményeknek egyéni ütemtervre

épülő fejlesztést kell végezniük, olyan feladatot, mely idáig nem volt jelen a szakmai gyakorlatukban, és fontos, hogy a kijelölt iskolák nem tagadhatják meg az érintettek felvételét akkor sem, ha a tanuló már nem tanköteles. A fenti problémákra és lehetőségekre reagáltak a Dobbantó projekt szervezői, azáltal, hogy a szakiskolák számára nyújtanak komplex támogatást, megcélózva a pedagógusokat, a fenntartókat és az intézményvezetőket egyaránt. Fontos a kijelölt szakiskolák célszerű, komplex és egyedi sajátosságokra figyelő szakmai támogatása, hogy az iskolarendszerből korábban kisodródott 15-24 éves fiatalok számára személyre szabott támogatással valódi „Dobbantót” tudjanak felkínálni. Az iskolák az új, extra évvel lehetőséget adnak a lemorzsolódott, sajátos nevelési igényű tanulóknak arra, hogy teljesítsék a tankötelezettséget, és megfelelő kompetenciákat szerezzenek általános vagy szakmai jellegű továbbtanuláshoz és a munkaerőpiacra történő kilépéshez.

Iskolák, munkaadók, kompetenciák

A Dobbantó program a tanulók személyre szabott, egyéni fejlesztésének intézményi kereteit teremti meg, így a megismerő funkciók vagy a viselkedés fejlődésének rendellenességével küzdő diákoknak lehetőséget bizto-

sít tanulmányaik befejezésére és a munkaerő-piaci kompetenciák megszerzésére. Mindezt új oktatási tartalmak fejlesztésével, a megvalósításban részt vevő pedagógusok, intézményvezetők képzésével és támogatásával valósítja meg. Épít a hazai és nemzetközi jó gyakorlatok, sikeres programok tapasztalataira, és akciókutatásként az oktatáspolitikai számára is visszajelzést ad.

A Dobbantó keretében kialakuló pedagógiai program mindenekelőtt azt tartja szem előtt, hogy a tanulási és magatartási nehézségekkel küzdő, korábban az iskolában kudarcokkal szembesülő diákoknak fejlesztő értéklésre és az aktív tanulás lehetőségének biztosítására van szükségük. A Dobbantó programban arra készítik fel a tanárokat, hogy sikeresen fejlesszék diákjaik kompetenciáit: önállóságra és felelősségre, vállalkozóképességre, együttműködésre és kommunikációra, tudásteremtésre nevelve, tanítva őket. A fő kompetenciák: a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés mellett az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba, és nem utolsósorban a foglalkoztathatóság. Mindez rugalmas, személyre szabott, változatos kimeneti lehetőségeket biztosító pedagógiai programmal érhető el.

A program fontos célja az is, hogy támogassa az intézményi kapcsolatok fejlesztését, szorgalmazza a helyi együttműködést a lemorzsolódás megelőzése érdekében. A program keretein belül kialakítják a „Dobbantó iskolák” regionális együttműködését, felveszik a kapcsolatot a munkaadókkal és a releváns intézményekkel.

Emellett iskolai fejlesztési tervet készítenek, pályázati támogatásokat terveznek, tréningeket és személyre szabott tanácsadást nyújtanak. Munkájukba a hasonló iskolák iskolafejlesztéssel kapcsolatos nemzetközi tapasztalatait és sikeres gyakorlatait is beépítik.

A Dobbantó programba bekerülő lemorzsolódott és korai iskolaelhagyó fiatalok különböző súlyosságú tanulási nehézségekkel, tanulási zavarokkal, tanulást akadályozó tényezőkkel, beilleszkedési, magatartási problémákkal küzdenek, magukkal hozzák iskolai kudarcaik hatását, és sokszor szociális gondokkal is meg kell küzdeniük. Számítani lehetett arra, hogy szociológiai, kulturális hátterük sem optimális. Bár mindenki egyedi és megismételhetetlen személyiség, azonban a programba olyan közös vonásaik miatt kerültek ezek a fiatalok, amelyek jellemzőek. Gyenge tanulási motiváció, inkább a manuális tevékenységek iránti az érdeklődés, negatív attitűd az iskola-, esetleg a munka világa iránt, hiányos alapkészségek, és szinte semmilyen kompetencia, ami a szakmatanuláshoz, a munkavállaláshoz szükséges. Sokuk még írni-olvasni sem tud, ami persze sosem a gyerekeknek róható fel. A társadalmat mindenesetre terheli a jelenség. Ennek a hihetetlenül nehéz munkának az első évéről, sikereiről, nehézségeiről és tapasztalatairól szólt a konferencia. Május végén beindult a toborzás a www.dobbantok.hu oldalon, és a programon dolgoznak tovább.

Egyéni út a boldoguláshoz

A Dobbantó program pedagógiai elvei szerint mindenkinek, aki a hivatalos oktatási rendszerből kiesett, méltányos és minőségi tanulási, fejlődési lehetőséget kell

biztosítani az oktatás keretei között. A Dobbantó alapvetően a tanulók egyéni szükségleteit, fejlődését helyezi előtérbe a rugalmas iskolai és az iskolán kívüli tanulási helyzetekben. A kompetencia alapú fejlesztés célja a szocializációs és a tanulási utak komplex támogatása, amellyel megalapozzák azt, hogy ezek a fiatalok a tanulási sikereik és a cselekvőképes, saját életútjukért felelős személyiséggé válhassanak a program végére. A boldoguláshoz nélkülözhetetlen ismereteket kell saját egyéni útjukon elsajátítani a fiataloknak, melyek a kommunikáció anyanyelven és idegen nyelven; matematikai, természettudományi és technológiai kompetenciák; digitális kompetencia; a tanulás tanulása; a személyközi és állampolgári kompetenciák; a vállalkozói kompetencia; kulturális kompetencia. Ha írva-olvasva nem megy eleinte, akkor beszélgetve vagy játszva is lehet.

Szabályos segítő team rendeződik a tanuló köré, amelynek ő maga is cselekvő részese. A team munka során mód és lehetőség nyílik a diák egyéni szükségleteire összpontosítani, és annak mentén az egyént motiváló megoldásokat keresni. A diák szempontjából a teamben való részvétel elsősorban azért fontos, mert abban azoknak a motivációs bázisoknak a feltérképezése és erősítése történik, melyek a diákoknál és szülőknél az együttműködés motorjai lehetnek. A rendszerszemléletű team munkával a mindennapi tevékenység részévé válik az innovatív szerveződés és problémakezelés. A team elsősorban olyan együttműködési forma, melynek tagja minden olyan személy, aki a tanuló szempontjából potenciálisan támogatóként lehet jelen.

Az egyéni fejlesztési terv elkészítése előtt tájékozódni kell a diákokról a családon kívüli forrásokból is.

Hiszen a korábbi iskolai életútrol, gyermekvédelmi helyzetről, nevelési tanácsadóktól, szakértői bizottságoktól kapott információk teszik teljessé a képet. Az egyéni fejlesztési tervben szerepel, hogy mi az, ami a fiatal érdeklődéséhez kapcsolódik, az egyéni tanulási utak kialakítására egyéni tanulási szerződések megkötésére is sor kerülhet, és javasolt az egyéni igények tükrében háromhavonta újraértékelni, de szükség esetén ettől rugalmasan el is lehet térni.

Az egyéni fejlesztési terv hozzáférhető a diákkal kapcsolatban lévő személyek és szülők/gondviselő számára. Az értékelésben pedig döntő szerepet kapnak a kompetencia alapú támogató, fejlesztő értékelések. A fejlesztésben fontos szerepe van a diákoknak is könnyen érthető értékeléseknek, dokumentumoknak és albumoknak, amelyek a diákok munkáiból, feljegyzéseiből, önreflexióiból és a pedagógusok reflexióiból, visszajelzéseiből állnak össze. Itt különösen kulcsfontosságú ugyanis a tanulók önértékelésének ösztönzése.

Személyes élmények éve

A tanulás-tanítás megszervezésének legfontosabb alapelve az egyéni szükségletekhez, fejlődési igényekhez igazodás. Ez nem jelenti azonban a csak egyénre szabott tanítást, tanulást, hanem olyan rugalmas tanulásszervezést feltételez, amelyben fontos szerepet töltenek be az együttműködésre lehetőséget adó, párban és különféle csoportokban zajló kooperatív munkaformák is.

A Dobbantó programban a gyerekek sajátosságait, egyediségét figyelembe vevő, a személyiség egészére figyelő „személyre szabott pedagógiát” alkalmazzák. A diákok a tanárokkal és a többi programban együttműködő partneri viszonyt alakítanak ki a hierarchikus tanár-diák, felnőtt-diák viszony helyett, ami a diákokban a felnőttek segítő, tanácsadó, ösztönző szerepét erősíti és helyezi előtérbe.

A pedagógus itt kilép hagyományos központi szerepéből, s helyébe a szemléletében és módszereiben tanulóközpontú, toleráns, nyitott, támogató, ösztönző pedagógus lép.

Az ilyen bánásmód hatására a diákokban megerősödik az öntudat, érzi, hogy fontos, hogy tartozik valahová, hogy képes cselekedni, megoldani problémáikat, hihet önmagában és tudja irányítani, szabályozni saját cselekedeteit. Közben a pedagógusok szabadsága is tágas marad, maguk dönthetnek abban, hogy milyen személyre szóló támogatást kell nyújtaniuk egy-egy tanítványuknak.

A diákok aktív, felelős résztvevői saját tanulásuknak, fejlődésüknek. Nem csak reagálnak, válaszolnak a tanulás során, de aktív és ösztönző tényezői is a különféle szituációknak. A szükséges információk birtokában lehetőségük nyílik az önálló döntésekre: az értékelésre, önértékelésre, az oktatáshoz elengedhetetlen fejlődési/fejlesztési terv készítésére.

A diák motiváltságát (és ez nem csak itt, hanem általában is igaz!) jobban felkelti a valós élethelyzetekhez és a személyes élményekhez kapcsolódó tanulás. Az aktív, cselekedtető tanulási eljárások, az egyéni, párban és csoportban végzett tanulás inspirálóbban is hat ezekre a fiatalokra a kiscsoportos oktatáson (cca.16 fő) belül is. A tanulás során tudásukat saját maguk hozzák létre. Ők maguk

értelmezik, magyarázzák a különféle jelenségeket, saját maguk konstruálják saját fejlődési igényeiket az előzetes tudásukat, tapasztalataikat és tanulási sajátosságait figyelembevevő tanulási helyzetekben. Ezért van olyan kiemelt jelentősége a pedagógus szempontjából az előzetes tudás megismerésének a tanulás támogatásában.

A program egy évre tervezett, ami egyben feltétele és korlátja is a tanév tervezésének. Ez a tanév 36 hétből áll. Az első hét az ismerkedés és a tervezés hete, a tanév végén pedig egy hét a visszacsatoló és jövőre tekintő hét. Folyamatos munkára 34 hét, kb. 1020 óra jut, amelynek 60 százalékát a NAT-hoz köthető tartalmak, 40 százalékát a munka világához kapcsoló-

dó kompetencia-fejlesztések töltik ki. Egy-egy hetet rugalmasan is be lehet osztani, de a célszerűség szempontjából a Dobbantó által javasolt felosztás: 3 nap az iskolában elsősorban a NAT-hoz kötődő tartalmakkal, két másik nap során pedig a munka világa áll a figyelem középpontjában. Ebből egy nap az iskolában és egy nap külső helyszínen vagy iskolában az alapvető munkavállalói kompetenciák és életpálya építési kompetenciákra összpontosított módon illetve pályaorientációs tevékenységek hangsúlyával. A hétnek ez a két része a helyi körülményekhez igazodva kerülhet felosztásra.

Inspiráló kapcsolatok

A munkahelyek (vállalatok, vállalkozások) jelenléte már a kezdetektől olyan üzenetet közvetíthet a fiatalok számára, hogy az iskola valóban a munkaerőpiacra nyitja meg számukra a kaput. Nagyobb reményt kapnak ezzel a munkához jutásra. A különböző munkahelyeken tett látogatások szélesítik a fiatalok látókörét, és segítenek nekik abban, hogy kilépjenek megszokott világukból.

Így közvetlenül a munkahelyektől szereznek tapasztalatot a diákok arról, hogy egy-egy szakmához, munkakörhöz milyen készségekre, milyen ismeretekre van szükség.

Megtalálják a kapcsolatot az iskolai tanulás és a későbbi életükben szükséges ismeretek, készségek között, ami elősegíti a tanulással, iskolába járással kapcsolatos motivációjuk felkeltését és fenntartását.

Dobbantó programban résztvevő fiatalok a vállalatoknál, vállalkozásoknál

A konferencia programja

A Dobbantó eddigi történéseit, és a következő tanév főbb eseményeit Bognár Mária a Dobbantó program szakmai vezetője ismertette a résztvevőkkel. A plenáris ülés levezető elnöke Schmitsek Szilvia volt. A tanévzáró konferencián a Fogytékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közalapítvány innovációs tevékenységét dr. Mesterházi Zsuzsa, az FSZK kuratóriumának tagja ismertette.

Sinka Edit (TÁRKI TUDOK) és Cseh Györgyi (Qualitas T&G) az értékelési módszertant elemezte.

Kovács Gabriella (a Plus áruházlánc volt HR-igazgatója és Gura-bi Attila (Yield Kft.) a humánpolitika a munka világában című előadást.

Szabó Magdolna (a Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Pedagógiai Intézet igazgatója) „az érzelmi intelligenciáról” beszélt.

A javasolt tréning módszereket Dr. Katona Nóra (ELTE PPK Pszichológiai Intézet) és Fehér Ildikó (az FSZK programiroda vezetője) ismertette.

Dr. Rapos Nóra (ELTE PPK Neveléstudományi Intézet) előadásában az „Adaptív tanulásszervezés”-ről tájékozódhatott a hallgatóság.

Dr. Baráth Tibor (a Szegedi Tudományegyetem BTK oktatója) a „Pedagógus kompetenciák mérési-értékelési lehetőségeire” hívta fel a figyelmet.

A nap második felében a gyakorlati ismeretekről előbb Dr. Nahalka István (ELTE PPK) a természetismereti, majd Mayer József (OFI Iskolafejlesztési és Innovációs Központ) a társadalom- és jelenismereti modulok szakértője tartott előadást.

A „Job shadowing tapasztalatokat” Bertalan Istvánné (Jász-Nagykun-Szolnok Megyei Ipari, Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Vendéglátóipari Szakképző Iskola és Kollégium vezetője) osztotta meg a hallgatósággal.

A Diáktámogató füzet sorozat 3. száma: a „Szárnyalás” című kiadvány – nevelést segítő –, speciális játékaikat Bartha Éva (TMÖ Szent László Szakképző Iskola és Kollégium Vályi Péter Szakképző Iskola Tagintézménye) és dr. Horváth H. Attila (Pannon Egyetem) mutatták be.

Pontyos Tamás (a Dunabogdányi Általános Iskola igazgatója) Vezetői fórumot tartott, ezen mind a tizenöt iskola képviselője megjelent.

A nap programját az Érintettek Improvizációs Színpad előadása zárta.

szervezett látogatások, „gyakorlatok” segíthetik abban, hogy életpályájukkal kapcsolatos elképzeléseiket kialakítsák.

Fontos a munkahelyi „terepszemle” azért is, mert a rendszeres iskolába járástól elszokott, érdeklődésüket nehezen fenntartó fiataloknak változatosságot jelentenek a kinti látogatások, és akár modellértékű kapcsolatok kialakítására is lehetőségük nyíllhat. Ez a sikeres társadalmi beilleszkedésükben is meghatározó lesz, és alkalom arra is, hogy a munkaadók előítéletei – megismerve ezeket a gyerekeket –, oldódjanak, és így potenciális munkavállalókként kezeljék a diákokat.

A Dobbantó programba bevont oktatási intézményeknek is előnyt jelent a helyi és környékbeli munkáltatókkal kiépített tervszerű és professzionális kapcsolat. Hasznos, ha közelebbről megismerik a munkalehetőségeket és látják, hogy milyen elvárásokkal találkozhatnak majd diákjaik, miután elvégzik az iskolát. Közben a munkaerőpiac aktuális helyzetéről is aktuálisan értesülnek tapasztalataik révén. Az intézmény hitelességét pedig szakmailag is növeli az, ha mérhető módon tudja igazolni, hogy élő kapcsolata van a munkáltatókkal, aminek jóvoltából az ott végzett hátrányos helyzetű tanulók elhelyezkedési mutatói (akár) az országos átlag felett vannak.

Az oktatási intézmények és a munkaadók közötti együttműködés számos előnnyel járhat a munkaadóknak is, így semmiképp sem tekinthető részükről játékoskodásnak. Amennyiben lehetőséget biztosítanak a szakképző intézmények diákjainak rendszeres gyakorlatra, és maguk is ellátogatnak az iskolába, közvetlenül szerezhetnek információt arról, hogy mit és hogyan tanulnak a diákok. Amikor a munkahelyek hosszabb-rövidebb időre befogadják a fiatalokat, megismerhetik hozzáállásukat, képességeiket és készségeiket. Kiválaszthatják későbbi potenciális munkavállalókat, és ezzel komoly költségek megtakaríthatók. Ha a diákok az adott munkahelyen töltik gyakorlati idejüket, a betanítási költségek is jelentősen csökkennek. Ha pedig az iskolák tájékozottabbak a munkaadók elvárásaival kapcsolatban, hosszú távon nő a felkészültebb, biztosabban foglalkoztatható munkavállalók aránya, és a jövő munkavállalóinak sikereiben maguk az iskolák és szövetségeseik is részesedhetnek. Ennek sikere szinte biztosan a jövő útja.

Szeccesszió, színpszichológia és grafika

Interjú Mészáros Zsuzsával

Sorozatomban arra keresem a választ, kiknek és hogyan sikerül művészetből „megélni”, a munkájukat ötvözni a hobbival vagy éppen hivatással.

Ez alkalommal Mészáros Zsuzsa grafikus-illustrátorral találkoztam.

– *Rajztagozatos gimnáziumba jártál, később tervezőgrafika szakon végeztél. Mi indított el ezen a pályán?*

– Egy tanárom mondta, hogy ezzel kéne foglalkoznom, kaptam az alkalmon, és csináltam.

– *Mik voltak az első nagyobb sikereid?*

– Alkotóházba jártam, és az ottani kiállítások lendítettek az önérzetemen.

– *Elég sokrétű tevékenységet folytatsz. Főiskola után mivel foglalkoztál?*

– Arculatokat szerettem leginkább tervezni, de nem mindig jött ilyen munka. Azt csináltam, ami éppen akadt: weboldalak, videoklipeket készítettem – utóbbit nagyon élveztem. Könyvtárgyakat készítettem, amik tulajdonképpen határterületek a képző- és az iparművészet között,

mert funkcionálisan nem könyvek, ám mindenképpen magukon hordozzák az alapvető jellegzetességeket: téglalatest formájú, betűk és lapok vannak benne, papírból van. A könyvtárgyak ezen tulajdonságok valamelyikét nem birtokolják, tehát vagy nem papírból vannak, vagy nincsenek benne betűk, vagy nem lapozható a szokásos módon. Például készítettem egy gótbetűs, német-magyar szótárból egy Bibliát, úgy, hogy kivágtam a belsejéből egy ablakot, így gyakorlatilag képződött rajta egy lyuk, amibe beleragasztottam egy halat. Szóval ilyeneket műveltem szegény könyvekkel. De ezek inkább képzőművészeti dolgok, semmint grafika. Voltak olyan könyveik, amik fotókon keresztül mesélnek el egy történetet, és a hajtogatás sokfélesége ad több olvasatot a sorozatnak.

– *Az oldaladon olvasható, hogy az elmúlt tíz évben reklám- és grafikai stúdiókban dolgoztál. Ez mennyire a te világod?*

– Szerettem csinálni, mert adott egyfajta kötöttséget, a megrendelő miatt, de elég határozott elképzeléseim voltak arról, hogyan hozhatnám össze a saját dolgaimmel, nem volt hiányérzetem sokáig ezzel kapcsolatban.

– *Melyik munka áll a legközelebb a szívedhez?*

– Mindig a legutolsó. Igazából nagyon bele tudom élni magam egy-egy munkába, teljesen elveszek benne. Amikor leadom, azt gondolom, hogy ez most igazán nagyon jó lett, és amikor jön a következő, abba élem bele magam, és ez így megy, egyik munkáról a másikra.

– *A videoklip-készítésről tudnál egy kicsit mesélni? (Lovasi András: Vedd fel a szép ruhád; Kispál és a Borz: Ha az életben – a szerző)*

– Az elsőt azért készítettem, hogy egy programmal megismerkedjek, és ezzel tudtam magam leginkább ösztönözni arra, hogy végigcsináljam, de nagyon élveztem, és mai napig azt gondolom, hogy ez egy vállalható klip lett. Nagyon sokan megnézték, és rengeteg volt a pozitív visszajelzés. A második úgy alakult, hogy megnéztem édesanyám szalagavatója felvételét a '70-es évekből, és egyszer csak beugrott az a szám. Hogy a kettő összefügg. Ugyanarról szól. Leültem, és összevágtam. Így lett a második.

– *Melyik rajztechnika, stílus áll hozzád legközelebb?*

– A szeccesszió, legszívesebben ilyen dolgokat készítenék, de most a minimálstílus megy, az a divatos, és ab-

– *Novellákat is írsz, beszéljünk egy kicsit erről is!*

– Igen, abból a sorozatból a novellák voltak előbb, ugyanis szerepjátékot játszom régóta, és ennek melléktermékeként képződnek karakterek és történetek, száz százalékban fiktíven, s amikor már kész az írás, és még mindig hiányérzetem van, akkor illusztrálom is ezeket.

– *S ha már mindkettőt jól ismered, hadd kérdezzem meg: melyik műfajban nehezebb világot teremteni, rajzban vagy írásban?*

– Szövegben sokkal könnyebb, annyira könnyen megy, hogy eddig nem is gondoltam erre. Képpen sokkal nehezebb, mert mindig vannak szimbólumok – bármennyire is realizisztikusan van kidolgozva –, amiket mindenki másként, sokféle módon értelmez, egy

leírt szövegnél, amihez hétköznapi szinten sokkal közelebb vagyunk, mint a szimbólumokhoz.

– *Milyen szimbólumokat szeretsz használni?*

– Ezt az is meghatározza, hogy mit akarok kifejezni. Igyekszem nem túl egyértelmű dolgokat elővenni, és nem nagyon szájbarágósan elmesélni, sem akkor, ha rajzolom, sem akkor, ha leírom. Azt hiszem, a varázsuk épp abban van, hogy olyan apró részleteken keresztül jutok el mindig a történethez, amik élővé teszik.

– *A munkát mennyire tudod összekötni a művészettel?*

– A számítógépes játéktérvezés nagyon kreatív, az volt talán a legtermékenyebb időszak, óriási szabadságot jelent, hogy szinte bármit megvalósítanak a programozók, amit az ember kitalál. Egy könyvelői iroda logójában is meg lehet lelni a kreativitás lehetőségét. Aztán már csak kommunikáció kérdése, hogy az ügyfélnek ezt hogyan tudjuk átadni, hogy azt válassza, amit én valóban a legjobbnak vélek.

– *Mit kérdeznél a következő riportalanytól, ha cukrász?*

– Nem unta-e meg még az édes ízt?

– *Ha grafikus, illusztrátor?*

– Hogy használ fotókat?

– *Ha író, költő?*

– Megtervezi, amit ír, előre, mint egy kémikus, vagy pedig ihletből ír?

– *Ha szobrász?*

– Mi a kedvenc anyaga?

ban van erő most, ez vesz körbe minket, ezért ebben mozogok inkább. Technikában a ceruza mint eszköz, ami leginkább kézre esik, de lehet, hogy ha egy olyan kultúrában élnék, amiben az ecset ilyen, akkor az ecset lenne az. Úgy gondolom, az ilyen fajta képkalkotás az ember fejében van, és teljesen mindegy, mi az eszköz.

– *Vannak kedvenc színeid?*

– Nagyon szeretem a teli, erős színeket: piros, sárga, zöld, kék, de nagyon sokáig csak fekete-fehérben rajzoltam. Aztán a főiskolán volt egy kurzus, ahol végre megértettem, hogy a színek hogyan működnek, és hogyan kapcsolódnak egymáshoz. Azóta semmi problémám nincsen, ha színharmonikiakat kell csinálni, vagy ha gondolatokat kell színekkel kifejezni.

– *Pontosan miről is tanultatok?*

– A színpszichológiáról, hogyan működik, az emberre hogyan hatnak bizonyos színek, és hogyan kísérleteztek ezzel, más színnel világítva meg ételeket, hogy kíváncsabbak legyenek, vagy épp ellenkezőleg. Vannak étvágygerjesztő színek, például a piros, a sárga, és vannak taszító hatásúak, leginkább a zöld. Érthetővé vált számomra a működésük, a hatásuk, és hogy hogyan lehet őket alkalmazni.

– *Ha már itt tartunk: melyek azok a színek, amiket a legkevésbé kedvelsz?*

– A rothadó rózsaszínt, az olyan színeket, amik nem teltettek. A fehéres, tört, fakó árnyalatokat, ami fura, mert a szecesszióknak pont ezek az opálosak az alapvető színei. De azt hiszem, ma már lehetne jó kis vad színvilágú, ám mégis szecessziósan impulzív dolgokat csinálni.

– *Volt valami meghatározó élményed, amit szeretsz visszahozni motívumként az alkotásaidban?*

– Általában a nőalakok és testkép körüli problémák, amiket rajzolni szoktam. Túlcsúsz, és az ezzel kapcsolatos nehézségek, amik engem folyamatosan foglalkoztatnak, és így meg is jelennek itt-ott a képeimen.

Grafikák: Mészáros Zsuzsa

Ternák Tünde

A művész további munkái a Kiállítás rovatban is megtekinthetők (53-55. oldal - katt' ide!).

Mészáros Zsuzsa weboldala: <http://nep.hu>

Itt a magbombák ideje

2009. május 18-án, Richard Reynolds a Holdudvarba látogatott, hogy gerillakertészeket toborozzon maga köré egy esti budapesti vadkertészkedéshez.

Ebben a hírben sok ismeretlen tényező lehet. Ki az a Richard Reynolds? Hogy került ide? Mi az a gerillakertészet? Én, mint két éve már gerillakertészkedő, igyekszem megismertetni, és te, mint érdeklődő, remélem, ebben a cikkben minden kérdésedre választ találsz.

Richard Reynolds
Richard Reynolds / nemzetközi gerillakertész
www.guerrillagardening.org

Az úriember harminc éves angol vadkertész, aki néhány éve Londonban anyukájával és nagymamájával kezdte el az üres területek megművelését. Kiskorában volt kertjük, és megszokta a zöld környezetet. Londonban viszont az új lakása környékén pusztaságot, kihasználatlan területeket fedezett fel, először ezt kezdte el megmunkálni.

2004 óta üzemelteti blogját, ahol arról ír, hogy azóta hol és hogyan művelt meg területeket Dél-Londonban és a világ számos pontján. Ez felkeltette a vadkertészek figyelmét, felvették vele a kapcsolatot, és képeket küldtek arról, hogy ők hogyan csinálják. Ebből barátság született, és Richard elutazott hozzájuk, hogy együtt ültessenek. Így jutott el Líbiába, Berlinbe és Montrealba is.

Írt egy könyvet „On Guerrilla Gardening” címmel, ami 2008 májusában jelent meg Angliában és az USA-ban. Ebben Richard 30 különböző országban – köztük Magyarországon – folytatott kertészkedéséről olvashatunk. Nálunk is létezik a „kertésítés”, Richard ezért látogatott el ide.

A Holdudvarban tartott előadásán elmondta, hogy az éhezés és a gazdasági válság miatt egyre több helyen kezdtek el vadkertészkedni. Ugandában egy nő nyilvános helyre ültetett hagymát, Kínában kis zöldségeskertek húzódnak a folyó mentén, és Brüsszelben múlt nyáron a kórok helyére paradicsompalántákat ültettek, sőt, Dél-Németországban marihuánát szórtak a virágok közé. Angliában két kisgyerek búzát ültetett egy nyilvános hely-

re, hogy abból kenyeret készíthessen, de rájöttek, hogy a búzát nem tudják megtisztítani, ezért most babot termesztene. Torontóban egy kocsit töltöttek fel földdel és ültettek bele egy fát, de nem fizettek parkolási díjat, ezért el akarták tüntetni onnan a kocsit a hatóságok. A gerillakertészek engedélyt kértek a várostól, hogy szobornak tekintsék, így megoldódott a probléma.

Az emberi szívek és lelkek megnyeréséért küzdenek a helyiek Londonban a gerillakertészet segítségével. Levendulákat, napraforgókat és fenyőfát ültettek négy éve. Eddig csak egyszer akarták letartóztatni azért, mert ültetett. Akkor abbahagyta a tevékenységét, és később tért vissza a helyszínre, hogy befejezze a munkáját.

Még a Buckingham-palota virágágyásába is ültettek: napraforgómagokat. Csak elültették, nem volt idejük gondozni, négy hónap múlva mégis szépen kifejlett „napfejecskék” virítottak a virágok között. Ő nem szokta táblával megjelölni a helyet, ahova ültet, mert nem érdekli, ha azt hiszik, az önkormányzat tette.

Richard látja, hogy Budapesten száraz a levegő, és meleg van, tehát olyan növények kellenek, amelyek bírják a körülményeket.

Ő azt ajánlja, hogy akinek kedve van, ültessen el ősszel tulipán- vagy nárciszhagymákat, kora tavasszal pedig napraforgó- vagy vadvirágmagokat. Elsősorban olyan növényeket érdemes ültetni közterületekre, amelyek jó illatúak, ám kevésbé dekoratívak. Így nagyobb esély van rá, hogy ott marad, ahova ültették. Fokozatosan kell építeni egy kertet, mindig egy picivel többet rááldozni.

De kik azok a gerillakertészek?

Kétfajta gerillakertész létezik, ám az a legjobb, ha egyikhez sem soroljuk magunkat. Van, akit a kertészkedés vonz, más a balhé miatt vág bele. Meg kell találni e kettő között az egyensúlyt. A gerillakertészek nem lehetnek erőszakosak, a jóra kell törekedniük.

A gerillakertészkedés mindenkinek való, akinek van kedve szépíteni a környezetét, elültetni egy virágot. A gerillakertészeknek négy fontos tulajdonsággal kell rendelkezniük:

1. jó képzelőerővel;
2. pajkossággal;
3. optimizmussal (mert hinni kell abban, hogy megmaradnak a növények);
4. végül pragmatizmussal (mert gondozni is kell a növényeket).

Ezek nélkül a tulajdonságok nélkül könnyen kudarcba fulladhat az akció. Továbbá nem szabad olyan helyre ültetni, amit nem tudunk elérni, nem tudunk gondozni.

Ha olyan helyen ültetünk, ahol nincs idő ásni, készíthetünk magbombát.

A magbomba előállítása: 5 rész agyagos talaj, 1 rész mag, 1 rész talaj. Ezt kell összegyúrni, és máris alkalmazható.

A gerillakertész feladata

Minden olyan területet, amit nem használnak, kopáran van, kertet alakítható, ez az elsődleges feladat. Ennek azonban vannak szabályai. Olyan helyre kell ültetni, amit el tudunk érni akár naponta, hogy gondozzuk.

Nem kell engedélyt kérni a hatóságoktól. Richard szerint ha engedélyeztetnek egy kertet az ültetés előtt, akkor azzal feleslegesen telik el az idő, a hatóságok fordítsák másra értékes idejüket. Elvégre ez csak egy ártatlan ültetés.

A gerillakertészkedés pedig tulajdonképpen csak egy hobbi. Az ember belerakja a félretett pénzét, és reméli, hogy mások nem teszik tönkre a munkáját. Közösségteremtő szerepe is van. Ha visszajárunk egyes területekre, megismernek az emberek, tudják, hogy hozzánk tartoznak a növények, segítenek. Kommunikálunk egymással, és közösségek alakulnak ki.

A Gerillakertészkedés múltjáról

1973-ban, a gazdasági válság idején kezdődött New Yorkban. Rengeteg elhanyagolt, megműveletlen terület volt, tele mocsokkal. A helyi diákok és művészek kertet varázsoltak egy ilyen területre, ami 36 évvel ezelőtt még illegális park volt, mostanra viszont már védett területnek minősül.

Akadtak kudarcok is: 1984-ben

hatalmas vadkertet építettek az egyik kihasználatlan területen, ám egy évre rá értékesnek bizonyult, és 1985-ben lerombolták az egészet.

Gerilla-kertészkedés Magyarországon

Magyarországról is szó van Richard könyvében, hiszen nálunk már három éve gerillakertészkednek az emberek, Zöld Vadművelet néven. Ez a Hegyalja Fesztivál keretein belül egy olyan akció, amivel jegyet lehet nyerni a fesztiválra. Ehhez csupán növényeket kell ültetni a barátaiddal, ezt bejelenteni a Hegyalja Fesztivál honlapján, és dokumentálni az akciót.

A Hegyalja Fesztivál a ZéróCO₂ kezdeményezéssel támogatja a hazai gerillakertészeket: bázist kínál nekik a <http://zeroco2.hegyaljafesztival.hu> oldalon, ahol megmutathatják, miként borítják zöldbe az országot. A fesztivál évek óta otthont ad a gerillakertészek, a környezetvédelem iránt elkötelezettek éves találkozásának. A ZéróCO₂ a Zöld Vadművelet örököse, de több is annál: idén a Hegyalja környezetvédő törekvéseinek középpontjában a fesztivál által termelt szén-dioxid semlegesítése áll, a ZéróCO₂ fogja össze ezeket a törekvéseket.

Ha valakinek kedvet csináltam ahhoz, hogy változtasson környezetén, akkor már csak annyit írnék: ásóra fel! A világ olyan, amilyenné teszed!

Fotók: internet

Dobos Mónika

Csillagvizsgáló

Kósza kapitány őszi kiérdemelt szabadságát tölti a Vega-5-ösön, ezért Múzsza parancsnokhelyettest kérte meg arra, hogy Olvasóinkat most éppen a magyar űrbe kalauzolja. Aki azt gondolja, hogy mit keresnek a magyarok az űrben – mondván, Farkas Berci óta egy hazánkfia sem járt az exoszféra túl, mert ugye végül Anettkát sem juttatták el méltó helyére –, az most meg fog lepődni.

Kezdjük az elején... Ugyebár az ember már régóta repülni és az egekbe jutni vágyott, de az űrrepüléshez szükséges méretű rakétákat csak a II. világháború után kísérletezték ki. Így a múlt század közepén végre lehetővé vált az emberiség egyik legnagyobb álma, hogy elhagyja a Földet. (Pedig ott is milyen jó volt még régen. De csak nem nyugszik a mindent felfedezni vágyó emberi elme. Na mindegy.) Az első műhold, amelyet ember Föld körüli pályára állított, az orosz Szputnyik-1 volt 1957-ben, fedélzetén Lajka kutyával. Ő volt az első űrutazó. (Bizarrr... Az ember akart kijutni az űrbe, és egy kutyát küldött...) A két nagyhatalom, a Szovjetunió és az Amerikai Egyesült Államok között erőteljes verseny alakult ki az elsőségért, szó szerint a csillagos ég volt a határ. Éppen ezért 1961. április 12-én az orosz nemzeti-ségű Jurij Gagarin 90 perc alatt megkerülte a Földet, és pár héttel később, május 5-én az amerikai Alan Shepard, majd 1962-ben honfitársa, John Glenn is sikeres Föld-körüli űrutazást tett.

Való igaz, hogy az 1980-ban, a Szaljuz-6 űrállomáson dolgozó Farkas Bertalanon kívül, azóta nem járt kint magyar a csillagok között (persze nem számítva Kósza kapitányt és csapatát, ugye). Viszont az űrkutatásban Farkas munkássága óta is jelentős feladatokat végzünk, és már számos, lényeges kutatási eredményre tettünk szert. Csak néhányat említek, mert most vettem észre valamit a kijelzőn...

2009 A Csillagászat Éve **Híres magyarok az égen**

Több mint húsz – ezek között például az Eger elnevezésű, Föld-közel – kisbolygót hazánk asztronómusai fedeztek fel, így ezek magyar nagyjaink és városaink nevét viselik: Széchenyi, Irinyi, Karinthy, Latinovits, Rubik, Teleki, Puskás és Debrecen, valamint Ágasvár csak néhány ezek közül.

Élet a Marson – avagy víznézés magyar szemmel

A marsfelszíni élet keresésének fő irányvonala a folyékony víz utáni nyomozás. Ehhez felkérték a Collegium Budapestet is, akik más külföldi munkatársakkal együtt nemrég új eredményeket értek el.

3. rész

Olyan folyásnyomokra hasonlító alakzatokat fedeztek fel, amelyek akár folyékony víz mozgásának eredményeként is keletkezhetek.

Sikerült olyan modellt alkotniuk, amely alapján egy rendkívül vékony vízréteg valóban megjelenhet a sarkvidéki dűnemezők tetején tavasszal, létrehozva a folyásos alakzatokat. Emellett földi extrém életformákat vizsgálva olyan élőlényeket tanulmányoztak, amelyekhez hasonlóak akár a Mars felszínén is megélhetnek.

Vannak úgynevezett kriptobiotikus kéreget alkotó baktériumok, amelyek a kőzetek felszíne alatt néhány milliméterrel találhatók bolygónkon. Az őket borító vékony közetréteg védelmet nyújt az erős ultrabolya-sugárzás ellen, de annyi fényt beenged, amennyi a fotoszintézishez elegendő. Az ásványi szemcsékből álló tömört szerkezet pedig segít a víz visszatartásában.

A marsi megfigyelések, modellszámítások és a földi analógiák egybevetése alapján elképzelhető, hogy a vörös bolygó sarkvidéki dűnéinek felső rétegében extrém életformák találhatók.

Guinness-rekorder égitestek

2008-ban a Bakos Gáspár vezetésével működő HATNet program a Jupitertől másfélszer nagyobb bolygót talált, alig 3 napos keringési periódussal 750 fényévre található csillaga körül. Ez eddig a rövid keringési idők legszélsőségeesebb példája. Továbbá talált a csoport egy másik különös „forró Jupitert”, amelyik hatalmas, a Földnél milliószor nagyobb mérete ellenére mindössze „féljupiternyi” tömegű, azaz könnyebb, mint egy – Bakos szavaival élve – óriási parafagömb. Hasonlóan szokatlan égitestet fedeztek fel magyarok: egy Nap-szerű csillagot egy exobolygóval. A csillag felszíni hőmérséklete a rekord: 7000 C fokos.

Hát mégiscsak járnak a magyarok az űrben! Ugye? Ne csodálkozzunk: a magyar leleményes nemzet. Köszönjük, hogy velünk tartottak, reméljük, nem unatkoztak, találkozunk szeptemberben Kósza kapitány vezetésével. A viszont informálásra!

És most irány a Hale-Bopp üstökös nyomába, amiről magyarok fedezték fel, hogy 11 év utáni Föld-közelisége után, 2009-ben már bőven az Uránusz pályáján kívül járt. Az előbb láttam meg a szubtérekondenzációs processzumábráját én is itt a kijelzőn.

Gépház, térváltás, ötös fokozat!

Fotók: internet

Szabó Borka

Fentről lefelé:
A szputnyiktól és Lajka kutyától
Gagarin és Sheppard első földkörüli útján át
Farkas Berci magyar űttörő áttöréséig
vezetett ez a dicsőséges időszak.
Alul fantáziakép a 21. századba lépett űrhajós
portréjával, és egy dedikált levelezőlap
Kubaszov orosz asztronauta társaságában.

WWW.FOTOKIPIK.HU

„Nincs még veszve minden”

100 éves Szindbád, a magyar hajós

Aligha volt jellegzetesebb irodalmi hőse a 20. század eleji Magyarországnak, mint Szindbád, a hajós, akinek alakját Krúdy Gyula öntötte újabb és újabb formákba novelláin keresztül. Az író – nem titkolta – az Ezeregyéjszaka meséiből kölcsönözte figurája nevét. Ahogy azonban az irodalomtörténészek megjegyzik: „*Krúdy Szindbádja nem viharos tengereken hányódik s nem a csodák „borzalmas” tartományai felé evez. Arra hajóztat, merre ifjúsága énekelt, felkeresi a gimnáziumot, a tánciskolát, amelyben az ünnepélyes próbabálok folytak, asszonyokat, lányokat, akikbe szerelmes volt.*” Egészen más tehát ez a hős, mint az arab mesékből ismert tengerjáró hajós képe, amelyet a 10-12. században írtak le, de mégis van köztük hasonlóság: nevezetesen, hogy mindkettő nyughatatlan, sehol nem tud megállapodni, azaz olyan nomád lélek, akinek hazája az egész világ, vagy legalábbis az egész ország.

Mégis mi köze Szindbádnak Krúdyhoz, valamint a magyar lélekhez? Sokszor illették úgy a Szindbád-novellákat, mint az író önarcképét, vagyis amelyekben Krúdy önmagát festette meg. Bár Krúdy mindig tagadta, hogy Szindbád alakjában saját alteregóját teremtette volna meg, a szakirodalom fenntartja ezt a vélekedését, főleg a novellákban fellelhető önéletrajzi elemek, és a főhős (ön)ironikus reflexiói miatt. Krúdyról feljegyezték egyébként, hogy 1911-ben egy borozóban, egy vagdalkozó huszártisztól könnyedén elvette a kardját, s lovagias gesztussal átadta egy hölgynek. Ettől kezdve legendák keringtek kivételes testi erejéről, a nőkhez fűződő kapcsolatáról, hetekig tartó mulatozásairól. Innen is eredhet

a kapcsolat a szerző és hőse között. Szauder József, Krúdy egyik életrajzírója szerint „1906 és 1911 között, irodalmunk egyik leggazdagabb, legszínesebb lustrumában születik meg Szindbád, modern szépprózánknek egyik legszebb, szimbolikus hőse”. Miért érdekes ez? Legfőképpen azért, mert szinte egy időben jelentek meg Krúdy novellái Ady Endre és Babits Mihály verseivel, publicisztikáival, és magával a Nyugattal, amely új, szimbolista és szecessziós hagyományokat követett (Krúdy nem volt tagja semmilyen irodalmi csoportosulásnak). Az ország is ezzel egy időben új arcot öltött, az élet felgyorsult, az emberek megismerkedtek a gépkocsival, a mozival, és kezdték elfelejteni a fiákert és a régi színházakat. Egy olyan világban jött létre tehát ez a novellasorozat, amikor minden átalakult, és ami egykor érték volt, elavultnak tetszett. Ettől a Szindbád-történeteket áthatja egyfajta nosztalgikus-elégikus hangnem, a múlt utáni sóvárgás. A korai Krúdy-művekben Szindbád felkeresi azokat a nőket, akiket szeretett, újra átéli a múltat, amit utólag szépnek talál, mivel a jelen már nem tartogat számára semmi vonzót. „*Volt gazdag és volt szegény. Szeretett hajadonokat és érett asszonyokat. A legjobb borból ivott, és fillér nélkül ödöngött. Volt hódítóan egészséges, és volt beteg és szomorú... Látott halált, látott születést, esküvőt, házasságtörést és gyilkosságot az erdőben...*” Egy olyan figurával állunk tehát szemben, aki korának gyermeke, de túl is éli azt a kort, amelybe született. Szindbád személye ettől azonban hiteles lesz, hiszen – mivel mindent megélt – mindent tud, amit az akkori Magyarországról tudni lehet, illetve érdemes.

Hol jár a hajós? Egyszerre van jelen a Felvidéken, valamelyik kisvárosban, Eperjesen, Kásmárkon és Podolinban, vagy épp az Aranykéz utcában, Pesten, de legfőképp álmaiban jár, a múltjában. Az utazások többsége valamilyen rejtélyes nőhöz kötődik, akivel egykor titkos találkája volt a főhősnek, és aki mostanra vagy házasság, vagy egy másik nő képében (talán a lányában) él tovább. Szindbád egyszerre menekül az élet, a jelen

kilátástalansága elől, és sóvárog az új kalandok, az ismeretlen iránt (e tekintetben rokona Adynak), de időről időre ki kell ábrándulnia. A múltat nem lehet visszahozni, utazásai rendszerint csak arra ébresztik rá, hogy nem is volt olyan szép a múlt, vagy az a nő, akit szeretett, mint ahogy az emlékeiben élt. *„Am szokatlanul egyformák a nők, s a boldogtalan Szindbád erre sohasem gondolt.”* Ugyanakkor a hajós – amellet, hogy álmodozik – ironiával is tekint önmagára és egykori énjére, emlékeire. *„Ott volt tehát Szindbád azon a helyen, ahol életének egyik legkedvesebb kalandja történt, és próbált visszavarázsolni valamit a múlt képeiből, érzéseiből, hangjaiból. Nehezen ment az emlékezés, mert egy nagy csók a leány húsos, tapadó, forró, nedves ajkairól útjába állott mindenféle más emlékek.”* Az pedig egyenesen groteszk vonás, amikor az örökké úton lévő hős, miután megérkezik egy kisvárosba, ekképp kérdezi meg magamagát: *„Vajon miért jöttem én ebbe a városba?”* Szindbád ugyanakkor romantikus jellem. Szeret elidőzni egy-egy arckép fölött, vagy ha meglát egy tárgyat, emlékek sokasága rohanja meg. *„És most meglátott Szindbád, mert a kirakatból, a sok női fotográfia közül valaki búsan, csöndesen, melankolikus mosolygással nézett a szeme közé. Fekete selyemderék volt rajta, és a kezében fekete csipkelegyzőt tartott. Fekete haja bodrosan emelkedik ki homlokából, és a széken, amelyen hátradőlve ül, jól látszik nehéz selyemszoknyája. Finomság lengte körül a fekete hajú asszony alakját, és Szindbádnak jólesett, hogy a háttérből hiányzott a tenger a hajóval... Mert Lenke volt az, aki a fotográfus kirakatából e tavaszi délelőttön kissé fáradtan, kissé hervatagon és valószínűleg jól bepúderozott arccal Szindbáddal szembe nézett.”*

Márai Sándor tisztelője és bizonyos tekintetben örököse, folytatója Krúdy prózájának. 1940-ben megírta Szindbád hazamegy című regényét, amelyben egybeolvad Krúdy és Szindbád alakja. A századelő írójának emléket állító mű Szindbád egy napját kíséri végig, amely Óbudáról indul (ahol Krúdy utolsó éveiben lakott), és oda is érkezik vissza. Miként a Krúdy-novellák többségében, ebben a műben sem a cselekményen van a hangsúly, sokkal inkább azokon belső, a tudat világában zajló történéseken, amelyek egy időpillanatba sűrítik a múltat, a jelent és a jövőt. Hosszan ecseteli például Márai a történetben, amint Szindbád megebédel a Londonnak nevezett fogadóban, ahol a pincérek királynak kijáró tisztelettel fogadják és vendégelik meg az írófejedelmet. *„Szindbád nem tudott elképzelni igazi, férfihoz méltó magyar ebédet leves nélkül. Ezért kissé elcsodálkozott, mikor a főpincér, valamilyen sajátos és illetlen gondolatársítás folytán ezt mondotta: – Egy jó falslevest, nagyságos uram? – De az éthordó, aki már ismerte Szindbád elveit, e kérdésre oly*

idegesen szisszent fel, mintha tyúkszemére léptek volna. A szemüveges éthordó tudta, hogy Szindbád lelke mélyéből megveti a falsleveseket, s kényszerűségből se fogyasztana soha mást, csak húslevest májas gombóccal vagy ragulevest.”

Sokat elárul Márai a magyar lélekről ebben a regényében. Egy ízben például, amikor az egyik kávéházban hőse tollat és papírt kér, így magyarázza azt, hogy miért is írt Krúdy-Szindbád: *„Írt, mert látta és ismerte a másikat, hallgató Magyarországot, ahol barátság és szerelem még a becsület pallosának védelme alatt élte titkos és igaz életét.”* Ugyanakkor felhívja a figyelmet a magyar lélek melankolikus voltára. *„Csak Szindbád és a hozzá hasonlóknak tudták, hogy ez az ország szívében szomorú.”* Ennek a szomorúságnak az okára nem világít rá az író, inkább mint tény kezel, amelyet mindenkinek el kell fogadnia, aki itt él vagy itt akar élni. *„Volt itt valami,*

varázslat és fertőzés, idegbaj és áhítat, méltóság és nemesség, aminek bűvitalából elég volt néhány nemzedéken át kortyolni, s az idegenből idevándorolt ember fattya egy napon már ezzel a bánattal szemében ébredt, s megtudta, hogy varázslat történt vele: ivott a titkos bánat nehéz vizéből, és magyar lett.” Ezt a bánatos-csendes magyar világot azonban akár Krúdy, akár Márai úgy állítja be, mint amely mégis értéktelítettebb, mint bármely másik. Nem véletlen, hogy Krúdy Szindbádja nem hagyja el az országot soha, mindig a Kárpátokon innen utazgat. Márai szerint is csupán egyszer látta a tengert Szindbád, de már nem emlékezett rá, mert gyerekkorában történt. De nem is vágyódik a hajós soha az országon túlra, mert szereti a földjét, annak minden örömeivel, bánatával együtt. Ettől lesz jellegzetesen magyar figura az alakja, mint akiben

megtestesül a magyar virtus, de az álmodozás, múltsi-ratás is, és mindaz, ami olyannyira jellegzetesen magyar szokás. Krúdy Szindbádja azonban – miként Máraié – bármennyire is szomorú, sosem esik végső kétségbeesésbe. Sokszor egy banális apróság hozza vissza az életkedvét: *„S Szindbádnak, mikor lehajtotta az első pohár sört, melyet a csapos időközben csakugyan remekbe készített ki – hanzlinak nyoma sem volt a sárga italban, s a hab ujjnyi vastagon, keményen és megülepdedten telepedett meg a sörital felszínén –, eszébe jutott, hogy a szálloda emeleti szobáiban csizmahúzó is akad az éjjeliszekrényekben. Ez az emlék, a jó ég tudja, miért, megvigasztalta és felderítette. – Nincs még veszve minden – gondolta bizakodva a hajós. Főtt marhahúst rendelt, s engesztelt lélekkel ebédelni kezdett.”*

Ak.C.I.Ó.: Sinistra körzet – kívülről befelé

(Aktuális Címek az Irodalomból Óvatlanul – kortárs)

Bodor Ádám 1992-ben írta a Sinistra körzetet, amelynek az 1993-as, második kiadása (Magvető), került a kezembe. A vékonyka kötet borítója hideg, jellegtelen. A hátapon maga az író, akit e

fotó alapján kapásból összekevernék Kunderával.

Benyovszki Krisztián, a könyv egyik ajánlója

Sinistra, sinistra... mondogatom. Bal. Latinul. Nem túl egyértelmű?

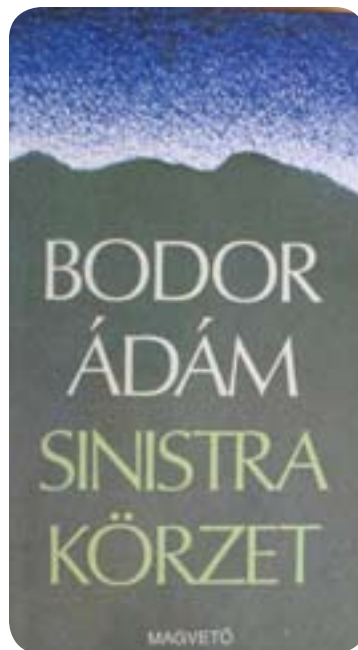
Már az első oldalakon kiderül, hogy egyáltalán nem az. A helyszín, a szereplők mind csupa esetleges objektumai a szövegnek. Úgy bukkannak

elő és tűnnek el, úgy változik a jelentésük, jelentőségük, a sorsuk, mintha valamiféle jeges plazmában főznénk, bugyogtatnánk őket (az utalás szándékos Garaczi László *Plazma* című színművére).

A körzet valahol a Kárpátok területén fekszik. Valahol: ez a legpontosabb meghatározás, mert nem egy valós földrajzi helyről beszélünk. Mégis látjuk magunk előtt a kies hegységet, ahová megérkezünk egy idegen-nel, aki az Andrej Bodor nevet kapja itt.

A Sinistra körzet társadalmi berendezkedése erősen diktatórikus, ennek megfelelően túlmilitarizált, s némely részlete nagyon is egybevág azzal a megkövesedett, nyomasztó érzéssel, ami bennem a cím fölötti morfondírozás közben megszületett.

Andrej Bodor személyiségét a biciklijével együtt a körzet határán hagyjuk, megismerjük az itt uralkodó

ezredest, és a szintén uralkodó nihilt. A megfoghatatlan, ugyanakkor megkérdőjelezhetetlen felsőbb irányítás mindenre rányomja a bélyegét.

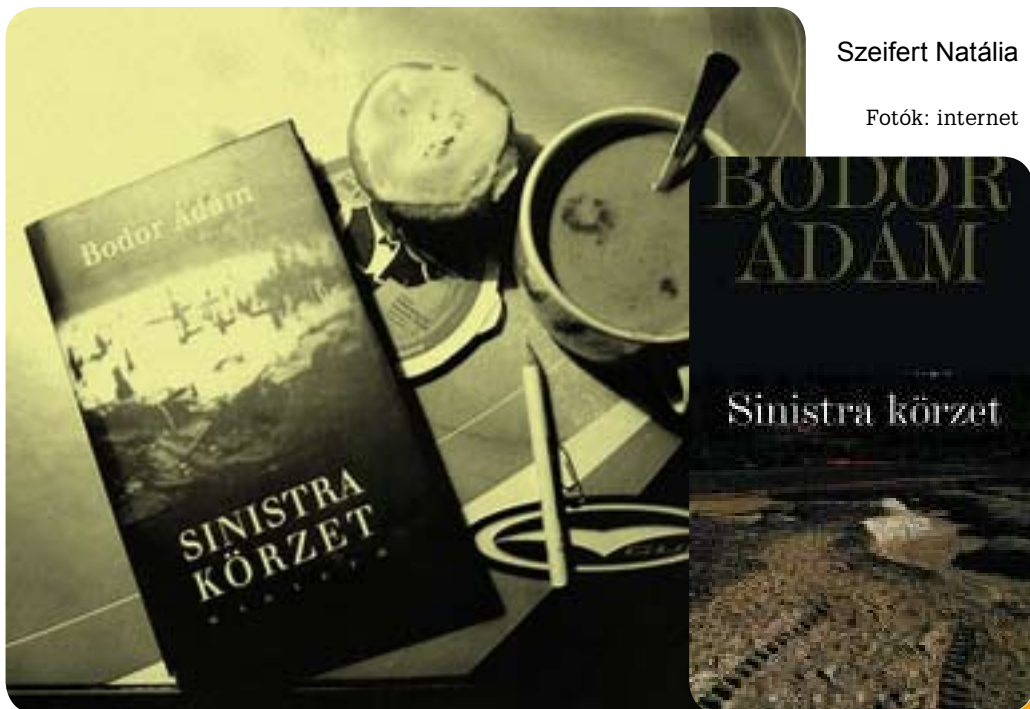
A szó legszorosabb értelmében úton-útfélen találkozunk a halállal és a szexualitással. Úgy telepszik ránk az érzéketlenség, mint a csonttollú madarak a hegyvidékre.

A töményen nyomasztó, sokszor groteszk, naturalis jelenetek között a szöveg megrendítően szép, plasztikus, leíró részletekben gazdag.

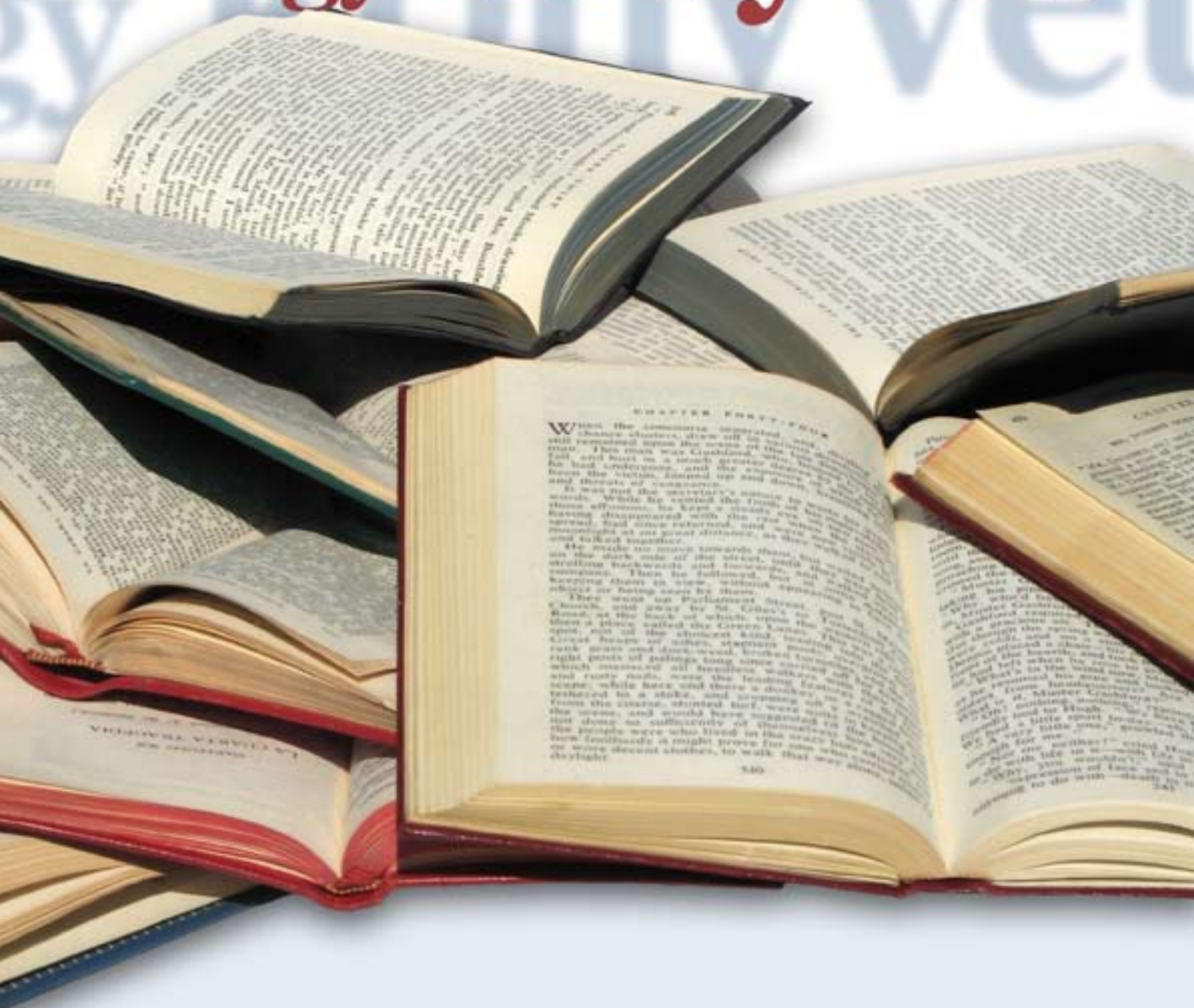
Ősi ásványszerű szerkezetét hosszas, lassú vizsgálataira ajánlom ínyenc olvasóknak.

Szeifert Natália

Fotók: internet

Veszíts el egy könyvet!

Egyéves a Nagy Magyar Könyvelhagyás

Mit írnak róla
a neten?

"veszits el egy könyvet"

Keresés

[Speciális keresés](#)
[Beállítások](#)

Keresés: ☒ Web ☐ Magyar nyelvű oldalak ☐ Oldalak ebből az országból: Magyarország

Művészet az utcazajban

Idén első alkalommal vettünk részt az alternatív Ünnepi Könyvhéten. A rendezvény legnagyobb és legszínesebb sátrában a Mentrópia is helyett kapott, hogy szórólapokat osztogatva hírt adhassunk magunkról. A visszajelzésekből kiderült: eredményesen. A helyszínen dedikáló szerzők és a könyvtengerben lelkesen lubickoló olvasók többsége kuriózumként fogadta médiumunkat.

Garabonciások és boszorkányok

A Ráday sétálóutca júniusban megrendezett eseményét azért nevezik alternatív könyvhétnek, mert itt nem a főáramlatban szereplő, anyagi és kapcsolati tőkével pumpált ún. sikerkönyvek, hanem a mostohább sorsú, hiánypótló értékű olvasmányok széles palettáját kínálják a közönségnek. Mi az Ad Librum Kiadó jóvoltából vettünk részt, de alkotóink közül is dedikálták néhányan megjelent műveiket. Az elsőkönyves Szeifert Natália *Gyógyfű-rész – Soha naplója* c. munkáját; Bender Máté *Hintázó körökben* c. verseskötetét; Mester Györgyi pedig mesterhármását, azaz több mint 150 írást tartalmazó novellásköteteit.

Bár az esős napok elmosták a könyvbarátok egy részét, így is sok érdeklődő kilátogatott, akik további kuriózumok szem- és fültanúi lehettek. Például a sétálóutcán olykor furamód áthaladó autók ellenére rendíthetetlen garabonciás előadásának. A már ifjan díjakat nyert költő, Bender Máté gondolt egyet, s kitalálta könyvének direktmarketingjét. Megállt a sátrunk előtt, megköszönlte torkában lévő hangszerét, s bátran a világba – legalábbis az utca forgatagába – dalolta költeményeit.

Mary Morgan ugyan került a feltűnést és gyalogszerrel érkezett, ám vérbeli boszorkányként, lángoló vörös ruhájában sugárzóan hatott környezetére. A *Selina, a vámpírboszorkány* c. fantasy-regényét szintén nagyon fiatalon, alig húszévesen alkotta meg.

A legifjabb kalandregényíró cím mégsem őt, hanem Christine Fawkes-ot illeti, aki mindössze 18 évesen hozta létre izgalmas, fordulatokkal teli, inspiráló gondolatokban bővelkedő munkáját, a *Világok közt* c. művet.

Boszorkányságáról Kamocsay Ildikó is bizonyosságot tett. A *Bovary kisasszony* c. szépirodalmi alkotás szerzője a dedikálásra olyan saját készítésű pogácsákkal érkezett, amelyektől azóta is – pusztán az említésére – összecsordul a nyál a szánkban. Ezért kénytelen vagyok gyorsan másra terelni a szót.

A színes társaságot ki is tarthatta volna jobban, mint egy valódi kém. Gáti Vilmos, egykori hírszerző – aki nem is szeretne munkájáról elárulni többet – politikai krimijét (*Fedésben*) és történelmi regényét (*Az elfelejtett légió*) tárta a publikum elé.

A kisebbek sem unatkoztak: a legifjabb garabonciás, Szabó Márkus, hogy a fotóapparátussal felszerelkezett mamát dolgozni hagyja, négykézláb rohangált keresztül-kasul az alulról egész biztosan még érdekesebb sátrakon. Szerencsére sehol sem csípték fülön a kíváncsi jövevényt, nyilván felismerték benne a jövő olvasótáborának jelentékeny tagját.

Kőröndi János: Utolsó figyelmeztetés

A tavaly elhunyt feledhetetlen komédiás, Kőröndi János többségében első ízben kiadott írásaival is előrukkoltunk a Könyvhéten. A bölcs életszemléletű, kiváló humorú és tollú színész e másik művészeti ágának is méltán jeles képviselője.

Aki eddig még nem találkozott novelláival, annak most itt a rendkívüli alkalom. Az Ad Librum Kiadó és az örökösök nagylelkűségének hála a Mentrópia megtisztelő kiváltságban részesült: magazinunk hasábjain közölhetjük Kőröndi János írásait. Külön köszönet ezért Král Gábornak, aki bizalmával kitüntetett bennünket, és nagybátyja emlékét ily módon is ápolni szeretné. Emellett egy szintársulat szervezésébe is belefogott, amelynek létrejöttéről és állomásairól folyamatosan tájékoztatni fogjuk olvasóinkat.

Az Utazás a magyar „szürkeállomány” körül c. novellát a Tinta rovatban, a 42. oldalon olvashatják.

„A bohóc, ha meg is hal: azonnal föltámad. Elterül — és máris játszik tovább. (...) Kőröndi János egyszemélyes színház volt. Bölcs és rendkívül vidám színház.”

2008 novemberében, a sírköavatásnál Müller Péter író méltatta e szavakkal a feledhetetlen komédiást.

Aki máris játszik tovább...

Ezúttal utolsó, még életében összerendezett írásain keresztül nevettek bennünket. Megannyi árnyalattal és nyelvi leleménnyel festi elénk – Noé bárkájától kezdve a több évszázados artistacsaládon át — a közelmúlt eseményeinek történeteit. Kifogyhatatlan a színházadomákból. Nem fukarkodik pályatársainak jellemrajzával sem: Gábor Miklósról, Márkus Lászlóról, Rátonyi Róbertől, Gyenge Árpádról, Sas Józsefről, sőt még a világhírű bűvészlől, Rodolfóról is lehullik a lepel...

Ironikus társadalomkritikáinak, ötletgazdag, frappáns párbeszédeinek titka: a humor és a mély emberismeret.

A kötetben szereplő fotók többsége szintén első ízben jelenik meg.

„Jó mulatást!”

Zászló
az utca fölött

A Mester-hármas

Mester Györgyi dedikálás előtt az Ad Librum pavilonjában

Fotók: Szabó Borka

Gáspár Ildikó

Még több fotó a Könyvhétről:

<http://radaykonyvhét2009.boribakter.fotoalbum.hu/viewlarge/pictureid/6984267>

Ad Librum Kiadó Könyvek kívánságra

Kreativitás és közösség

Eljött az alkotó emberek, a civil társadalom és a szakmai csoportok ideje. A megfizethető árú saját kiadás minden bizonynyal felkelti a kreatív emberek, életmódközösségek, és a szakmai csoportok érdeklődését. Az alkotó emberek nem kell, hogy az íróasztalfióknak írjanak vagy csak fontolgassák ötleteiket. Megvalósíthatják és kiadhatják, amit alkotnak, legyen az útikönyv, szakácskönyv, szakdolgozat, regény, verseskötet, életvezetési tanácsok, emlékirat vagy családtrótténét.

A tudományos életben dolgozó szakemberek és intézetek rengeteg kutatási jelentést készítenek, amelyek gyakran nem jutnak túl a közvetlen kollégák szűk körén. Számukra is nyitva állnak az új lehetőségek: intézeti könyvek, szakfolyóiratok, kutatási összefoglalók, módszertanok, disszertációk vagy konferenciák anyagai.

A cégek számára is új lehetőségeket kínálunk: termékleírások, tevékenységi beszámolók, oktatási vagy tréning segédeszközök és cégtörténetek.

Szeretnénk hozzájárulni a kisközösségek formálódásához, a közművelődés demokratizálásához, a környezetvédelemhez és a szabad szoftverek fejlődéséhez. Az Ad Librum mint vállalkozás több alapelve támaszkodik. Üzleti modellje a long tail (hosszú fark) népszerű közgazdasági elmélet alapján a könyvkiadás eddig kellően ki nem szolgált szegmensére irányul: azokra a kiadványokra, amelyek kisebb szakmai vagy életmódbeli közösségek számára fontosak.

Elérhetőségeink

Ad Librum Kft.

1107 Budapest, Mázsza tér 2-6.
Porta Irodaház, 517-518-as szoba

Ügyfélfogadás:

hétfő-péntek 9 és 13 óra között
(előzetes egyeztetés alapján)

Tel.: (06-1) 814-2590 vagy
(06-20) 253-1723

E-mail: gaspar.ildiko@adlibrum.hu

Web: <http://adlibrum.hu>

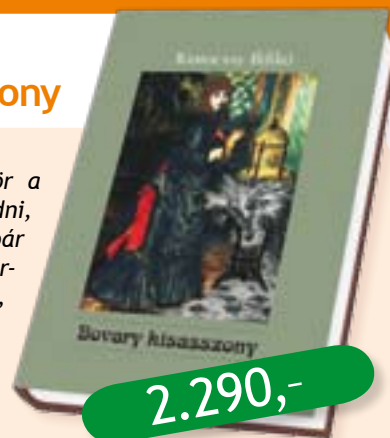
Kamocsay Ildikó: Bovary kisasszony

Regény

„Kamaszkoromban olvastam először a Bovaryné-t, s azóta nem hagy nyugodni, vajon mi lett a sorsa a Bovary-házaspár ötévesen árván maradt kislányának, Berthe-nek. Végül rádöbbsentem: én tudom, mi lett vele!” Az író-műfordító szerző a 80-as években a Szépirodalmi Kiadónál megjelent két regénye után újra hosszabb terjedelmű művel jelentkezik.

ISBN 978-963-9888-77-7, A5, 160 o..

<http://adlibrum.hu/Kamocsay-Ildiko>

2.290,-

Mary Morgan: Selina, a vámpírboszorkány

Vámpírok

Egy lány, aki tizenennyolc éves koráig csak ember volt... majd egyszerre lett vámpír és boszorkány. Soha vissza nem térő alkalom a Mágia és a Vámpírok Birodalmába való belépéshez. A szerző gyakorló boszorkány, biztosak lehetünk benne, hogy ezoterikus fantasy regénye kellően rémisztő és izgalmas.

ISBN 978-963-9888-87-6, 320 o.

<http://adlibrum.hu/Mary-Morgan>

2.990,-

Körmendi János: Utolsó figyelmeztetés

„A bohóc, ha meg is hal: azonnal föltámad. Elterül – és máris játszik tovább. (...) Körmendi János egyszemélyes színház volt. Bölcs és rendkívül vidám színház.”

2008 novemberében, a sírkőavatásnál Müller Péter író méltatta e szakkal a feledhetetlen komédiást.

Aki máris játszik tovább...

Ezúttal utolsó, még életében összerendezett írásain keresztül nevetett bennünket. Megannyi árnyalattal és nyelvi leleménnyel festi elénk - Noé bárkájától kezdve a több évszázados artistacsaládon át – a közel-múlt eseményeinek történeteit. Kifogyhatatlan a színházadomákból. Nem fukarkodik pályatársainak jellemrajzával sem: Gábor Miklósról, Márkus Lászlóról, Rátonyi Róbertől, Gyenge Árpádról, Sas Józsefről, sőt még a világhírű bűvészről, Rodolfóról is lehullik a lepel...

Ironikus társadalomkritikáinak, ötletgazdag, frappáns párbeszédeinek titka: a humor és a mély emberismeret.

A kötetben szereplő fotók többsége szintén első ízben jelenik meg.

„Jó mulatást!”

ISBN 978-963-9888-11-1

A5, 168 o., 29 képpel

<http://kormendi.adlibrum.hu>

1.990,-

Szeifert Natália: Gyógyfűrés — Soha naplója

1.990,-

Blog

„Soha. Határozószó. Meghatároz legfőképp időt — illetve annak, mármint az alkalmas időnek a hiányát —, másrészt meghatároz egy embert. Egy nőt. Vagy pont hogy az a nő határozza meg a sohát, annak az alkalmas időnek a hiányát. Soha nem derül ki. Vagy pont hogy kiderül. Soha kiderül. Hülye mondat, mi? Pedig kiderül. Ír naplót, internetre. Tudod, bárki elolvashatja. Bárki. Mégis, az egész valahogy szentelenül intim. Van, hogy irreál (van, hogy ír reál), és van, hogy szürreál. Soha mindent leír maga körül, még azt is, ami nincs. Kegyesen, kegyetlenül, szenvedsen, szenvedetlenül. Persze, szereti a szójátékokat, de sohasem öncéllal. A szó neki nem játék, illetve nem csak az. Minden valós időben leírt naplóbejegyzés, minden többé vagy éppen kevésbé megszerkesztett mondata egy tökéletlen egész része, félreütésesül, elragadtatásostul, makulásan is. Pont úgy őszinte, ahogyan még nem gejl és már nem obszcén. Soha semmit nem ír le csak úgy. Soha.” Szaniszló Judit

ISBN 978-963-9888-12-8, A5, 178 o.
<http://adlibrum.hu/Szeifert-Natalia>

Bender Máté (A. Sz.): Hintázó körökben

Vers

„13 éve — 15 éves korom óta — írok verseket kisebb-nagyobb megszakításokkal: közben voltam színésztanonc, tanárjelölt, tanár, mostanában pedig köztisztviselőként figyelem a világot... aki néha visszakacsint... valahogy így:

Éjjel a rétek sirnak,
könnyük a hajnali harmat,
Napsugarak mosolyában
színeik új sora sarjad,
És ha az alkonyi óra
elfödi köddel a tájat,
Lomb, fűszál s puha szirmok
bánatosan muzsikálnak.

1.990,-

(Senki se tudja)''

A szerző már 2001-ben részesült a Gyerme-, Ifjúsági és Sportminisztérium, valamint a Diák- és Ifjúsági Újságírók Országos Egyesületével közös szakmai elismerésében, az Arany Titán díjban (Az Év Ifjú Írója), költői pályája tehát nem új keletű. Sejtelmes, gyakran kérdőjelszerű verseiben — melyek fő témái a halál, a szerelem, a transzcendenssel való kapcsolat — a vissza-visszatérő önvizsgálat a világban való lét értelmének keresésére irányul, kontemplatív művei pedig a teremtés apró csodáiról szólnak.

Bender Máté a klasszikus poétikai hagyományhoz nyúl vissza, s azok elemeiből építkezik. Alkalmaz ugyan manapság divatos eljárásokat — pl. az intertextusok direkt írása (József Attila vagy Hermann Hesse művének megidézésével) —, versei mégis leginkább az ezerkilencszázhuszas-harmincas évek klasszicizáló hagyományával rokoníthatók. Bármilyen poétikai eljárással is él, kötetének versei szintetikus egészzé, zárt, átgondolt állnak össze, alkotásmódjukban letisztult, egységes képet mutatva.

(Rózsafalvi Zsuzsanna PhD, irodalomtörténész)
ISBN 978-963-9888-71-5, A5, 106 o.
<http://adlibrum.hu/Bender-Mate>

Gáti Vilmos: Az elfelejtett légión

Történelmi regény

„Sem sarat dobálni, sem fényezni nem állt szándékomban, amikor elhatároztam, hogy leporolom annak a bizonyos régi hadseregnek az emlékét, amelyről ma még sokan őriznek személyes emlékeket, gyakran fájdalmasakat. Még többen vannak, akik csak mások tapasztalatai s véleménye alapján ítélik meg, többnyire sommásan. Ez a sereg nem volt különleges. Jellemzői, tulajdonságai nem különböztethetők meg a kor társadalmának tulajdonságaitól és jellemvonásaitól.

A tiszték, tiszthelyettesek és a mindenkor besorozott és behívott nemzedékek a kettőszakadt világban álltak fegyverben. Abban a világban, amelyben a vezérkarok térképeit befedték az atombombák és rakéták ellipszis alakú hatókörzetei, azok a halálos ellipszisek, amelyek jelzik a területet, ahol a bomba vagy rakéta rombol és öl. A mi kis országunk térképén nem sok ilyen ábra fért el. Ezek a magyar fiatalok olyan seregben szolgáltak, amelyről szakszerűen kiszámították, hogy egy összecsapás első üteme során, vagyis napok alatt — ahogy a vezérkarban mondják — élőerőben hetven százalékos veszteséget fog szenvedni.

A később kárhóztatott, sötétnek tartott korszakokban is az élvezték emberek a napsütést, átéltek örömeket, ismerték a barátságot, a szerelmet, az orgazmust. Mindez vonatkozik e könyv témájára és szereplőire egyaránt. Ne taszítsuk el, és főként ne vessük meg őket, amiért rossz korban születtek.”

ISBN 978-963-9888-62-3, A5, 280 o.
<http://www.adlibrum.hu/Gati-Vilmos>

2.990,-

Mester Györgyi: Tisztítótűz

1.990,-

Novella

A szerző harmadik novelláskötete szellemes és elgondolkodtató történetekkel.

„Á, minden balul ütött ki — és elkezdte mesélni a kálváriáját. A nő láthatóan érdeklődéssel hallgatta. Azért ezt te eltúlozod egy kicsit — mondta. Nem olyan sötét a világ, amilyennek te látod! Végül is, gondold csak bele. Sikerült bezárnod a lakásajtót? Igen. Elcsúszta a vizes kövön? Nem. Na, de a járdán! — vetette ő közbe. De nem tört el egyetlen csontod se! Még a kabátod se lett piszkos! Igaz. Beértél a munkahelyedre? Hát persze, de el is késtem! Fejedet vették? Nem. Na, látod! Vedd csak le ezt a sötét szemüveget, azon keresztül látod te olyan sötétben az eseményeket!”

Illusztráció: Keglovich Tamás Milán
ISBN 978-963-9934-14-6, A5, 198 o.
<http://adlibrum.hu/Mester-Gyorgyi>

Surda, a pudingcsoda

Jéponságok a konyhában

Fotó: internet

Ki ne emlékezne – általánosságban a mai 30-as korosztálytól fölfelé – a Forró szél című tévéfilmsorozatra? Főszereplőjére, a krónikus munkausz undoritiszben szenvedő Surda Surdilovityi nevű „jómunkásemberre”? No, hát nem róla lesz szó. Hanem a nevét viselő édeségről, amelyet Jépont talált ki, fedezett fel, honosított meg, tette örök emléküvé.

A Surda egy babapiskótából, változatos pudingokból és gyümölcsből készíthető, végtelenig variálható, sütés nélküli édesség.

A nevét – mint a keretes részben olvashatjuk – a népszerű sorozat főhőséről kapta, ennek három oka van:

1. A desszert születésekor vetítette a „főnt” (vö. Forró szél) a királyi (akkor még állami) tévé főidőben, vasárnapi délután.
2. Az elkészítéshez eredetileg – amíg a Belvárosi Doki (gyk. Doktor Oetker) nem kezdett itthonra is teríteni – jugoszláv származású főzőpudingokra volt szükség.
3. Az édesség elfogyasztása után nagyfokú „jaj, azt hiszem, leesett a vérnyomásom, kérek egy kávét”-érzés és sürgős vízszintes állapotra vágyás keríti hatalmába az embert.

Jépont annak idején elárulta: lányom, tök mindegy, miből készíted a Surdát, a lényeg, hogy a piskóta, a puding és a mazsola ne maradjon ki belőle.

Így aztán szabadfogású desszertkészítés címén három pudingból (csoki, puncs, vanília) és három gyümölcsből (mazsola, meggy, alma) készítettük el tegnapelőtt a legutóbbi Surdát. Még idejében lefotóztuk, mert már múlt idő...

Jó étvágyat hozzá!

Szöveg és fotó:
Szabó Borka

Culinariae Jeponti: Surda Surdilovityi

Hozzávalók

2 csomag babapiskóta vagy darabos piskótatörmelék, 1 habtejszín, 1 csomag vaníliapuding, 1 csomag csokipuding, 1 doboz darabos ananász, 1 dl rum, kevés tej, vaníliás cukor, 1/2 tábla étcsokoládé, 1 csomag mazsola.

Elkészítés

Elsőnek: Surda nevét – a csemege kitalálása idején vetített jugó film, és az akkor kapható szerb pudingpor, továbbá gyermekeim ötlete adta.

Továbbá: Kerek jénai tálban (fontos! Ld. esztétikai szempontok stb.). Tejszín habosra, pudingokat külön-külön készre (de melegen tartva, a rumot nem „megivva”). Nekiállunk. A mazsolát beáztatjuk a szeszbbe (lehet rumaroma is, ld. gyerek!).

A jénai aljára csillag alakzatban megágyazunk a piskótákkal – egy-két babát fölálódzunk, mert összemorzsolva, a hézagokat kipótolandó (ez szép volt!), nem folik le a rátétemény. Vaníliás langyos tejjel meglocsoljuk. Erre kerül a csokipuding. Ismét babacsillagozunk, de már nem áldozunk fel törmelékét, ezt rumos mazsolával locsoljuk. Most jöve a vaníliapuding ideje. Erre ismét piskóta. És elkövetkezik a gimölcs – avagy az ananász (kevés levével). Majd a köményre vert tejszín. Az étcsokit kis tejjel fölolvastjuk, és a tejszín tetejére firkálunk vele (ezt imádták a leányaim). Ezután HÜTÉS. Mindig másnap lett volna a legjobb. De hát?! Na, egyszer sikerült megmenteni, innen tudom.

[jépont]

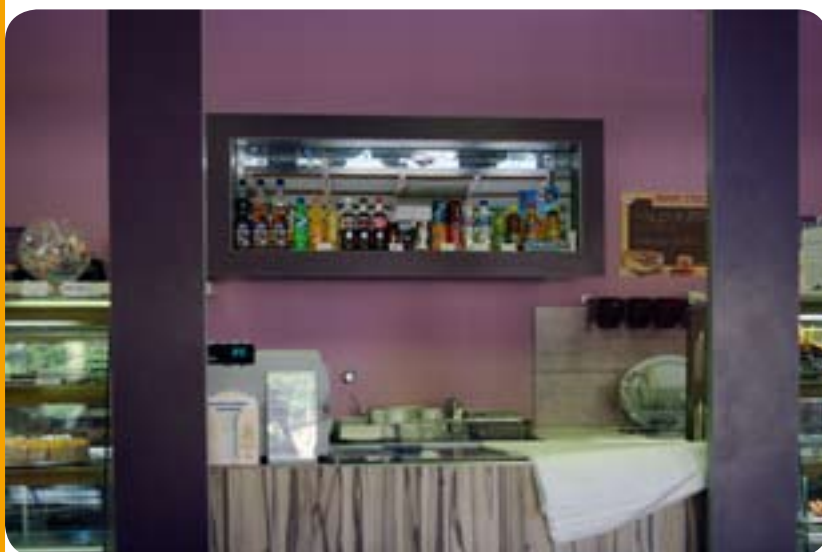
(A recept a szerző örököseinek kizárólagos tulajdona – mivel a kulcsot megint benne hagyták a zárban, no seba. A receptet átalakítani, az étkekkel vendégeket kínálni bátran lehet, sőt, kötelező, de kereskedelmi forgalomba szigorúan csak 25% örökösdési díjjal lehetséges, mely illeti meg az örökösöndöket lett létszen per Surda in morzso. Ennek elmaradása híján vagy okán vagy helyett vagy mellett, az örökösön örökösök a törvénytörést felkeresik, és a készült fogyasztási terméket elkobozzák per morzso in Surda.)

Ha kívágja ezt a kupont, vehet egy új monitort, továbbá készíthet magának egy finom, erős kávét a Surda utánra. Egészségére! >8<

„Gyerünk a cukiba be!”

Hogy jön össze az internet a cukrászdával, és az emberséges, baráti kiszolgálás a pénztárca-kímélő árakkal? Egy névben egyesül az ezred új szemléletvilágát tükröző, családbarát, igényes és kreatív, sőt teljesen egyedi kereskedelmi és szórakoztató szolgáltató egység:
Tomor & Gonda Cukrászda és Internetkávézó.

Gonda Pál Balázs vezeti azt a vállalkozást, amelyhez jó barátja és segítőtársa, Péter Tomor is a nevét adta. Ők így nyilatkoznak az újpesti illetőségű cukrászdáról:

„Családi vállalkozásként működő cukrászdánkban igyekeztünk egy olyan helyet létrehozni, ahol az ember füstmentes, hangulatos, a legújabb trendnek megfelelő, letisztult, kissé retrós környezetben beugorhat egy csésze kávéra vagy teára; barátokkal megihat egy üveg üdítőt, és ami a legfontosabb: fogyaszthat egyedi receptúra alapján helyben készült, mindig friss süteményeink közül.

Valódi családias légkör jellemzi cukrászdánkat, talán ez az oka, hogy minden korosztály szeret hozzánk betérni. Jönnek hozzánk jókedvű, fiatalos nyugdíjasok, baráti találkozókra összejövő fiatalok, üzletemberek kihasználva a WiFi nyújtotta internetes lehetőségeket, és nem utolsósorban kisgyermekes családok, hiszen (ingyenes) hangulatos gyerekvárja a csemetékét, így a szülők is kikapcsolódhatnak egy kis időre.

Ugye, nem sok ilyen hely van Újpesten, de akár pesti viszonylatban is ritkaság.”

Ez így is van.

Családommal belépünk az ajtón, hogy elfogyassunk párat a kedvenc süteményeink közül. Igaz, otthon is figyel egy jénai tálnyi puding-

torta (lásd „Surda, a pudingcsoda” című recept), de hadd maradjon, isteni lesz az másnap is, sőt... Ide viszont nem csak a finomságok miatt járunk.

Balázs – aki az üzletvezetőség mellett hivatásos mestercukrász is – szolgál ki a pult mögött kedves mosolyú feleségével, éppen nagy a sürgés-forgás. Friss sütemények kokettálnak velünk a pult belsejében, és – ahogy mindig – ínycsiklandozó cukormentes málnás-joghurtos torta és meggyes pite áll a kedves vendégek rendelkezésére, hogy az édességtől ne kelljen tartózkodnia sem fogyni vágyóknak, sem cukorbetegnek. Természetesen kívánságra bármilyen süteményt elkészítenek cukor hozzáadása nélkül.

– Most szombat és vasárnap akciónk is van – újságolja az üzletvezető –, 1500 forint felett ajándék somlóit adunk.

Mondanom sem kell, naná, hogy ráhajtunk a finomságra! Félreteszik nekünk a hűtőbe a fogyasztás végéig, hogy fel ne melegedjen.

Közben körülnézek, és látom, hogy a bejárat mellett díszileg az üzenet: keddenszerdán 1000 Ft vásárlás felett fél óra ingyen internet, szombat-vasárnap pedig a fent említett akció.

– És lesz ám torkos csütörtök is – súgja meg nekünk Balázs hitvese.

– Látom, bár is építettetek a sarokba, gondolom alkoholos édességek, shake-ek készítésére – jegyzem meg a jópofa bárstand láttán. Ez a múltkor még nem volt itt... Hát hiszen folyamatosan újítanak és fejlesztenek.

– Nem, alkohol nincs bennük egyáltalán, ez fagyibár, viszont szombat esténként van buli – a fiúk szoktak zsonglörködni: dobálják a shakereket.

– Ez jól hangzik!

Külön „tomorés-gondaikum” emellett az isteni házi pogácsa, saját recept szerint. Itt az „aki pogácsát akar venni, hama-

rabb ide kell jönni” elve érvényesül, különben lemarad a jóról, és már csak az emléke illatát szagolhatja az üvegen keresztül. Mi szerencsések vagyunk, és élelmesek is: az utolsó 30 dekát visszük el. Hiába, nagy pogácsakedvelők vagyunk, és ebből a legkisebb cukrászszakritikusunk – aki egyéves – bátran ehet...

Én a szokásos barackos túrórtortát kérem, valamint mellé azt a banántortát, ami kívül-belül déligyümölcs csemege. Balázs felesége meggyőz arról, hogy muszáj megkóstolnom a profiterolt is. Mikor megnézem, mi az, visszasejlenek emlékeim régebbi, túl cukros, rettenetesen unalmas, műizű profiterolokról, és megvonom a válam: hadd jöjjön. Hátha most ízleni fog.

A férjem Eszterházy-tortát kér, ez a diós-marcipános csoda itt valami fenséges, nem gejl és nem száraz költemény. Ő eszi meg, mert én inkább maradok a barackosnál, illetve megfeszítjük a profiterolt. Nos, itt át kell értékelnem korábbi véleményemet a talján csokis-vaníliás piskótagyömbökről – ezek mennyieiek. A piskóta íze pedig régi gyerekkori jó étekméleket idéz fel bennem, amiket nem tudok hova tenni, de nagyon kellemesek...

A kisfiam kókuszgolyókat kap mignonnal, a kislányom pedig nagyon szemezt a pogácsával. Igazából nem erőltetem a korai édesszájává nevelést, ezért örülök, hogy Balázsék gondoskodnak az ilyen csöppségek igényének kielégítéséről.

Így bűnözünk mi szabadon és fékevesztetten.

Négyévesem ugyanilyen szabadsággal veszi be magát a gyerekkuckóba: övé a ház, a kutya, minden. Üdvözült jókedvvel főz nekünk, meg az egész vendéglátó személyzetnek paprikás csirkét... (Megéheztünk, nem?)

Kapucsínót iszunk habbal, amit maga Balázs hoz ki, és sebtiben leszedi a tényérokot, hogy ne zavarjon minket és én is fotózhasak. Közben a pultot is „lekapom”, ahogy álldogálnak benne az édes szépségek.

Különös szerzetek mutatkoznak a felső polcon: olyan, mintha csokiból készült papír venné körbe őket. Ilyet még nem láttam, mi ez?

– Ezeket a tortákat is egészében mi készítjük, a csopipalástot is mi hajlítjuk köré, sehol máshonnan nem veszünk hozzá semmit, teljesen saját alkotás. Várj csak – szól a mestercukrász, és benyúl a pultba, hogy kiviegye a marcipánvirágos islereket –, ezeket kihozom, így jobban le lehet fotózni őket.

– A marcipános virágok és mignonok mindegyike egyedi, nincs két egyforma – teszi hozzá.

Miután lefotóztam, visszatesszi a pultba a tálat, majd – látva pásztázó tekintetemet – megjegyzi:

– Ha a megrendelő igénye megkívánja, akkor készítnék

szokványos, kommerszebb díszeket is. Természetesen azért ilyenkor is igyekszünk minél eredetibb ötletekkel díszíteni készítményeinket.

A pultban valóban különleges „teremtmények” sorakoznak. Valóban mindegyik más és más, a cukrászok kreativitását és munkaszeretét tükrözik. Valódi „gyerekek” cukorból, csokoládéból és mandulából...

– Tudod mit, fotózd le az egyik szép tortánkat.

Balázs kilendül az ajtón, és ezzel a spéttel le is emeli a belépő előtti polcra a szalagos ajándék alakú tortakölteményt.

– A külseje igazi marcipán, de ennek a modellnek a belseje hungarocell, hogy ne romoljon meg kint. A valódi tortákat kívül-belül meg lehet enni. Még a gyöngyöket is, amik szintén marcipánból vannak, és ehető élelmiszerlakkal fújtuk le őket, hogy csillogjanak. Ezt a lakkot Angliából hozatjuk be, és teljes mértékben fogyasztható.

– Ez a torta gyönyörű! Tényleg, még a szalag is annyira eredeti – áradozom. – Nekem nem lenne szívem megenni, az biztos!

– Á, ugyan már, csinálunk másikat – mosolyog.

– Minden ilyen cukrászati termékünk ehető, a vitrinben lévő virágkompozíciók is – mutatja meg.

Hozzáteszi, sem a tortákban, sem a süteményekben nincsenek mesterséges adalékok vagy tartósítószer. A marcipánok színezéke, a sütemények íze mind-mind természetes és környezetbarát anyagokat tartalmaznak.

Van három fényképes katalógus az egyik vitrin mellett, amelyben egymás hegyén-hátán sorakoznak az étvágygerjesztő és szemet gyönyörködtető amerikai torták, valamint muffinsütőben sült minitorták. Ezek igazából csak mutatóban vannak ott, mert a különlegességeket itt helyben készítik, és biztos vagyok benne, hogy saját kreativitást is visznek bele. Az árlista teljesen korrekt és pénztárcabarát.

A WiFi az egyetlen, amit még nem próbáltunk ki, mióta ide „lejárunk”, mivel általában mindig ülnek a gépek előtt, illetve nekünk otthon is van net, így minek. De ami biztos: a levédett rendszer gyors internetet szolgáltat a rendszeresen karbantartott, legújabb trend szerint kialakított gépeken. Békés, kávézgató, képernyőtartalomban elmerülő viasszobroknak tűnnek az előttük ülők. Kizárnak fényt és hangot, relaxálnak, meditálnak, nihilizálódnak, dematerializálódnak, karamellizálódnak... Legalábbis a friss, főzött fagylaltból halmozott kelyhükön a fenséges öntet mindenképpen.

A párom azért megnézi a hálózatot a telefonján, és benne van a „Cukrászda” feliratú elérhetőség.

Közben ki kell mennem oda, ahova a cukrászdaátogató kritikus fajtám is fényképezőgép és irodaszer nélkül mászkál: de azért sebtiben lencsevégre kapom a mosdó falán végighúzóódó üvegtéglaort.

Bent megtapasztalom, hogy lehet civilizált módon is rendben tartani egy magyar toalettet, és még csak nem is kerül iszonyat mennyiségű pénzbe, egyszerűen hozzáálláson és neveltetésen múlik. Tisztaság mindenütt, passzentosan záródó ajtók, gazdaságos villanyhasználat – bemész, felkapcsol, kimész, leoltódik. Van minden,

papír, kézmosó szappan, kéztörölő, meleg víz. Igen, ez az alap civilizációs képlet itt tökéletes harmóniában megvan – ami sajnos nemcsak a harmadik világban, hanem sok népszerű, magyar szolgáltató- és szórakozóhelyen hiányzik!

A végére új ismerősökre teszünk szert: két fotóslányra, akik kérik, hogy mindenképpen küldjem el az elkészült felvételeket, mert érdekli őket. Tomor is bekapcsolódik, hogy ők is szívesen megnéznék, és természetesen az újságra is kíváncsiak. A lányokkal elbeszélgetünk a fényképezőgépek és fotózás világáról, a múlt és jelen fotografikus kapcsolatáról. Elérhetőséget cserélünk, közben újabb vendégek érkeznek.

Balázs is érdeklődik a lap iránt. Megígérem neki, hogy e-mailen keresztül elküldöm neki az elérhetőséget. (Tudja, kedves Olvasónk, a www.mentropia.hu webcímlünk.)

Elégedetten távozunk, természetesen kisfiunkat alig tudjuk kirobbantani a gyereksarokból, csak nagy hiszti árán hajlandó velünk jönni. Nem baj, egy tölcser finom fagyival sikerül elterelnünk a figyelmét. Persze nem eszi meg az egészet, hála Istennek, hiszen marad hely a bendőjében a vacsorának, illetve ÉN megehetem a maradékot...

Szöveg és fotók: Szabó Borka

Tomor & Gonda

Cukrászda és Internetkávézó

Cím: Budapest, IV. Berda József utca 48.

<http://www.tomoresgonda.hupont.hu/>

A fent leírt szolgáltatások mellett vállalnak kis létszámú rendezvényeket (születésnap bulikat, esküvői és ballagási összejeveleteket) is.

Gordiusz

Lejárt a második forduló.

De ne bánkódj, mert jön a következő!

...Van, hogy mindent egy lapra kell fennünk, hogy egy vonással oldjuk meg az élet által elénk gördített helyzeteket. Az életben merni kell kockáztatni.

Ossz meg velünk egy valós vagy fiktív kalandot arról, hogyan lehet humorral, nyugodtsággal vagy szokatlan, pozitív megoldással kezelni a váratlan, de hétköznapi helyzeteket.

Maximum féloldal hosszúságú novellákat, igaz meséket, izgalmasan megírt történeteket várunk.

Minden beküldött egy zseton kulcstartó fog emlékeztetni, hogy bátraké a szerencse!

A szerkesztőség által legjobbnak ítélt írás pedig 10.000 forint értékben játékot kap: egy Winmau Dart táblát 3 db Winmau Dart nyíllal, valamint a nyertes mű megjelenik a Mentrópia szeptemberi plakátjain is!

A beküldéseket **doc** formátumban a **jatek.mentropia@gmail.com** címre várjuk, **Bátraké a szerencse!** tárggyal írott levelekben.

Jó alkotást!

A kép csak illusztráció.

Kedves Olvasónk!
Kérjük, töltsd ki
a **Mentrópia** e havi
kérdőívét!

Kifejtős:

Hogy tetszik/tetszenek Önnek

- a megújult arculat?
- a megújult rovatcímek?

Milyen ötletes játékokat javasolna még nekünk?

Választós:

Mit olvasna még szívesen lapunk hasábjain?

- bulvár
- sport
- időjárás
- keresztrejtvény
- egyéb (írja meg nekünk!)

Válaszát
az **info@mentropia.hu**
címre várjuk!

Köszönjük!

Pató Palkó

Spontánul felötlött bennem a kérdés: vajon mit írnék, ha ebben a formában utoljára fejezhetném ki a gondolataimat? Meglepett az azonnali válasz: semmi esetre sem nagyot. Sőt valami egészen aprót. Mondjuk azt, milyen lehetett Pató Pál még romlatlan kisdedként. Amikor mindenki csak Palkónak hívta. Mik voltak a vágyai, mitől félt, miről álmódott? Vajon hasonlítottak ezek bármiben is arra, amilyenné felnőttként vált?

Megszületik egy kis lény Magyarországon. Szerencsés esetben szülei szeme fénye: szeretik, gondozzák, tanítatják... s közben egyre fáradtabbak lesznek az élettől, a kor és a hely determinálta lehetőségektől. A kis lurkó még rajong értük, de lakli kamaszként hamar elhatározza: ő aztán másként fog élni. Sosem fog megfélemezni az álmairól, és arról, hogy gördíteni szeretne a világ kerékén.

Sokat tanul, tapasztal, élmények és csalódások, győzelmek és kudarcok sorozata éri. Halványan még őrzi szívében álmait, ám kívülről egyre megkérgesedtebb. Míg egy napon arra ébred: kiábrándult. Hitványnak érzi önmagát, s ennél is ostobábbnak egykori vágyait. Úgy gondolja, jobb, ha ő is arra menekül, mint a többiek... A *majdnemek* és *minthák* pompázatos látszatvilágába. Ahol *majdnem* úgy érzi, *mintha* élne. És ezt *majdnem* elhiszi, *mintha* becsaphatná önmagát. Ezekről a jelzőktől nem szabadul többé.

Esetleg az ő szeme fénye is megszületik egy napon, s akkor aztán megfogadja: mindent megad majd neki, hogy boldog lehessen. Nem *majdnem* boldog, hanem boldog. De talán nem tudja, mert már elfelejtette, hogy a gyermek nem szavakból, hanem a ki nem mondottból tanul. Ami állandóan jelen van és körülengi, még ha láthatatlanul is – mint a levegő. Lehet egészen friss, üdítően inspiráló, vagy áporodott, fullasztó, sőt mérgező.

Ha egy lakásban, járművön rossz a levegő, min-

denki azonnal tudja, mit tegyen: kinyitja az ablakot. De mi a helyzet akkor, ha mondjuk egy egész város vagy ország levegője romlott? Ott mit lehetne szélesre tárni? Sajnos nincs egy óriási közös szellőzőrendszer... de van sok-sok aprócska ablak... amelyek egyenként, sorra nyithatók. Mindenkinek önmagában.

Ezt a szellőztetést mégis halogatjuk. Miért?

A mentális megfulladáshoz nyilván több idő kell, mint a fizikaihoz, de annál gyötrelmesebb a lassú vég. Talán a negatív érzelmek és gondolatok társasága kevésbé émelyítő vagy fullasztó, mint amikor egy hányatott sorsú hajléktalan embertársunk közvetlen közelében utazunk? Ne álszenteskedjünk, mondjuk ki nyíltan: a tisztaság hiányától mindketten eszméletlenül bűdösek. Csak az előbbit nem az orrunkon keresztül érezzük, viszont annál messzebről szaglik és korlátok nélkül terjed, míg végül lassan, de biztosan szivárgó méregként mindent elpusztít maga körül.

Vagy másokra várunk, hátha valahol, valamikor mégis csak felépítik azt a bizonyos óriás légkondicionáló-rendszert? Addig is szidhatjuk azokat, akik nem építettek nekünk ilyet...

Csakhogy közben jönnek az újabb és újabb kis Palkók, akik már asztmával születnek, vagy különféle allergiával, tanulási és viselkedészavarral reagálnak a mi kényelmes halogatásunkra, nemtörődömségünkre. Ha a magunkét már nem találjuk, keressük az ő tekintetüket. Őszinte rácsodálkozásukkal talán felidézik bennünk egykori önmagunkat. Amikor még mi is valós vagy kitalált példaképekhez szerettünk volna hasonlulni, olyanokhoz, akikben nem találtunk irigységet, gáncsoskodást vagy renyhéséget, annál inkább erőt és nagylelkűséget. El tudtuk képzelni önmagunkat és a világot olyannak, amilyenné válhat.

Az igenekkel törődtünk a nemek helyett. A hiányokat lehetőségekre cseréltük. Szívvel-lélekkel éltünk meg minden napot, órát, percet. Mindenhez azonnal hozzáfogtunk, amit fontosnak tartottunk: mert nem volt még múltunk, amit bánni kellett, s nem ismertük a jövőt kifosztó tétlen várakozást sem.

Ezek a mostani kis Palkók eleinte kérdőn, később számonkérően néznek majd a szemünkbe: – Ha ilyen jól tudtátok, miért nem szóltatok, hogy *ej, dehogy érünk rá?*

Grafika: Szabó Borka

Gáspár Ildikó

„A szeretet nem szűnik meg soha”

Továbbgondolt bölcsességek Pál apostol korinthusiakhoz írott első levél 13. fejezete nyomán.

Amerikai filmekből átvett furcsa szokás kezd terjedni, lefokozva egyik legszebb szavunk – a szeretlek – jelentését.

Hallom köszönés és köszönet helyett is. És mondja kolléga a kollégának, vevő az eladónak. Van már pejoratív hangsúllyal mondott formája is. Ezt az utas mondja a BKV-ellenőrnek, a gyalogos az őt sárral fröcskölő autós-nak. Ilyenkor, a mosollyal kísért szeretlek után, szokás undorral végigmérni a másikat.

Pedig ez az a szó, amit nem lenne szabad degradálni... Ez az a szó, amit csak halkan, és ritka alkalmakkor kellene mondani... Azért, hogy jelentésének különlegessége, értéke megmaradjon.

És mondhatjuk-e biztonsággal, hogy az életemnél is jobban szeretlek Téged?

A szeretet misztériuma már a kőkorszaki barlangok mélyén kialakult. Amikor az ősasszony keblét nyújtotta gyermekének, akkor ott, kettőjük között egy mindennél erősebb szövetség kötött, amelynek mozgatója a szeretet volt. A gyermek egy batyuban csüngve egész nap anyja testén lógott. Onnan jött minden éltető jó, a szerető gondoskodás, az étel és a meleg. A vadászó, naphosszat áldozata után loholó fáradt apa másként mutatta meg szeretetét, mint dajkáló asszonya. A felelősségteljes család- és fajfenntartó szerep és feladat nem adott módot elgyengülésre. Szeretetének bizonyítéka a hazavonszolt

állattetem, a barlang védelmének biztosítása, a tűz csiholása és táplálása volt.

Kialakult egyfajta rangsor, amelynek be nem tartása végzetes következményekkel járt. A család élén a férfi állt, akarata, döntése megvétőzhatatlan szentség volt. Ha ő éhes, beteg vagy fáradt volt, azt megérezte az egész család. Neki kellett elsőként jóllakni, pihenni. Őt követte asszonya, és végül részesülhetett a jobból a legkisebb is.

Ez a szokás évezredekken keresztül meghatározta, szabályozta a családi fontossági sort.

Az emberiség fejlődésének következtében, a civilizáció hatásaként tu-

datosabbá és öntudatosabbá váltak a nők. A családban betöltött szerepük, és vállalt, vagy rájuk kényszerített feladataik a gyermekszülésen, nevelésen és a tűzhely őrzésén kívül alaposan megszaporodtak, megváltoztatva, felborítva az évezredek rendet.

A nők szerepvállalása az értékek előállításában, a család gyarapodásának biztosításában általánossá vált. Ezzel együtt radikálisan megváltozott a gyermeknevelés mikéntje is. A tehetősebbek gyermekeit dada felügyeli a kezdeti időkben, míg a szegényebbek, és a nagymama nélküliek bölcsődébe, majd óvodába viszik kicsinyeiket.

A gyermek élete legfogékonyabb éveit idegenek között éli. Jó esetben az esti fürdetés, vacsora és mese még belefér az édesanyák harmadik műszakjába, és

Szeretlek... mondta első szavai egyikeként a kisfiam. Szeretlek... suttogom csendben, Anyám képét nézve, azt a szót, amit életében csak nagyon ritkán mondtam neki. De ha mondtam, akkor annak súlya volt, és kincsnél értékesebb.

A szeretet nem emberi találmány. Gondoljunk csak kutyának szemére, vagy ló és lovas meghitt kettősére.

Szeretni annyi, mint elfogadni a másikat olyannak, amilyen.

...És szeretve lenni az egyik legcsodálatosabb érzés a világon.

Tudjuk, tudhatjuk-e biztonsággal, hogy szeretnek minket?

csak az ágyba esve mosolyodnak el fanyarul a fejükben bujkáló dalszövegen, ami a „nyolc óra munka, nyolc óra pihenés, nyolc óra szórakozás” ígéretével ámította őket.

Hol van már a hajdani asszonyok dajkáló mozdulata, ideje? Hol van nagyanyáink álmot hozó meséje, imádsága, éneke? Hol van a fészekmeleg biztonság, hol van az életre-halálra szóló szeretet? Hol van idő a titkok kicsehlésére, netalán az együtt főzés örömére?

A nők emancipálódását követte a gyermekeké is.

Az elsősők nagy része ír, olvas és számol, amikor beke-
rül az iskolába. Van köztük, aki már ismer egy-két ide-
gen nyelvet is, járt balettre, és van otthon számítógépe.
Zsebében telefon lapul, és nem otthon csomagolt szere-
tetcsomagból eszi a tízórait, hanem az iskolai büféből vá-
sárol. Megnézi a joghurton lévő E-számot, de nem nézi
meg a Coca-cola cukortartalmát.

Telefonja rezgéséből tudja, üzenete érkezett. Már meg-
sem nézi, mert tudja, valamit meg kell vennie hazafelé a
kisboltban, és azt is tudja, hogy az előre beprogramozott
aláírás ez lesz majd az üzenet végén: Szeretlek, Anyu.

Fotó: Dányiné Sántha Krisztina

És ez a szó észrevétlenül beépül a
többi közé, majd panellé válik. Jó reg-
gelt, jó napot, szép estét, egészségé-
re, köszönöm, szeretlek...

Mondjuk, mert így illik. Mondjuk,
mert a gyerekszobával együttjár en-
nek megtanulása. Mondjuk... és ami-
kor érezzük is, akkor zavarba jövünk. Mert annyiszor
mondták, mondtuk, hogy amikor kellene, akkor valahogy
nem jön a szánkra. Vagy ha mégis, akkor hiteltelenül, su-
tán hangzik.

Pedig maga az érzés nem vész ki belőlünk!

... Csak olyan ciki róla szólni.

Hogy is mondta Szent Pál?

„A szeretet türelmes, a szeretet jóságos, a szeretet nem
féltékeny, nem kérkedik, nem is kevély. Nem tapintatlan,
nem keresi a maga javát, nem gerjed haragra, a rosszat
nem rója fel. Nem örül a gonoszságnak, örömet az iga-
zság győzelmében leli. Mindent eltűr, mindent elhisz,
mindent remél, mindent elvisel. A szeretet nem szűnik
meg soha.”

Sági Erzsébet

„Mások nevezzék csak
gyöngeségnek
az állatszeretetet,
gúnyoljanak ezért – te sétálj csak nyugodtan a kutyáddal.
Jó társaságban maradsz, s Isten is tudja ezt.”

Továbbgondolt bölcsességek Márai Sándor kutyás gondolatait követve.

Halálosan beteg édesapámat kikönyörögtük egy hétvé-
gére a kórházból. Akkor már egyik szemére sem látott,
és agyának az emlékezésért felelős része már régen
nem működött.

Minket nem, de a kutyáját megismerte. Állni, menni
már nem tudott, de nem is kellett, mert hűséges barát-
ja óvatosan, ahogy a nagyon gyenge betegekkel szokás
bánni, hozzá simult, és csókol-
ta, ahol érte. Édesapám arca
barázdáin a boldogság könnyei
ragyogtak, keze pedig megállás
nélkül simogatott, emlékezett
és búcsúzott. Sírtunk mind. Ak-
kor találkoztak utoljára.

Édesanyám két évvel élte túl
párját. Apukámnak hosszadal-
mas, sok szenvedéssel járó ke-
resztút jutott, de Anyácskámat
meghallgatta az Úr, akitől csak
annyit kért, ne szoruljon ápolás-
ra, ne legyen terhére senkinek.

Egy szépséges családi ki-
rándulást követő ötödik napon,

mint akit elloptak, úgy tűnt el ebből a sáros világból, itt
hagyva minket, az örökre árvákat.

Múlnak az évek, és ma is pontosan úgy fáj, mint ak-
kor régen, azon a Mindszentek előtti napon. Hetekig, de
inkább hónapokig sírva ébredtem. Tettem a dolgomat,
mert kellett, de mosolyt és törődést osztani nem maradt
erőm.

Így azt sem vettem észre, hogy
a kutyánk egyre hallgatagabb és
egyre lassúbb lett.

Köztudott, hogy a bánat, a gyász
megbetegít bennünket, embereket.
De azt talán kevesen tudják, hogy
pontosan így hat az állatokra is.

Az orvos szomorúan tudatta
velünk, hogy öreg barátunk rákos
daganata műthetetlen, ő maga pe-
dig gyógyíthatatlan. Cézárunk övéi
után halt, mert nélkülük nem tudott,
nem akart élni.

Sági Erzsébet

Fotó: Szabó Borka

Körmendi János: Utazás a magyar „szürkeállomány” körül

Csak nálunk!
Minket ért a megtiszteltetés, hogy
elsőként közölhetünk
Körmendi János
utolsó, most megjelent
novelláskötetéből!

[Részlet a szerző *Utolsó figyelmeztetés* című könyvéből]

Nobel-díjat érdemelne az a rendkívüli férfiú, aki meg tudná magyarázni, hogy Nobel-díjas kiválóságaink miért kizárólag külföldi munkásságuk eredményeképpen jutottak e nevezetes kitüntetéshez.

(A színen egy komputert látunk, nyomógombokkal és villogó fényekkel. Rozzant tudós belép a színre. Meghajol, torkot köszörül, és belekezd előadásába:)

– Tisztelt hallgatóság!

Előadásom témája: mi a titka a magyar tudósok külföldi sikereinek, és hazai sikertelenségének?

Számtalan tudós elmét foglalkoztatott a rejtély, de kérdésünkre választ csak most kaptunk, amikor sikerült kifejleszteni ezt a hipermodern számítógépet, amely a megfelelő adatok betáplálása után, igen bonyolult valószínűség-számítási eljárással kimutatja az illető tudósok sorsának esetleges alakulását.

A komputerbe táplált kérdés akként fogalmazódott meg:

– Mi történt volna némelyik magyar lángelmével, ha képességeit itthon próbálja kamatoztatni?

A gép a következő tájékoztatósi pontokra kért választ:

- 1.) Hol fekszik az ország?
- 2.) Mely országok veszik körül?
- 3.) Az ország történelme:
 - a) Mikor és milyen háborúban vett részt?
 - b) Megnyert háborúk?
 - c) Elveszített háborúk?
 - d) Forradalmak, szabadságharcok sikere, ill. bukása?
- 4.) A lakosság anyagi helyzete, hangulata, jövőképe?

A válaszokat legjobb tudásunk és lelkiismeretünk szerint korábban megadtuk, a gép készen áll. Most bepötyögtetjük Dr. Szent-Györgyi Albert nevét, születési adatait. *(Bepötyögteti.)* És most lássuk a gép választát! *(Megnyom egy gombot a gépen. Fények villannak, a komputer bűg, sistereg, és monoton ufó-hangon megszólal:)*

...Dr. Szent-Györgyi Albert rájött, hogy a zöldpaprika rengeteg C-vitamint tartalmaz, tehát fogyasztása igen egészséges és felettebb tanácsos. Felfedezését közzétette, amely nagy riadalmat keltett a szegedi paprika-kikészítők, malmosok és exportálók körében. „Mi lesz velünk – mondták –, ha a paprikát még zöld állapotában megeszik?!” Rá akarták bírni Szent-Györgyit, hogy a vadgesztenyét jelölje meg, mint a C-vitamin legjobb forrását. A jámbor tudós, hiányozván belőle az üzleti szellem, a kérést elutasította. Ekkor kezdődött a szeme körül az a rágás, ami később teljes végtagreszketegségben tört ki. Az újságokban karikatúra jelent meg róla, amint eszelősen rágszál egy paprikacsutkát. A hazai tudományos világban kinevezték, katedrájától megfosztották. Bánatában az alkoholban talált vigaszra, végül teljesen lezuñlott. Öreg szegediek mesélték, hogy néhanapján a piac körül látták őgyelegni, ahol a paprikastandoknál zavaros tekintettel agitálta az embereket a paprikaevésre. A nép humora elnevezte „Paprikás Bercinek”. Korhadó fakeresztje egy ideig az Alsóvárosi ún. „Deszkás” temetőben állt, amelyre egy alkalmi humorista a következő feliratot véste:

*„Itt nyugszik Paprikás Berci.
Lelke immár a Paradicsomban van.
Lecsó lett belőle.”*

A következő tudósunk: Dr. Teller Ede. Mit mond a komputer?

...Teller Ede munkásságát némi titokzatosság fedi. Kutatási eredményei a katonai hatóságok érdeklődésének középpontjába kerültek. A külföld is élénken érdeklődött munkássága iránt, fényes ajánlatokkal kecsegtették, de a hatóságok megakadályozták külföldre távozását. Bánatában hazafiúi lelkesedéssel, itthon folytatta munkáját. Amikor megtudta, hogy találmányát munkatársa, egy magas rangú katonai személy külföldre csempészte, és a maga nevében millióért értékesítette, rövid időre idegstanatóriumba került, s az ottani kezelés folytán egyik lába megrövidült. Teller Edét állásából eltávolították, és megtiltották kísérleteinek továbbfolytatását. Nagy nyomorában mint karácsonyi csillagszóró gyártó és szilveszteri petárdakészítő tengette életét, amelynek pince-műhelyében egy égve felejtett Bunsen-égő okozta robbanás vetett szomorú véget.

Betápláljuk Harsányi János, legfrissebb Nobel-díjasunk adatait, mit mutat ki a gép valószínűség-számítási programja:

...Harsányi János, e szegény sorsú, de igen tehetséges fiatalember Közgazdasági Egyetemi tanulmányai után állást nem kapván, nagyon elkeseredett. Ambíciója elapadt, és csak egyetlen szenvedélyének, a kártyának élt. Zseniális kombinációs készsége és lélektani ismeretei révén többnyire nyert a játékon. De a kártyacimborák belevitték az alkoholizálásba, s ettől kezdve pályafutása nyílegyenesen ívelt lefelé.

Zavaros vízióiban megjelentek a nagy külhoni egyetemek műhelyei, de édességes álmait borba és kártyába fojtotta.

Néhanapján mostanság is látható, amint az egyik Almássy téri padon huszonegyezik borszagú, alvilági partnereivel.

Zátonyos életútjának ismerői fejcsóválva mondogatják:

– Istenem, ha időben kimegy külföldre, talán még Nobel-díjas is lehetett volna belőle...

Oláh György 1994-ben kapott Nobel-díjat a szénhidrogének és a benzinkinyerés területén végzett kutatásaiért. De mit kapott volna, ha itthon marad? Tápláljuk adatait a valószínűség-számító komputerbe. Máris jön a válasz:

...Oláh György, e lecsúszott, állás nélküli vegyész, érdeklődési körénél maradván, benzinkútkezelői állást vállalt Alsódabason. A pénzszerzési vágy őt is elragadta, tudását és leleményességét az olajszökítésben hasznosította. Ő az olajmaffiában a „kis halak” közé számítván, remélhető, hogy csekély börtönbüntetéssel megússza.

Gábor Dénes a lézertechnika továbbfejlesztése révén felfedezte a hologramot. Nyugaton. Kérdezzük meg gépünket Gábor Dénes esetleges itthoni sorsáról!

...Ne akarjuk feltalálni azt, ami már fel van találva!...

Gábor Dénes kispesti fényképész műtermét bezárták. A kitűnően indult vállalkozás hamarosan csődbe jutott, mivel Gábor homályos, életlen, egymásra kopírozott képeit a megrendelők nem vették át. A feltalálási rögeszmében szenvedő fotográfus végül teljesen eladósodott. A hitelezők és károsultak az árverésből befolyt összegből részbeni kártalanítást nyertek.

Neumann János lángeszű matematikusunk érdemei a számítógép felfedezése terén hervadhatatlanok. Lássuk, mit mond komputerünk az ő elképzelt magyarországi sorsáról:

...Neumann János izr. vallású munkaszolgálatost legutóbb 1943 őszén, a bor-brestovaçkai rézbányában látták mint csillést. Később aknaszedésre osztották be. További sorsa ismeretlen.

Igen tisztelt hallgatóim!

Talán elegendő számban demonstráltuk hipermodern készülékünk teljesítőképességét a valószínűség számítás területén.

Levonandó tanulságképpen három fontos tényre hívjuk fel becses figyelmüket:

- 1.) Minden itt élő honfitársunkban tisztelni kell a potenciális Nobel-díjas világnagyságot.
- 2.) Gyenge felkészültségű, ingatag jellemű politikusainkat és kétbalkezes gazdasági vezetőinket ki kellene küldeni az országból.

Hátha lenne belőlük valami...

- 3.) Az ország zavartalan működése és nyugalma érdekében ilyen szemérmetlen gépet nem szabad kifejleszteni, előállítani és alkalmazni.

Előadásomat, kérem, tekintsek el nem hangzott-nak!...

Grafika: Szeifert Natália

Kártyások a tűzhányón

Az Egyesült Földrészek minisztertanácsa hét-főn úgy döntött, hogy a szokásos csütörtöki szövetséges plenáris ülést ezúttal Kváziában tartja meg. Tekintettel a nehéz gazdasági helyzetre, költségkímélő, mi több, kifejezetten olcsó és tökéletesen biztonságos, ugyanakkor magas méltóságukhoz is illő megoldást kerestek.

Hosszas és alapos fejtörés után a miniszter urak találtak is Kváziában egy olyan helyet, amelynek biztosítása és megközelítése – legjobb tudomásuk szerint – semmilyen különleges intézkedést nem kívánt, tehát nem kellett sem külön vasúti szárnyvonalat, sem metróalagutat, sem autópályát viadukttal vagy a nélkül építeni.

A kiszemelt helyszínre, Kvázia öreg, kialvóban levő, már csak lomhán pipálgató, éppen ezért megbízhatónak tekintett tűzhányójára csak a legerősebb, legmasszívabb harci helikopterekkel lehetett feljutni, és ott leszállni. Mivel azonban Kvázia az egymást követő haderőreformok következtében már vasárnap este is csak egy katonai zenekar fölött rendelkezett, Hodu Utu vezérezredes és Reameneh vezérkari főnök együttes javaslatára úgy döntött a háromszáz fős tábornoki kar, hogy be kell szerezni a kellő számú helikoptert. – De ha már lúd, legyen kövér!

– gondolták a spórolós urak, béreljenek mindjárt néhány vadászgépet is a méltó kíséret és fedezet céljából a jeles alkalomra.

A vulkán hétfőn reggel váratlanul mégis kitört, meglepetést és egy kevés riadalmat okozva néhány órára. Aztán lecsillapodott, ezért a döntést a minisztertanács nem változtatta meg, bár az államfő, Otto von Donnerwetter levélben óvást emelt. Egyben megígérte, hogy majd meglátogatja a tanácskozást.

– Lefogadom akármibe, nem jön el – jegyezte meg Charles de Dömping miniszterelnök.

A kitűzött napig gyorsan telt–múlt az idő, a minisztertanács éjt-nappallá téve lázasan munkálkodott az Egyesült Földrészek és Kvázia javáért, nemkülönben a plenáris ülés sikeréért. És lám, gyönyörű, fényes napkeltevel virradt fel a csütörtöki nap.

A miniszterek és szövetséges vendégei behajóztak a helikopterekbe, megperdültek a rotorok, és a gépek a pompázatos vadászkísérettel felröppentek a négyezer méter magasan levő kráter alá. Az urak kiszálltak, szép komótosan leterítették a magukkal hozott plédeket a még langyos tufára. Meghányták-vetették az ügyes bajos dolgokat, terveket kovácsoltak, majd döntéseket hoztak volna, de a tanácskozás a süketek párbeszédévé alakult. Szerencsére magukkal hozták a magyar nyelvzsenit, dr. Délib Ábelt, aki azonnal jeltolmácsolás-

sal próbálkozott. Csak abban az egyben sikerült a tárgyaló feleknek egyezsége jutniuk, hogy enni kéne már végre valamit.

Éppen deket harangoztak valahol. Leültek hát az ebédhez. Kirakták a tarisznyából az elemózsiát: paprikás szalonnát, vöröshagymát és kenyeret, egy-egy kis palack ásványvizet. Hja, az a fránya gazdasági válság!

Ebéd után megpihentek egy szusszanásnyira. Kényelmesen elnyújtóztak, szundítottak egyet.

– Fiúk – szólalt meg egyszer csak Szamárpady, a művelődésügyi miniszter, és elkezdte a kétszintű érettségi előnyeit taglalni.

Többen oldalba bökték, hogy „Hékás, hagyd már abba, nem tanévnyitón vagy!” – Jó, akkor műveljünk valami értelmesebbet! – javasolta egy pakli kártyát bontogatva.

– Hurrá, éljen! – kiáltotta el magát Schweinskopf pénzügyminiszter, amikor meglátta a kártyacsomagot. – Póker?

– Csak azt ne! – tiltakozott dr. Justse igazságügyi miniszter. – Én azt nem tudok játszani.

Charles de Dömping miniszterelnök nyugalomra intette őket:

– Uraim, kérem, csak semmi ötletbörze kártyaügyben! Üljünk le szépen körbe, és snapszerozzunk!

– Ultizzunk! – mondta Fur Kálmán miniszterelnök-helyettes.

– Snapszerozzunk! – kontrázott Ch. de Dömping.

– Bridzsezünk, és kész! Éljen a demokrácia, de ne sokáig! – vihogott Gengszt Ernő általános tanácsnok.

Otto von Donnerwetter államfő villámlo szemekkel nézett rá, majd feldobott egy tízglobeós érmét:

– Fej vagy írás? Ha fej, akkor snapszer, oké, uraim? Fej lett.

– Rendben, de kizárólag pénzben játsszunk! – mondta Robin Offshore gazdasági miniszter.

Dr. Justse megint aggodalmaskodott:

– És ha nyerek, hogyan adózok?

– Majd később döntünk erről is – nyugtatta meg Dzsolidsóker Arnold és Dzsókerdzsoli Emőd, a két egymást és bárkit, bármikor és bármiben helyettesítő államtitkár dr. Justsét.

Így minden akadály elhárulván a kártyaparti elől, Tréfigethy külügyminiszter bekeverte a lapokat. Dr. Li-Csi of Greenwood, La Mofetta-i nagykövet emelt. Koscher nép-jóléti- és településfejlesztési miniszter osztott, legalább most az egyszer. Különben Egyesült Földrészek-szinten sem nem osztott, sem nem szorzott.

Verték a blattot javában, amikor rájuk köszönt valaki. Ez a jövevény nem volt más, Berci, egy helyi lakos, aki aznap korán reggel tévét nézett. A hírekben bemondták, hogy csütörtökön a kráter alatt is lehet halat fogni. Elsőre nem akart hinni a fülének, de amikor a többi százharmincegy csatorna is ugyanezt állította, máris kapta a horgászbót, és felsétált a tűzhányó kalapformájú oldalán egy, csak általa ismert kényelmes úton. De csalódnia kellett. A hétfői lávaömlésből megszilárdult andezittufán kívül csak az említett urakat találta ott. Igaz, ők annyiban hasonlítottak a halakra, hogy amikor köszönt nekik, némák maradtak.

Berci megállt egy pillanatra az urak mellett, sőt hátulról bele is pillantott Charles de Dömping, Hodu Utu és Schweinskopf lapjaiba.

– „Hamiskártyások! A fene a jódolgotokat!” – gondolta Berci. Finoman kiköpött, aztán fejcsóválva tovább ballagott.

A halk sercintésre felkapta a fejét Vittorio Slendriani környezetesztétikai miniszter. Hans Randalir belügyminiszter is felnézett:

– Már azt hittem, Fertőhegyi közegészségügyi miniszter jött utánunk – jegyezte meg a távolodó után. A miniszterelnökhöz fordulva így szólt:

– Emlékszel, Charli, mit mondtál? Mit teszel, ha Fertőhegyi mégsem jön el?

– Természetesen emlékszem – mondta a miniszterelnök. – Ismertek, én mindig megtartom az ígéreteimet.

Ezzel levette a kalapját, beleharapott, rágcsálta, végül megette az egészet.

Az urak, akik addig szorongva figyelték Charles de Dömping állkapcsainak mozgását és száraz nyeldek-lését, megkönnyebbülten felsóhajtottak. Megtapsolták a produkciót, felszabadultan nevettek, és egymás után elismerően hátra veregették, ünnepelték a miniszterelnököt:

– Brávó, Charli! Mindig tudtuk, hogy benned nem csalódunk. Igyál rá egy kortyot, és folytassuk a partit!

Berci már több száz méterre eltávolodott, az ünnep-lés zaja fokozatosan elcsitult mögötte. Végül már csak a természet hangjai és neszei voltak a kísérei.

Amikor lefelé tartva késő délután már a tűzhányó derekánál járt, különös hang ütötte meg a fülét. Mintha a gyomra korogna. – „Reggel óta nem ettem!” – jutott eszébe. A korgás ismétlődött, de most furcsábban és erősebben. Berci erősen fűlelt. – „Nem, ez nem én vagyok, a hegy gyomra morog!” – döbbsent rá.

Megállt, visszanézett. A kráterből füst szállt fel.

– Jó lesz sietni, urak, hé! – ordította felfelé, tölcseért formálva a kezéből.

Vissza is ment egy darabon, megint kiáltott. A kártyacsatázók rá sem hederítettek.

A kráter felől robajlás hallatszott.

Berci nem várt tovább, lépteit szaporázva elindult lefelé.

– Hát, ha mindenáron fenn akarjátok végezni, ti tudjátok. Én szoltam.

Leért a tűzhányó lábához, befordult a hazafelé vezető útra, amikor szembe találkozott valakivel. A jóságos, agg II. Negyvenszáz Ultimó király volt az, Berci rögtön megismerte.

– Adj' Isten, felség! – köszöntötte kalaplevéve.

– Neked is, fiam. De ki vagy te? Hogyhogy eddig még sosem láttalak, pedig ismerem alattvalóimat.

Berci zavartan gyűrögette a kalapját.

– Ne félj! Nos, mi a foglalkozásod?

– Képkeregető volnék, uram, de már nem dolgozom.

– Hogy lehet az?

– Mert se kép, se keret.

– Hm! És hogy hívnak, édes fiam? Mi a neved?

– A becsületes nevem, nem szégyellem, Nép, felség. Nép Bertalan.

– Na, brávó, csakhogy végre összetalálkoztunk! Tudod, mit? Kísérj el egy darabon! Beszélgethetnénk a jövőről.

– Szívesen, felség. Hátha ketten még visszük valamire...

Utolsó kívánság

Milyen kellemes is volt az esti szellő, amint az ablakon betáncolt, meglibbentette a függőnyt, és egyenesen az arcomra nyomta hűsítő csókját. Letörten hevertem az ágyon, és a plafont bámultam. Csak a nyitott ablak és a friss levegő miatt nem borultam a párnára, és kezdtem keservesen zokogni. Mintha gyenge nyugtatót sodort volna be a szobába a tavaszi lég.

Már egy ideje csak gubbasztottam a szobámban. Halkan szólt a rádió, hogy elvonja a figyelmem a korábbi napok emlékére. Nem sikerült, mert „Szerelmesek hétvégéje” volt, és csupa ocsmány szerelmes dalt játszottak, ami csak fokozta bennem a fájdalmat és az érzést, hogy elárultak. Így utólag visszagondolva már csak nevetni tudok az ostobaságomon, de abban a pár napban, míg nem dorkoltam a lényegre, igyekeztem minden létező módon tisztítani magam. Dühvel, önsajnálatlaltal és utálattal.

Az egész nap lassan, unalmasan múlt. Többször ránéztem az órára, és mindannyiszor meglepődtem, mert sosem annyit mutatott, amennyire én számítottam. Végül elnyomott a bágyadt nap semmittevésén zsírosra húzott fáradtság, és elaludtam.

Mondhatom, hogy az addigi legbizarrabb álmom pergett le csukott szemeim előtt.

Visszaugrottam abba az utált ligetbe, a forró nyári délutánba, mikor a színes virágok közt sétálva lassan elvesztettem az addig oly keservesen felépített hitemet abban, hogy megmenthetem a boldogságnak hitt hazugságot.

Egymás mellett lépdeltünk, ugyanazzal a monoton tempóval, amivel az elmúlt napok is elcammogtak előttem. Valamiért minden csendes volt. Némáságba burkolódzott a világ, de nem bántam, egyszer is elég volt végighallgatni, mégis furcsa volt. A legfurcsább talán a nő volt, aki követett. Alig kétlépésnyire lemaradva haladt a nyomomban. Mosolygott. Többször is hátra akartam fordulni, hogy rászóljak. Nem az zavart, hogy követ minket, hanem az, hogy mosolyog, miközben engem elevenen égetnek el az elmúlt szerelem fekete oltárára kötözve. Éreztem, hogy nem ellenem irányul jókedve, mégis zavart. Ne legyen neki jó kedve, amikor én épp haldoklom!

Hosszú barna haja talán hátközépig érhetett, legalábbis én úgy gondoltam abból, ahogy láttam lobogni egy-egy erősebb fuvallat hátán. Csillogó szemeit egyenesen rám szegezte, és arcán ott ragyogott az az idegesítő mosoly.

Leültünk egy padra, és ő mögém állt. A lány, akiért addig éltem, felém fordult, és könnyes szemekkel előadta mondanivalóját, de valamiért nem tudtam már rá figyelni. Apró neszek kezdték megtölteni a tudatom, majd hirtelen, mint egy robbanás, megrázkódott minden, és egy másik világba estem át.

Zavartan néztem körbe, majd fékcsikorgás ütötte meg fülemet, és a mellettem ülő lány képe apró szilánkokra tört, amit egy hirtelen ott termő erős fuvallat azonnal

messze repített. Hangos csattanás után ismét döbrent csend ülte meg a kis ligetet.

Felálltam, és a hang irányába néztem. Minden csupa vörös volt, a házak, a fák, az út, és egy kisfiú feküdt az út közepén. Mellette egy tűzpiros BMW állt, járó motorral, néhány karcolással és egy kis horpadással a motorház-tetőn. A sofőr kiszállt, és egy nagyot rúgott a földön fekvő fiúba, visszaült a kocsijába és tovább hajtott. Ismerős volt, de nem ismertem fel.

Aztán a kisfiú megmozdult, visszatekerte kifacsarodott végtagjait természetes állásukba, leporolta magát, és leült a járda szélére. Szípigva törölgette piszkos kezével félig lenyúzott arcát.

Hátrafordultam, és a nő megint mögöttem volt, mosolygott, és a keze vállamon pihent. Eddig észre sem vettem, csak akkor, ahogy hátranéztem, és ahogy megláttam, megéreztem a melegséget, ami belőle áradt. Mindenek felett álló, feltétel nélküli szeretetbe burkolt. Értetlenül néztem rá.

– Válassz! – mondta szinte szerelmesen bűgő hangon.

Visszafordultam, és megint az a jelenet játszódott le az utcán, amikor a sofőr kiszáll, belerúg a gyermekbe, majd – mint aki jól végezte dolgát – visszaül drága sportkocsijába, és továbbhajt. A kisfiú felkel, és pityeregve leül a járda szélére. Majd megfagyott a pillanat, megremegett a levegő és újakezdődött a jelenet. Újra és újra.

– Válassz! – mondta ismét a mögöttem álló nő, ugyanazon a kedves hangon, mint korábban is.

– Mit válasszak? – fakadtam ki, de haragos pillantásaim lepattantak róla. Lesütött szemekkel meredtem a lábam előtt rohangáló hangyákra.

– Hogy melyik szerepet akarod játszani a hátralévő rövid időben?

– Szerepet? – kérdeztem vissza, minden indulatom elszállt már, ismét a zavarodottság gyűrt le.

– A kisfiú maradsz, aki leül és pityereg, vagy a sofőr leszel, aki már kellően kisírta magát, és kellő gyűlölettel él együtt, amivel gondolkodás nélkül gázol át mindenkin csak azért, hogy másnak is fájjon?

– Egyik sem! – válaszoltam.

– Pedig az út, amin haladsz, ebbe a két irányba vihet.

Aztán felébredtem, és ő ott állt az ágyam mellett. Szélesre tárt szárnyakkal.

– Meg akartál halni. Mi az utolsó kívánságod? – kérdezte kedvesen.

– Te volnál a halál angyala? Ijesztőbbnek képzeltelek – mondtam.

– Jól gondold meg – szólt. – Holnap ilyenkor eljövök, és adj választ.

Egyet pislantottam, és már nem volt ott. Azt hittem, hogy csak álmodtam.

Felkeltem, kimentem egy pohár vízért, és amikor visszaértem, észrevettem egy fehér tollat az ágyam mellett. Felvettem, és forgatni, nézegetni kezdtem. Egyedi volt, nem láttam még hozzá hasonlót. Ahogy a hold fényében

> forgattam, kissé mindig más színben pompázott, mintha csak egy páva tolla lett volna.

A következő nap is unalmasan telt, az ágyamon feküdtem. Még enni sem mentem le. A nagy tűzgolyó még szinte fel sem kelt teljesen, és amikor megint arra néztem, már nagyot ásítva el is tűnt a horizonton. Egy röpk pillanatban úszott át előttem az egész, sajnálkozással és fekvéssel töltött, pocsékba ment nap.

Mikor besötétedett, eszembe jutott az előző napi álomom, és gondolkodni kezdtem. Szédítő sebességgel pörögtek a képek, megmagyarázhatatlan módon az álom minden apró részletére emlékeztem, pedig nem szoktam. Párnám alatt megtaláltam a tollat is. És félni kezdtem.

A hangok a szobában hirtelen sokkal hangosabbnak tunk. Ahogy az óra mutatója a másodpercek közt ugrott, olyan érzésem volt, mintha valaki egy óriási dobort vert volna az ablakom alatt. A nap eltűnt, és az idő, ami eddig egy cseppet sem érdekelt, hirtelen óriási jelentőséget kapott.

– De én nem akarok... – nem tudtam tovább mondani, mert mutatóujjával gyengéden lezárta a szám, és tőlem már csak annyi telt, hogy egy könnycseppet engedjek végigcsorogni az arcomon. Kérdőn nézett rám, de az ujjá még a számon volt. Gyönyörű szemei még az alkonyban is csillogtak, amiről persze megint eszembe jutottak a fájó emlékek.

– Látod? – kérdezte. – Megint.

Szólni akartam, de akkor erősebben nyomta az ujját a számra.

– Rosszul hiszed. Az csak kifogás. A fájó emlék, amihez ragaszkodsz, ugyanúgy a vesztet hordozza. A sajnálat, a düh, a fájdalom szülte keserűség olyan, mint a lassan ölő mérge. Nem is figyelsz fel rá, amikor pedig a vég kopogtat az ajtódon, már nincs menekvés. Élhetsz tovább így is, de annak nincs értelme. Neked sem jó, és másnak sem.

Aztán csak nézett, és hosszú ideig nem szólt semmit.

Nagy levegőt vettem, és megfogtam a kezét, lassan elhúztam a számtól.

– Élni szeretnék – mondtam.

– Miért? – kérdezte olyan hangon, ahogy a gyermekek szoktak, ha nem értenek valamit. – Csak azért, mert most hirtelen elvesztesz valamit, ami eddig semmit sem ért, nem kell nyomban ragaszkodni hozzá. Lehet, hogy jobb lesz neked. Erre nem gondoltál?

– Lehet. De akkor is élni szeretnék.

– Akkor bizonyítsd – vágta rá szinte azonnal.

– Hogyan?

– Figyelni fogunk.

– Kik?

– Mindenki. A fűvek, a fák, a levegő, amit beszívsz, az egész világ téged figyel. Ha megint eljövök, akkor az azt jelenti, hogy nem győztél meg. Akkor meghalsz. Menthetetlenül. Feladatod van, de más is elvégezheti. Ne pazarold az időnket.

Szinte ki sem mondta, és eltűnt. Azóta nem láttam, remélem, hosszú ideig nem is fogom még.

Érdekes, hogy az életet csak akkor kezdjük értékelni, ha el akarják venni. A szem pedig csak akkor nyílik fel, ha megpróbálják kiszűni az eltemetett igazságokkal.

Azóta azon töprengem, ki lehetett az a gyönyörű nő szárnyakkal? Eddig nem hittem semmiben, főleg nem egy szakállas öregben, aki valahonnan messziről figyel az udvartartásban, mégsem tudok más magyarázatot adni a történetekre, csak azt, hogy valaki, aki szeret és vigyáz rám, felrázott álomból. Vagy csak az elmém tréfája lett volna, hogy kibillentsen a mocsárból, ami elevenen nyelt volna el anélkül, hogy észrevettem volna a sajnálkozás közben?

Talán tényleg létezik a végzet? Mindenki hordozza azt a bizonyos keresztet? Egyre inkább hajlok arra, hogy elhiggyem. De akkor ki vagyok én, mi vagyok én? Miért vagyok itt? Túl egyszerű lenne azt gondolni, hogy minden egy nagy terv része, és én egy apró részlet vagyok a mindenségéből, ami magát tanítja és formálja.

Egy most már biztos: kiderítem!

Már megint nem jutottam ülőhelyhez a buszon, pedig időben

elindultam a munkahelyemről, hogy még az első transzportok valamelyikébe beleférjek, s ülve utazhassak. Nem volt szerencsém, így felszállás után csak ácsorogtam, csomagokkal a kezemben, kilengtem és visszanyertem az egyensúlyomat, a buszsofőr szeszélyéből hirtelen nekilöduló, majd ugyanolyan váratlanul megtorpanó jármű változékony halmazállapotúnak tűnő utasterében.

Jobb híján, nézegettem. Na persze nem kifelé az ablakon, hiszen a tájat, mint a saját tenyeremet ismerem, a megállókat betéve tudom. Utastársaimat szemlélgettem, próbáltam kitalálni a korukat, foglalkozásukat, útjuk célját. Az arcokat fürkésző szemem egy előttem ülő, feltűnően kövér, fiatal nőn állapodott meg. Mit tagadjuk, a nő nem csak kövér, csúnya is volt. Nagyon csúnya. Az, hogy kövérsége ellenére testhez álló, szűk farmert viselt, eléggé visszatetszőnek tűnt, mivel a hasán dupla úszógumivá formázódott a világoskék vászon. A nadrághoz laza, de a karjain szintén passzos, rövid ujjú felsőt viselt. Kibuggyantak belőle vaskos, dorong formájú felkarjai, és az oszlopos végtag így folytatódott a továbbiakban is, egészen a virsluijjakig bezárólag. De ez még hagyján.

A testsúlyán ugyanis az ember nem mindig tud akaratlagosan változtatni, beleszól abba az is, mit kapott örököül az elődöktől. Bizonyára szívesebben lett volna ő is húsz kilóval könnyebb. A nőnek nem csak a teste, a feje is nagy, kövér volt, nyakát a toka uralta, vastag száján erős festéket, szemén divatos, szögletes, feketekeretes szemüveget viselt. Fülében hatalmas giccses függők, haja szélfúttára vágva – és jajvörösre festve. Hát, mit tagadjuk, csúnya volt. Csúnysága valahogy elrettentett, egyben ellenszenvet váltott ki belőlem. Arcán – vagy bebeszéltem magamnak, vagy valóban láttam – némi dölyföt, a következő kísérszöveg: ilyen vagyok, mert nekem így esik jól!

A csúnya nő

Talán előbbi rándozásom volt az oka, de amikor a hirtelen megtorpanó forgalom

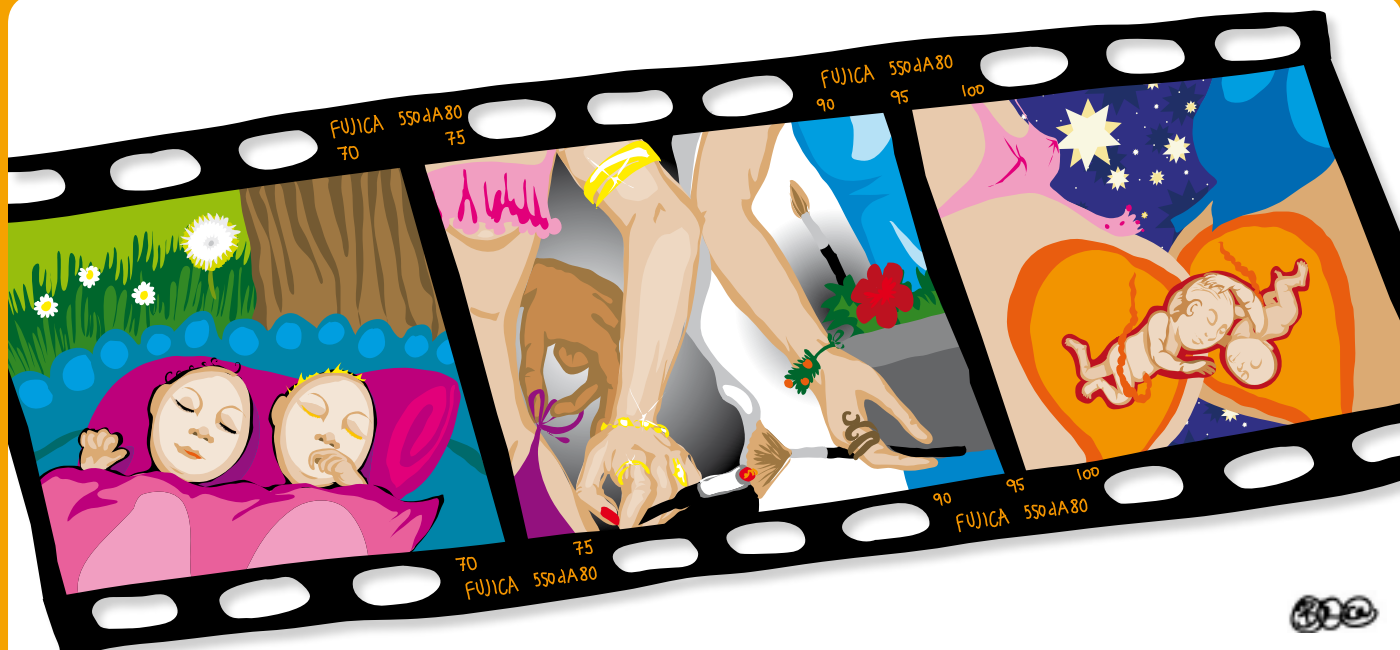
miatt sofőrünk minden eddiginél erőteljesebben befékezett, elestem. Szó szerint padlót fogtam. Szatyrom füle a lendületből leszakadt, és minden szanaszét gurult belőle. Amikor térdre zuhantam, a tenyeremet is jól odavágtam a padlóhoz, épp egy vaslemez szegélyéhez. Az utasok magukat rendezgetve, odébb húzódtak, hogy még kényelmesebben elterülhessek a padlón. Ekkor a kövér, fiatal nő felugrott. Kezét nyújtotta, hogy felsegítsen. Leültetett a saját helyére. Vérző tenyerem láttán tiszta papírzsebkendőt vett elő, és ideadta. Megkérdezte, nem vagyok-e rosszul, nem szédülök-e, és biztatott, nyugodtan kortyoljak – előttem felbontott – ásványvízéből. Neki is helyet adtak közelben ácsorgó utastársaink, hadd szedegesse nyugodtan szétszóródott holmimat. Miután minden megkerült, szatyrából kivette a könyvét és az esernyőt, egyiket a táskájába, másikat a hóna alá fogta, a kiürített műanyagszatyrot pedig átnyújtotta nekem. Ebbe tessék beletenni a szakadt táskát, ezzel legalább meg lehet fogni. Látva serény gondoskodását, valaki megkérdezte: a lánya? Nem, mondtam, nem a lányom, de lehetne.

Magamban pedig azt gondoltam: ez a fiatal nő nem is csúnya. Sőt, már majdnem szép...

Fotó: Szabó Borka

Mester Györgyi

Rubintok ragyognak az ágakon, zamatos, pufók rubintok.

Mindenki utánuk áhítozik, még a napsugarak is.

Sőt, az álmos nyári szél is.

Sokan vannak, rengetegen.

Minden levél mögé elbújt legalább hat.

S az elnehezülő lomb alatt két baba szuszog.

Kockás pléden, egymással szemben.

Egymás tükörképei.

Kócos, hollófekete haj, pisze orr, nyugodt, és kissé idegen szépségű arc.

Az apjukra ütöttek.

Snitt. Következő kép.

Fénylő tengerpart, homok, napsütés.

A szél úgy üvölt, akár egy megvadult óriás.

Minden arany, minden zafír.

S a tenger unottan nyújtózkodik.

Ahol a hullámok a sziklák közé ki-kicsapnak, két lány üldögel.

Az egyik divatos, szőke frizurával.

Pimasz, sokat mutató fürdőruhában.

Napozik.

S közben verseket és monológokat magol.

Érzéki tekintete mézként vonzza a férfiakat.

A másik lány fejkendőben, szoknyában.

Vázlatfüzetébe rajzolgat, nem érdeklik a versek.

Vonalakat húz, sötétít, radiroz.

Angyali arca, dús ajkai, sötétkék szemei és boszorkány-szemöldöke nem vonz senkit se.

Nem olyan ragyogó szépség, mint a szőke lány.

De amikor az emberek hazaérnek a partról, késő éjszaka, ágyukban fekvő, már mindenki csak az ő halk mosolyára, és kendője alól kikandikáló fekete fürtjeire emlékszik...

Cseperegni kezd az eső.

A szőke lány összeszedi füzetét, és bemenekül a házba.

A kendős marad.

Kisfilm

Egyre erősebb a vihar, tépdesi a bokrokat, száguldozik a homok felett, villámokat szór a tengerbe.

S ő hagyja, hogy szétázzanak a rajzai.

Snitt.

Rövid kis jelenetek: a szőke szépség színpadon áll, körülötte reflektorok, fény, fény, sötét – közeli a deszkák fölött szálló porról.

Aztán közeli egy ecsetről. Barna vonalakat húz, majd kékeket.

Újabb színpad, szerelmes, vagy épp gyűlölködő tekintetekkel. Álarcok, majom, elefánt, kutya, tigris...

Agyagon végigsimító ujjak, átalakulás, formálódik, aztán kiegészíti, hogy örökre fennmaradjon.

Díjak, plakátok, közönség, néha mosolygó, néha kárörvendő arcok, rosszindulatú szemek, pletykák, üres ágyak...

Koszorú műterem, zsúfoltság, két kéz, egymást fogva festenek...

Rövid boldogsággal telekürtölt bulvárlapok...

Szoborban megénekelte csöndes szakítás. Snitt.

Lila és ezüst városi fények, mindenütt beton, mindenütt zabolátlan gyorsaság.

Az egyik parkolóból autó indul.

Hosszú utat tesz meg, míg a csendbe ér, s utasát, egy pici lánykát leteszi új otthona előtt.

Ahol egy fejkendő, fekete hajú nő félve nyit ajtót.

Snitt.

Sötétzöld, fénytelen fenyőerdő.

Két szaladgáló lánnyal.

Fogócskáznak.

A fiatalabbik vörös hajú, kék szemű, kövérkés.

Az idősebb barna szemű, mocsárfekete hajú.

Az egyik ír tündér.

A másik görög boszorka.

Nagynénjük, a kendős, ősz hajú asszony elégedetten szemléli őket.

Egy csöppet sem hasonlítanak.

Vége.

Grafika: Szabó Borka

Ternák Tünde

Szürkésen ragyogó beton,
és irodák üvegtestén arany-
lő felhők. Halkan csepegő
eső, amit ásítva elnyel a
kőd. Az ablakon túl hajnalo-
dik. A király zúgó fejfel kel
fel egy idegen bőrfotelből.
Gondolkozni próbál, emlé-
kei túl kuszák. Aztán kávé-
ért kiált az üres lakásban.
Nem hallja senki. Az ablak-
hoz sétál, nekitámaszkodik.
A felhőkarcolók csillogását
figyeli, és mosolyog.

– Anyu! Anyu! Kérem az uzson-
nás dobozom! – kiabálja egy kis
akarnok.

– Azonnal kapod – s a hófehér
bőrű, izmos asszonykéz kinyújtja
a kocsiból a dobozt.

Lánya diadalittasan elszalad
vele. Aztán hirtelen, akár a for-

Az eső

gósél, visszapördül, és pusztít
ad. Az esőtől csimbókokban lóg
a haja, bele az arcába, alig látni
tőle pisze orrát, kerek szemecs-
keit. Mégis most a legszebb.

Az idősek otthonának udvara
is ázik. A leveleken, fűszálakon
vízcseppek, az erkélyen tarka
esernyők hada kószál.

– Nővérke! Én nem kérek er-
nyőt – suttogja egy öregúr.

Megvárja, míg a zöldruhás,
barna kontyos gyakornok elka-
csázik mellőle, aztán váratlanul,
kacagva kigurul toloszékével a
tető alól. Megemeli fejét, és ar-
cán gyűjteni kezdi az eső csepp-
jeit. S elindul ő is. Fölfelé. Mert
majd – ha lehet – ő szeretne lenni
az eső.

Ternák Tünde

Fotó: Szabó Borka

Háromsorosok

Elengedés

Csókom elől a
békakirályfi tóba
ugrott... már nem fáj.

Álom

Rügyecske álma:
– Koszorúvá lenni, egy
Költő homlokán!

Elmúlás

Gyertyám még égne,
de gyengül fénye. Jelzi,
nincs hosszabbítás...

Cserbenhagyás

Kopasz ágról hullt
levél, sárba ragadva
hagytak magadra...

Zárszó

Meghajlás, taps és
rivaldafény... miközben
eltűnt a remény...

Fotók: Szabó Borka

Sági Erzsébet

A kék szemű, hatalmas hófehér szakállú öregúr kedvtelve üldögélt egy felhő szélén, elégedetten nézte az alatta piros-ló tetőket, és a pántlikányi kék csíkot, a Gerjét.

1950 májusa volt. Illatos, színekkel, hangokkal és szívet repesztő hatalmas érzésekkel teli május. Szerette az alatta elterülő falu látványát, szerette az ott élő dolgos és szerény embereket is.

Több száz éve svábok lakták Ceglédbercelt. Szabályos, nyílegyenes főutcája, takaros házai és a temető csodaszép svábkeresztjei elárulták származásukat.

Amikor a háború végén jóvátételi munkára, oroszországi „málénkij robotra” vitték a magyarországi németeket, ez a falu csaknem kiürült. Vítették, aki itthon volt. Asszonyokat, és szinte gyermeknyi lánykákat és fiúkat.

A kegyetlen orosz tél, a bányában végzett nehéz munka és a nélkülözéssel teli évek alatt sok berceli vesztette el életkedvét, így a betegségek könnyen végeztek velük. Őket hiába várta itthon kicsi gyermek és fogságból hazatért férj. Jeltelen sírokban nyugszanak Novidombász fekete földjében.

Amikor rájuk emlékezett az Öreg, gyémántnyi cseppek hullottak szeméből. Lent pedig eleredt a langyos, éltető, tavaszi eső.

Bealkonyodott, csitult a madárdal, fészket kerestek, fiókat etettek a madarak, a mezőt átszelő Gerje partján megszólalt a békaszerenád, a koppanó esőcseppek pedig tisztára mosták a fák levelét, és az emlékektől fáradt lelkű emberek gondolatait.

Két ember üldögélt kéz a kézben, a csillagok alatt. Az asszony, soványsága ellenére is gyönyörű volt, a férfi, ámuló szemmel csodálta finom arcélét, égkék szemét. Nemrégén házasodtak. Mindketten a pokolból tértek vissza. Az asszony málénkij robotról, a férfi pedig hadifogságból.

Liszit, az asszonyt kislánya várta, akit az orosz fogság idején szülei és itthon maradt testvére nevelt. Férjét a tüdőbaj még a háború előtt elvitte.

Franci egyik szemét a hadifogság idején orosz suhancok kövel megdobták. Nem lehetett megmenteni. A fogságból hazatérve nem volt hová mennie. Szüleit, mivel német nemzetiségűnek vallották magukat összeíráskor, 30 kilónyi motyóval Németországba telepítették. Házukba szlovákiai magyarokat költöztettek, akik nem adtak helyet a fogságból hazatérő négy testvérnek. Kegyelemkenyéren, rokonok fedele alatt kezdték nulláról az életet.

Francinak szerencséje volt. Az özvegy Liszivel összeházasodva otthonra lelt. Az asszony kislánya pedig apjaként szerette, tisztelte első perctől fogva.

Az Öreg szeretettel legeltette szemét a kedves látványon. Derűjét nem zavarta meg a körülötte kergetőző kicsi angyalok csivitelése sem. Az egyik angyalka, a

Küldetés

legpajkosabb, megbotlott az Öreg kinyújtott lábában, és csaknem lepottyant a felhőről. Megszeppent képét látva az ölébe vette, és megmutatta a Földet, ahová

csaknem leesett. A csepp angyal kíváncsian nyújtózott, hogy jobban lásson, és a holdsugár fényében észrevette ott lent a mélyben a kedves párt.

– Tetszenek? – érdeklődött megmentője.

– Nagyon... – suttogta a kicsi száj.

– Mennél?

A válasz gyorsabban jött, mint ahogy az Öreg remélte.

– Igen! Igen! Igen! – hadarta a megkérdezett.

– Nem lesz könnyű...

– Ha segítesz, menni fog! Indulhatok?

– Váááárj! Hallgasd meg a sorsodat. Már nem fiatalok, akiket szüleidnek szeretnél. Hamar elveszíted majd őket... Mondjam tovább?

– ... Szeretném.

– Szépséges gyermekkort kapsz, olyan szépet, amelyet csak kevesen kapnak. De a felnőttkorod tele lesz fájdalommal, veszteségekkel, akadályokkal. Mindig a végletek találhatnak meg, események, személyek formájában. Sokszor döntesz majd rosszul, és sokszor kezded az egészet újra. Még mindig mennél?

– Igen. Látod a szemüket? Kék ragyogásuk nem ereszt. Vágnak rám. Rám vágnak! Megyek!

– Rendben... Kapsz majd segítőt, hogy kibírd. Jó testvért, hogy ne légy olyan árva... Kicsi gyermeket, egy fiút, akit nagyon fogsz szeretni, és akitől nagyon sok szeretetet kapsz majd. És szép hivatásod lesz, de keményen kell dolgoznod, mert nehezen éltek meg abból, amit keresel.

– És a férjem?

– Férjeid! Nem lesz jó az első házasságod, és nem lesz szerencsés a második sem. Többet élsz majd egyedül, mint házasságban. Már nem leszel fiatal, amikor az első szerelmed újra felbukkan. Ő lesz a kikötő... Vele élsz, míg érted nem megy a révész. Nos?

– Megölelhetlek búcsúzóul?

– Gyere, Teee... Jó utat, életet!

De az anygalka ezt már nem hallotta. Száguldott a csempes házak, az illatos föld felé.

Azok ott ketten, kéz a kézben mentek be a házba. Megágyaztak, és összebújtak.

A reggeli napfény elpirult örömeiben, ahogy hármójukat megpillantotta...

A következő év februárjában születtem meg, hogy küldetésemet véghez vigyem.

Gyermekkorom szebb volt, mint reméltem, nővérem igyekszik pótolni korán elvesztett szüleit, és ma már az első szerelmemmel élek. Fiam mellé hozott ő is egy másikat!

Néha, esős napsütésben a szivárvány alatt találkozhatok a szüleimmel.

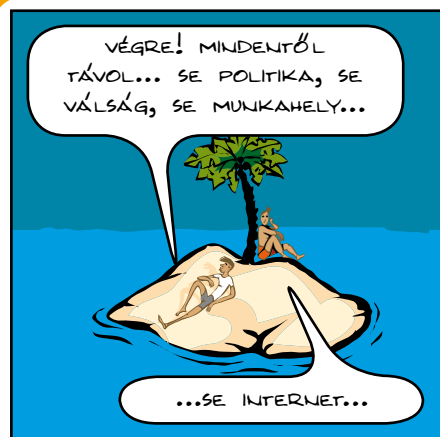
Küldetésem tart még... élni segítek másoknak.

Köszönöm, Uram!

Fotó: www.sxc.hu

Sági Erzsébet

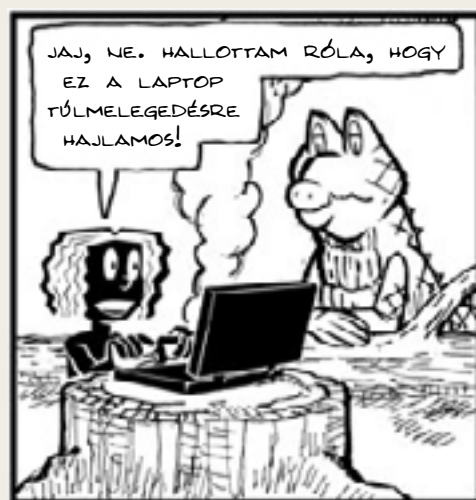
Annyira magyar

AVAGY „JÓSKA ÉS SÓSKA”

Rajzolta: Sinann Cheah - www.houseofcheah.com

A technikaőr dőge

A következő számunk tartalmából...

Megjelenés
szeptemberben!

Kenyér és cirkusz

Szabadságra megyünk
augusztus hónapban!

Kedves Olvasónk! A Mentrópia csapata is kiveszi részét a nyári szabadságolásból, hogy frissen, fiatalosan és újult erővel térhessen vissza szeptemberben. Addig is minden kedves Olvasónknak feltöltődésben gazdag nyarat kívánunk!

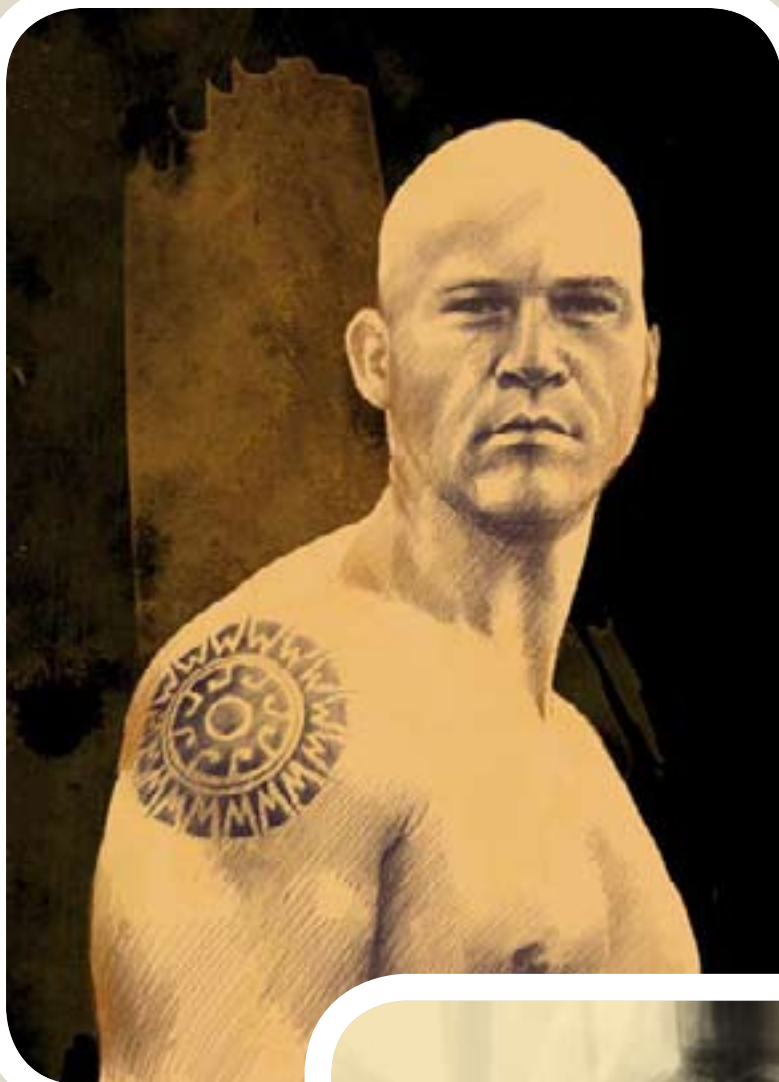
Mészáros Zsuzsa munkái

(A cikk a 20-21. oldalon olvasható, katt' ide!)

Mészáros Zsuzsa munkái

Marci

Mária

Jerome

A „Város két fül között”
könyvborító apropóján készült logó

Fordítsa el
a lapot!

Fóti Szabad Waldorf Iskola

Waldorf Hírek Intézményünk Óvoda Általános Iskola Gimnázium Képek Linkok

Főoldal

Hírek

Táskaposta

Naptár

Fórum

Képgaléria

Tanáraink

Iskolánk

Szülői Klub

Hirdetések

About
ourselves

felhasználó:

jelszó:

Bejelentkezés

Letölthető dokumentumok:

Jelentkezési lap - óvodába

Jelentkezési lap - első osztályba

Jelentkezési lap - felsőbb osztályba

Az iskola elérhetőségei

Fóti Szabad Waldorf Óvoda, Általános Iskola,
Alapfokú Műveltségterületi Intézmény
és Gimnázium

cím:

2151 Fót, Vörösmarty tér 2.

e-mail:

iskola@fotwaldorf.hu

telefon (27-es körzetszám):

537-300 minősítési tanár

537-301 köznevelési tanár

537-302 gimnázium tanár

537-303 tanár (Kutner István)

537-304 gazdasági (Szecsy Katalin)

537-305 napközi (David István)

537-307 műhely (Kovács Károly)

537-308 informatika terem

hivatali kapcsolatban:

hivatal@fotwaldorf.hu

Kérünk, támogasd személyi
jövődelemből 1%-ával intézményünket!

Fóti Szabad Waldorf Egyesület

Adószámunk: 18087250-1-13

Bankszámunk: 66600028-13436683

IBAN: HU92 6600 0028 1343 6683 0000 0000

nyomtatható változat

Beszélgetésünk.....egy kicsit másképpen.

Folytatódna Frombach Eva által helyett adó és kiadott beszélgetések.

Wörk minden kedves érdeklődő az óvodából és azon kívül is, már csak azért is, hogy közelebb kerüljenek beszélgetésünk egymással.

A hangzás csak, bár létezik óvodai témák, mégis az egész emberi élet. A beszélgetésben bármilyen alkalomra lehet csatlakozni. Lehetőleg szerint jelöljétek el a részvevőket!

Témák és időpontok:

2. 2009. március 31. kedd 17.30-18.30

Megemlékeztetés Rudolf Steinerrel születésének 84. évfordulóján

A waldorfi közösségek (óvoda, iskola) szellemi forrása.

Rudolf Steiner és az Antropozófia lényege.

3. 2009. április 29. kedd 17.30-18.30

A gyermek és az ő körülvevő képi világ

Mozgatható képek, rajzok, fotók készítése.

Költség: anyag önköltsége: Kb. 800 Ft

4. 2009. május 26. kedd 17.30-18.30

A gyermek és az ő körülvevő képi világ

Gyógyulóp készítése

Költség: anyag önköltsége: Kb. 800 Ft

5. 2009. június 9. kedd 17.30-18.30

Vesszővel egybekötött beszélgetés.

Képek a waldorfi világból (kollázson és otthon)

Visszatérítés az óvoda II. csoport megajándékozását követő 3 évre.

Mészáros Zsuzsa munkái

Mentrópia – a világpolgár lapja

havonta megjelenő, elektronikus kiadvány

Kiadja a Mentrópia Kulturális Közhasznú Egyesület

ISSN 1789-4913

Honlap: www.mentropia.hu – Hivatalos archívum: epa.oszk.hu

Szerkesztőség

Cím: 1073 Budapest, Dob utca 74. fszt. 6. – Telefon: 06-70-325-9451

Főszerkesztő: Gáspár Ildikó

Kapcsolati előadó: Schmidt Orsolya

Jelen számunk alkotói:

Dányiné Sántha Krisztina, Dobos Mónika,
Doug Aghassi, Földesi Máté, Gáspár
Ildikó, Káli György, Kovács László,
Magyar Mozdulatművészeti Társulat,
Mester Györgyi, Mészáros Zsuzsa, Mucsi
Márton, Nácsa János, Orbán István,
Sághy Zsuzsa, Sági Erzsébet, Sinann
Cheah, Szabó Borka, Szeifert Natália,
Takács Péter, Ternák Tünde, Urbán
Beatrice, Váczy Ludmilla

További állandó és vendégalkotóink:

Farkas Renáta, Mantz László, Orosz
Norbert, Páll Zoltán, Reich Károly, Sablik
Henrik

Arculat:

Kaczper Balázs, Kellényi Kata,
Szabó Borka

Vezető képszerkesztő:

Szabó Borka

Fotósok, grafikusok:

Dányiné Sántha Krisztina, Szabó Borka

Vezető korrektor:

Gáspár Ildikó

Korrektor: Váczy Ludmilla

Tördelés: Szabó Borka

Webmester: Kenéz László

Posztumusz tiszteletbeli vendégalkotóink: Körmendi János és Váczy J. Tamás

Olvasó-munkatársaink a mentropia.zsak@gmail.com e-mailcímre
küldhetik el alkotásaikat. • Híre, információja van? Esemény közeleg?

Írja meg nekünk: mentropia.sk@gmail.com • Hirdetne vagy
partnerünk szeretne lenni? Érdeklődjön itt: hirdetes@mentropia.hu

Bármilyen probléma, jogsértés esetén kérjük Olvasóinkat, értesítsenek minket, hogy korrigálhassuk hibáinkat!

Mentrópia Kulturális Közhasznú Egyesület

Alapítva 2007-ben – Cím: 1191 Budapest, Kisfaludy u. 26.

Adószám: 18262720-1-43 – Bankszámlaszám: 10404027-00022735-00000007

Elnök: Sablik Henrik (sablik.henrik@mentropia.hu)

Alelnök: Kellényi Kata (kellenyi.kata@mentropia.hu)

Titkár: Szabó Borka (szabo.borka@mentropia.hu)

Kapcsolat:

info@mentropia.hu